

ИНСОН ШАЪНИ МУҚАДДАС...

уни асраш эса ўзимизга боғлиқ

Хар бир фуқарода одам савдосидек ярамак иллатга нисбатан муро-санглик кайфиятини кучайтириш, миллий қадриятларимиз, турмуш тарзимизга ёт иллатларга қарши ҳамisha огоҳ, хушёр бўлишга эришишимиз керак. Зеро, огоҳлик давр талаби, инсон ҳуқуқ ва эркинлиги эса энг олий қадриятдир.

12 бет

ТАНАФФУС ЛОЗИМ БЎЛМАЙДИГАН ҲОДИСАЛАР

Бугун муаллимнинг яхши баҳосини олай деб, халқнинг эртан-ги яхши баҳосидан қуруқ қолмайдими бундай ота-оналарнинг фарзанди? Фарзанд ана шундай "тайёри"га ўрганиб қолса, унинг келажagini қандай тасаввур қиламиз?

16 бет

Mustaqillik huquq demakdir

Нидо

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI BOSH PROKURATURASINING NASHRI

1997-yil 27-avgustdan chiqa boshlagan

www.huquq-gazeta.uz

2009-yil 9-iyul, № 28 (653)

ИФТИХОР

Муқимжон ЭГАМБЕРДИЕВ,

Андижон вилоят прокурорининг биринчи ўринбосари

ҚОНУНИЙЛИК — АСОСИЙ ЭЪТИБОРДА

Шу кунларда бутун дунёда молиявий инқироз алангаси барча секторларга даҳл қилаётир. Кунора тебранаётган нарх, харажатларини қоплай олмай "синаётган" корхоналар, ишсизлик ва ҳоказо.

қирознинг Ўзбекистонга таъсири ва унга қарши курашиш чора-тадбирлари ҳақида батафсил тўхталиб ўтилган.

молия-кредит ва банк тизимига эмас, шунингдек, ишлаб чиқариш сектори, хусусан, автомобилсозлик саноатига ҳам бюджетдан маблағ ажратишга мажбур этди ва ўта кескин иқтисодий либерализмга асосланган янги макроиқтисодий назария талабини очиқчасига четта суриб қўйди.

Бугунги кунда қонунийлик ва ҳуқуқ-тартиботли мустақамлаш, жиноятчиликка қарши курашиш кучайтириш, фуқароларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилишга қаратилган қонунлар ижроси устидан ҳамда ижтимоий-иқтисодий ислоҳотларни амалга оширишга қаратилган қонунлар, Республика Президентининг фармонлари, ҳукумат қарорлари ижроси устидан прокурорлик назорати самардорлигини ошириш прокуратура органларининг энг муҳим вазифаларидан бўлиб қолди.

аниқланиб, тегишли прокурор назорати ҳужжатлари қўлланилмоқда.

қўшма корхоналари ва "Маданияттекстиль", "Полвонтоштекстиль" корхоналари ишта туширилиб, 3700 та янги иш ўринлари яратилди. Бундан ташқари, учта объектлар модернизация қилиш ва янги ишта туширилиши ҳисобига қўшимча 98 нафар шахслар бандлиги таъминланган.

ИҚТИСОДИЙ ИНҚИРОЗ ҲУДУ УНИ БАРТАРАФ ЭТИШДА ЎЗБЕК МОДЕЛИНИНГ АҲАМИЯТИ

Комил ИСМОИЛОВ, Қашқадарё вилоят прокурори, адлия қатта маслаҳатчиси

хавф-хатарини юмшатиш ва қутилаётган зарарнинг имкон қадар камайишига эришиш борасида бир қатор чора-тадбирлар амалга оширилаётгани туфайли молиявий инқироз чуқурлашиши-нинг олди олинмоқда.

линий инқирозга айланиб кетди. Дунёнинг етакчи фонд бозорларидаги энг йирик компаниялар индекслари ва акцияларининг бозор қиймати ҳалокатли даражада тушиб кетишига олиб келди. Буларнинг барчаси, ўз навбатида, кўплаб мамлакатларда ишлаб чиқариш ва иқтисодий ўсиш суръатларининг кескин пасайиб кетиши билан боғлиқ ишсизлик ва бошқа салбий оқибатларни келтириб чиқарди", дея баҳолаган.

самарали механизми йўқ экани маълум бўлди.

Ижтимоий ҳимоянинг узвий қисми аҳолини иш билан таъминлаш, тайинланган нафақа, пенсия ва бошқа биринчи даражали тўловларни ўз вақтида тўлашдир. Айтиш мумкинки, буларнинг ҳаммаси прокуратура органларининг доимий назоратида. Бунда бюджетдан ажратилган маблағларнинг мақсадли ишлатилиши ҳамда фуқаролардан келиб тушган мурожаатларнинг қонуний ҳал этилишига алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Қонунийлик аҳволига доир маълумотларга кўра 2,5 млн. нафардан зиёд фуқаро аҳолисининг 1,4 млн. нафари ёки 50 фоиздан ортиғи меҳнатга яроқлидир.

2009 йилнинг 5 ойида иш сўраб мурожаат қилган 23983 нафар фуқароларнинг 20741 нафари иш билан таъминланган, 1582 нафари ишсизлик мақомини олган, 662 нафари қайта касбга ўқитишга юборилган. 1006 нафар фуқаролар кўжалик юритувчи субъектлардаги ҳақ тўланадиган вақтинчалик бир маргалик ишларга жалб этилдилар. 2009 йилда ижтимоий ҳимояга муҳтож, меҳнат бозорига тенг шароитларга рақобатлашишга қодир бўлмаган шахслар учун 554 та кўжалик юритувчи субъектларда 6430 та иш ўринлари квоталаниб, жорий йилнинг 5 ойида 1706 нафар шахс ишта жойлаштирилди. Шунингдек, тижорат банклари томонидан деҳқон ва фермер кўжаликларига, кичик корхоналарга янги иш жойлари ташкил қилиш ҳисобига фаолиятларини ривожлантириш ҳамда кенгайтириш мақсадида иш билан таъминлашга кўмаклашувчи давлат жамғармаси ҳисобидан 345,8 млн. сўм имтиёзли кредитлар берилган. Имтиёзли кредитларнинг 219,2 млн. сўми чорвачиликни, 126,1 млн. сўми эса хизмат кўрсатиш ва сервис соҳасини ривожлантириш мақсадида берилган.

Адлия вазирлиги ташаббуси билан Ўзбек Миллий академик драма театрида Тошкент юридик коллежининг 2009 йил битирувчиларига дипломларни топшириш маросими ўтказилди.

Анжуманга Адлия вазирлиги масъул ходимлари, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг вакиллари, талабалар ва уларнинг ота-оналари ҳамда Оммавий ахборот воситалари тақлиф этилди.

Тошкент юридик коллежи Адлия вазирлиги тизимига кирувчи муассаса сифатида 1998 йилдан бери фаолият кўрсатиб, мустақиллик йиллари давомида 8000 дан ортиқ кичик ҳуқуқшунос кадрларни етказиб берган.

Бугунги кунда коллежда 4 та таълим йўналиши бўйича 3500 га яқин талабалар энг сўнгги замонавий педагогик технологиялар асосида таълим олишмоқда.

Тадбир давомида 1046 нафар "Хўжаликнинг ҳуқуқий фаолияти", "Маъмурий-

Оқ йўл, битирувчи!

ҳуқуқий фаолият", "Хуқуқни ҳимоя қилиш фаолияти", "Судларда ижро иши" йўналишларидаги битирувчиларга дипломларни топширилди. Улардан 34 таси имтиёзли дипломларни ташкил этди.

ри фан, таълим, спорт йўналишлари бўйича сезиларли ютуқларни қўлга киритиб, нафақат республикада, балки жаҳон миқёсида муносиб ўринларни эгаллашмоқда. Ўтган ўқув йиллари давомида спорт йўналиши бўйича коллеж талабаларидан 3 нафари жаҳон чемпиони, 4 нафари Осиё чемпиони

ҳамда 6 нафари республика чемпионлари даражасини олишти. Бундан ташқари, фан-таълим йўналиши бўйича 1 нафар Халқаро олимпиада ва 1 нафар республика олимпиадаси голиблари аниқланди.

нишлари учун етарли шароитлар яратилганлигидан далолатдир.

Шунингдек, келажакда коллеж ўқитувчи ва талабаларининг билим доирасини янада кенгайтириш мақсадида, халқаро тажрибаларни амалиётда қўллаш масалаларига алоҳида эътибор берилганлиги таъкидланди. Хусусан, 2009-2010 ўқув йиллари давомида Россия, Германия, Корея давлатларининг ҳуқуқ йўналишидаги ўқув муассасалари билан ҳамкорликни ривожлантириш бўйича амалий чора-тадбирлар ишлаб чиқилганлиги эътироф этилди.

Тадбир давомида алоҳида ўрнатилган кўрсаткичлар билан талабаларга Адлия вазирлигининг фахрий ёрликлари ва эсдалик совғалари топширилди.

Адлия вазирлиги Ахборот хизмати

Шарафли бурч

Мустақиллик йилларида халқимиз эришган ютуқлар ҳар биримизга чексиз ифтихор туйғусини бағишлайди. Уларни бир-бир санаб ўтиришга ҳожат йўқ. Энг асосийси, истибод давридаги эскича қарашлар барҳам топиб, юртдошларимизнинг замон билан ҳамнафас, янгича фикрлаётганидир. Бунинг самараси ўлароқ, мамлакатимизда эл-юрт тараққиётига ҳисса қўшаман деган фуқаролар учун кенг имкониятлар яратиб берилган.

Хусусан, Қорақалпоғистон Республикасида шу кунга келиб 18900 та тадбиркорлик субъекти давлат рўйхатидан ўтган бўлиб, шундан 15749 таси микрофирма ва кичик корхоналар, 2467 таси яқка тартибда меҳнат фаолияти билан шуғулланувчилардир.

2009 йил 5 ой давомида Қорақалпоғистон Республикаси прокуратура органилари томонидан тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш ва унинг кафолатлари тўғрисидаги қонунлар ижроси юзасидан ўтказилган текширишларда бир қатор қонунбузилиш ҳолатлари аниқланди.

Жумладан, Нукус туман "Тахир кўл" ОФЙ худудига жойлашган "Асал" фермер хўжалиги Нукус туман ҳокимиятининг 2004 йил 12 февраль кунги 94/2-сонли қарори билан 0,30 га ер майдони берилган. Лекин ушбу ерлан "Шаҳдо Шодиана Шамуратова" фермер хўжалиги раиси Ш.Эшмуратов ўзбошимчилик билан фойдаланиб келган. Унга нисбатан олдин жиноят ишлари бўйича Нукус туман судининг қарори билан жарима солинганлигига қарамастан ерни шу кунгача қайтариб бермаган, бу ҳақда туман ер ресурслари ва давлат кадастри хизмати томонидан 2009 йил 27 февраль кунги далолатнома тузилган.

Ушбу ҳолат бўйича Нукус туман прокуратураси томонидан 2009 йил 13 март кунги Ш.Эшмуратовга нисбатан жиноят иши қўзғатилди.

Шу ўринда таъкидлаш жоизки, ҳусусий сектор бугунги кунда мамлакатимиз иқтисодиётида муҳим ўрин эгаллайди. Уларнинг шарафати билан кичик бизнес ва хизмат кўрсатиш соҳаси ривожланишда, фермерлик ҳаракати кенг кулчи ёймоқда. Қўллаб янги иш ўринлари яратилаётир. Аммо ўз нафсини ўйлаган айрим мансабдор шахслар уларнинг фаолиятига тўсқинлик қилишга ҳаракат қилаётганини ачинарли ҳолдир.

Масалан, Нукус шаҳри Архитектура

шаҳар қурилиши бош бошқармасининг архитектори Ботир Дауимов ўз мансабидан фойдаланиб, чойхона қурилиши учун ер сўраб келган А.Матқурбоновга "Сизга ер майдон ажратиб беришимиз учун менга 2 млн. сўм пул беришингиз керак, аке ҳолда иш битмайди" дея таъмагирлик қилган.

2009 йил 6 февраль кунги Б.Дауимов ўзига тегишли бўлган ВА3-2106 автомашинасида фуқаро А.Матқурбоновдан 1 млн. сўм пора олган вақтида қўлга олинди. Бу ҳолат юзасидан жиноят иши қўзғатилди.

АТ "Пахта банк" Мангит бўлими томонидан тумандаги тадбиркорлик субъектларига кредитлар берилиши ўрганилганда маълум бўлишича, жорий йилнинг 28 март ҳолатига жами 33 нафар фуқаро ва корхоналардан 536 млн. 910 минг сўмлик кредит ажратиш тўғрисида ариза келиб тушган. Шулاردан 21 тасига 262 млн. 570 минг сўмлик кредит ажратилган. Банк муассасасига кредит ажратиш тўғрисида келиб тушаётган аризаларни қайл қилиш китоби юритилган бўлса-да, китобнинг варақлари рақамланмаган ва шнурланмаган, шунингдек китобнинг рекевизитлари белгиланмаган шаклда тузилган. Бундай ҳолат кредит шартномаларини рўйхатга олиш китобига ҳам учирайди.

Аниқланган камчиликларни бартараф қилиш ва келгусида тақдорланишининг олдини олиш мақсадида АТ "Пахта банк" Мангит бўлими бошқарувчиси номига тақдирнома киритилди.

Хулоса сифатида айтиш мумкинки, Қорақалпоғистон Республикаси прокуратураси органилари ходимлари зиммасидаги вазифаларни сидқидилдан бажариб, Ватан ва халқ олдидаги бурчини шараф билан адо этмоқдалар.

М.АРЗИМБЕТОВ,

Қорақалпоғистон Республикаси прокуратураси бўлим бошлиғи

Саховатли, ҳотамтой кишилар оз эмас. Бировнинг қорига яраган саховатпешани барча алқайди. Бирок ўзгаларнинг ҳисобидан "саховатпешалик" қилувчилар ҳам борки, қилмишлари ошқор бўлмай қолмайди. "Саховатли Турсунбой Қосимов" номи ММТПнинг солиқ раҳбарлари зоҳиран саховатпеша эдилар. Оғайниларга бутун бошли тракторни инъом қилиб юборишди-ю, саховатпеша бўлишмайдими? Ботинан эса...

«САХОВАТПЕША»

Қиш, қор ёққан кунлар эди. ММТП раиси Расулжон Қосимов (жиноят ишининг унга тегишли қисми Амнистия муносабати билан тутатилган) Тошкентта кизмат сафарига жўнади. Сафарда юриб, пул зарур бўлиб қолди. "Толмон оби ҳаёт" сувдан фойдаланувчилар уюшмасининг раиси Азаматжон Давроновга телефон қилди. (Уюшманинг идораси ҳам ММТП биносига жойлашган эди).

— Озроқ пул зарур бўлиб қолди. Ҳайдов тракторини зўллик билан сотиб юборинг! — дея илтимос қилди.

— Бўпти, харидор топай-чи...

Азаматжон фермер хўжаликчилари раҳбарларини бир-бир ҳаёлидан ўтказди. Назаридо ҳам қилшолди, "Барокатли Расуллов Авазбек" фермер хўжалиги раҳбарининг бели бақувват, ҳайдов тракторини сотиб олишга кучи етарди. Қолаверса, майда гап эмас, оғзига маҳкам. Бир сўз билан, амнистия билан қамалмай қолган. Унча-мунча олди-бердиларини гуллаб қўймайди.

Кўпинча ўйлаган одамнинг ўз

оёғи билан рўпарангдан чиқади. Аҳадбек Расулловни ММТПнинг оғборхонасида учратди.

— Трактор бор, олмайсизми? — Кўрайликчи, ишлатса бўладими?

Азаматжон харидорни ҳовлининг бир чеккасида мунгайиб турган "ДТ-74" ҳайдов тракторининг ёнига бошлаб борди. — Анча-мунча харажати борақан,- деди Аҳадбек диққат билан кўздан кечириб. — Юргизвориш мушқулга ўхшайди. — Кўп сўрамаймиз. Металлом баҳоси...

— Бўпти, — улар кўл ташлашди.

Авазбек пулни оғкелиб, тракторни машинага юклаб олиб кетди. Оралдан ярим йил ўтиб,

га кўра, трактор сотилгандан кейин кўп ўтмай Т.Қосимов ишдан бўшайди. Унинг ўрнига СФУ раиси А.Давронов ММТП бошлиғи этиб тайинланади.

— Ўрнига мен раҳбар бўлганим учун Турсунбой билан орамизга совуқчилик тушди, - деди А.Давронов терговда. - Шунинг учун менга туҳмат қилиятти. Мен тракторни пулга сотганим йўқ. Унинг ўзи Тошкентдан туриб менга ҳайдов тракторини 1500 килограмм темир-тераск топириб берадиган одам топиб бериб юборишини илтимос қилган эди. Унинг илтимосига кўра Аҳаджонни металлтопириб, тракторни ўзи номига расмийлаштириб олишга кўндирганман. Бирок, у ҳозиргача металлomini топиригани йўқ.

фермер хўжалиги раҳбарини терговчи хузурига чорлади.

Аваллига у тоналди. Ростини гапирди.

— Тракторни етти юз эдик минг сўмга олганман. Пулни Азамат акага бериб, "КамАЗ" машинасига юклаб олиб кетганман...

Бирок кейин унинг гаплари Азамат Давроновнинг гапи билан "бир жойдан" чиқа бошлади.

— Азамат ака билан жанжаллашиб қолган эдик. Шунинг учун олдинги кўрсатмада унга етти юз эдик минг сўм берганман, деб кетгўри айтганман. Тўғриси, Азамат ака тракторни ММТП ҳисобидан қора металл қўл қабул пунктига 1500 килограмм темир-тераск топириб, олиб кетгўрсаиз, деган эди. Темир-тераскни топиширимдан кейин ҳужжатларни расмийлаштиришга эдик. Бирок шу пайтгача металл қилиб берганим йўқ. Трактор номимга ўтмагани учун ремонт ҳам қилганим йўқ. Бузуғича турибди.

Жиноят ишидаги ҳолатлар-

Тергов жараёнида "ДТ-74" русумли ҳайдов тракторини ҳисобдан чиқариш далолатнома-мас қалбакилиги аниқланди. Далолатномага ММТП ходимлари ўрнига раиснинг ўзи сохта имзоларни чеккан эди. Ҳужжатли тафтишда аниқланишича, "саховатпешалар" юқоридоги йўсинда битта қизел ва битта култиваторни ҳам арзон-таровга "эҳсон" қилиб юборишган. Бундан ташқари А.Давронов қарздорларга ҳам "саховат" қўрсатиб, 3136000 сўм дебитор қарзларни ҳам ундириш чораларни кўрмаган. Оқибатида, ишчи-хизматчиларга маош тўланмай келинган. Солиқлардан қардорлик кўпайиб борган.

ММТП раиси А. Давронов ва жиний шериги А. Давронов айбларини хаспўллаш мақсадида келтирган вужуд асосиз деб топилади. Суд ўзганинг мулкини талон-тороқ қилган икки ҳамқишлоқни қилмишларига яраша жазоледи.

Шокиржон СУЛТОНОВ,
Қувасой шаҳар прокуратураси катта терговчиси

Сўнги йилларда юртимизда валюта бозорини эркинлаштириш борасида изчил чора-тадбирлар амалга оширилмоқда. Бу борада 2003 йилнинг 15 октябрида жорий операциялар учун сўмни эркин алмаштириш йўлга қўйилганлиги ва бу билан мамлакатимизнинг дегирли барча худудларида валюта алмаштириш шўҳобчалари фаолият бошлаганлигини алоҳида таъкидлаб ўтиш керак. Бу билан, аввало, ноқонуний валютафурушлар фаолиятига чек қўйилди. Бирок, ҳамон мавжуд қонунийларга чап бериб, хорижий валюта алмаштиришни ўзларига "қасб" қилиб олганларга дуч келинмоқда.

НОҚОНУНИЙ ДАРОМАД БУЮРМАЙДИ

Жорий йилнинг ўтган ойлари мобайнида Республика бош прокуратураси хузуридаги СВОЖДЛКК Департаменти органилари ходимларининг тезкор тадбирлари натижасида 228 та қонуنبузилиш ҳолатлари аниқланди. Хуқуқбузарлардан 483 минг 715 АҚШ доллари, 3063 евро, 350 млн. 231 минг Ўзбекистон сўми, 681 400 Қозғистон тенгеси, 741285 Россия рубли олиб қўйилиб, давлат ҳисобига ўтказилди. Хусусан, ўтказилган тезкор тадбирлар фуқаролар Ф.Баҳодиров ва Ҳ.Мирсолидқовлар ўзaro жиний тил бириктиришиб Шайхонтоҳур туманидаги Абай қўчасида жойлашган автомобиллар тўхташ жойида Ф.Баҳодиров бошқарувидаги автомашинани ичиди харидорга 19.900 АҚШ доллари, ҳар 1 АҚШ доллари 1650 сўмдан ҳисоблаб сотаётган вақтида ушландилар. Қонунга хилоф равишда муомалага киритилган валюта қимматликлари далилий ашё сифатида олинди. Суд томонидан айблов ҳукми чиқарилиб, қонуنبузарларга нисбатан тегишли жазо тайинланди ва жазо муқарраблиги таъминланди. Бозорларда, кўчаларда қўлда валюта

олди-сотдиси таъқиқланганлиги кўпчиликка ойдаи равшан. Шундай бўлса-да, фуқаролар Г.Давлятов, Е.Савенколар Тошкент шаҳри, М.Улугбек тумани, марказ-1 мавзеси, Шаҳрисабз кўчасида жойлашган "РАУНЕТ" шўҳобчаси олдида валюта олди-сотдиси билан шуғулланишга жазм қилишган. Аммо уларнинг қонунга хилоф фаолияти узоққа бормай, валюта савдоси айна авжа чиққан пайтда департаментнинг валютга оид жиноятларни аниқлаш, бартараф этиш ва олдини олиш бўлими томонидан ўтказилган рейд тадбирлари ушландилар. Аниқроғи, улар харидорга 4500 АҚШ долларини ҳар бирини 1650 сўмдан ҳисоблаб, жами 7 млн. 425 минг сўмга сотишгаётган вақтларидо ноқонуний хатти-ҳаракатларига чек қўйилди. Қонунга хилоф равишда муомалага киритилган хориж валютаси далилий ашё сифатида олинди, хуқуқбузарларга нисбатан Жиноят кодексининг тегишли моддалари билан жиноят иши қўзғатилди.

Республикаимизнинг барча шаҳар ва вилоятларида чет эл валютасини эркин айирбошлаш бўйича 1800 дан ортиқ

шўҳобчалар фаолият кўрсатаётган бўлиб, шундан 600 га яқини Тошкент шаҳри худудига жойлашган. Аммо яратилган шарт-шароитларга қарамай, ҳамон мавжуд қонунийларга чап бераётган кимсаларга дуч келинмоқда. Хўш, нега? Бунга жавоб эса олдин: сохта тадбиркорлар ноқонуний йўлар билан топишган нақд пул маблағларини расмий валюта алмаштириш шўҳобча-

лари орқати эмас, балки "қора бозорда" алмаштиришини ўзларига афзал кўрадилар. Афсуски, уларга хайроҳудлик кўрсатаётганлар ҳам топилади. Баъзи фуқароларимиз ҳам шўҳудли шахслар хизматида мувожаат қилиб, беихтиёр қонуنبузарлик ҳолатларининг иштирокчисига айлиниб қолишгаётганлигини сезишмаётти. Чунки уларнинг ноқонуний валюта олди-сотдиси ҳам бели оғримасдан пул топишга ўрганиб қолган кимсаларнинг тегириғонига сув қўяди. Аммо бундайларнинг хизматида фойдаланиб, улардан қалбаки доллар сотиб олиб ёхуд ҳам миқдорда пул олди, чўв тушиб қолганлар оз эмас.

Амалдаги қонунийлар четлаб ўтиб, валюта қимматликларини қонунга хилоф равишда олиш ёки сотиш билан шуғулланаётган кимсаларга нисбатан қонунийларимизга жазо чоралари белгиланган. Шундай экан, фақат қонун доирасида фаолият юритганларгина ютқизмайдилар.

Шухрат АБДУЛЛАЕВ,

Баш прокуратура хузуридаги СВОЖДЛКК Департаменти бўлим бошлиғи ўринбосари

Нафс оқибати

Нафс қулга айланган инсон босар-тусарини билмай қолар экан. Бу эса охир-оқибат унинг эл олдида шармада бўлишига сабаб бўлади.

Пўлат Мирқомиллов (исм-шарифи ўзгартirilган) 5 йилдирки, "Йул кўприктаъмирихтисос" Давлат унитар корхонасининг раҳбари лавозимда туспа-тузук ишлаб келаётган эди. Нима бўлди-ю, нафс балоси раҳбарни йўлдан узди. "Норин-Сирдарё" ИТХБГМЭ корхонасининг 2007 йил январь ойидан бўён тўлов мулдати ўтган дебиторлик қарзларини тўламаганига қарамай, санаси кўрсатилмаган хат орқали корхонасига умуман алоқаси бўлмаган "Сервис Ойл Импекс" МЧЖга 13.467.339,0 минг сўм маблағ ўтказиб берган. Оқибатда ўзи бошқариб турган "Йул кўприктаъмирихтисос" Давлат унитар корхонасига катта миқдорда зарар етказди.

Бундан ташқари, корхонанинг 2008 йил 1 январь ҳолатига 56.724.448,0 минг сўмлик дебиторлик, 170.244.084 минг сўмлик кредиторлик, шундан 19.510.252 минг сўмлик тўлов мулдати ўтган дебитор қарздорлиги ва 8.748 сўмлик тўлов мулдати ўтган иш ҳақи қарздорликлари мавжуд бўлса-да, уларни ундириш чоралари қўрилмаганини натижасида республикаимизнинг амалдаги фармон ва қарорлар талаблари қўпол равишда бузилган.

Корхонала аниқланган бу каби қонуنبузилишлар юзасидан "Йул кўприктаъмирихтисос" Давлат унитар корхонаси раҳбари Пўлат Мирқомилловга нисбатан жиноят иши қўзғатилди. Судда корхона бош ҳисобчиси ва бошқа ходимлар сўроқ қилинганда "раҳбаримизнинг амалга оширган ишларидан хабардор эдик. Аммо бу ишлар қонунга хилоф равишда амалга оширишгаётганини билмаганим. Қиздиқ сўрамоқчи бўлганимизда, сизлар ҳужжатли ишларга аралашманлар, ҳаммаси тўғри, ортиқча савол бериб, ишдан чалғиманлар, деб жавоб берган" дея кўрсатма берилган. Узлаштириш ва талон-тороқ қилиш жиноятини содир этган солиқ қорхона раҳбари қилмишига яраша жавобгарликка тортилди.

Хулоса қилиб айтгандан бўлсақ, ўзига ишониб топирилган мансаб ваколатини суниестемол қилиш, вазифасига таъмагирлик кузи билан қараш ҳар қандай раҳбарнинг оғбурсига пўтур етказишини юқоридоги ҳолат ҳам исботлаб турибди.

Умар ФАЙЗИЕВ,
Собир Раҳимов туман прокурорининг катта ёрдамчиси

Тахририятга келадиган ариза ва шикоятлар ичида бугунги кундаги долзарб мавзулар билан боғлиқ бўлган саволлар ҳам борки, уларга жавоб бериш билан бирга кенгрок тушунча бериб ўтиш мақсада мувофиқ бўлса керак.

Пенсияга чиқиш жараёни билан боғлиқ масалаларда, аниқса умумий белгиланган ёшдан олдин пенсия таъминоти олиш борасида фуқароларда пайдо бўлаётган тушунмовчиликлар ва унинг оқибатида юзга келадиган муаммоларни бартараф этиш мақсадида куйида ҳавола этиладиган савол ва жавоблар билан газетхонларни таништиришни кўзлаганмиз.

Зеро, "Huquq"нинг ўз олдига кўйган мақсад ва вазифалари ҳам фуқароларнинг ҳуқуқий маданиятини оширишда ўз ҳиссасини кўшишдир.

НАҒАҚА ҚАЧОН ТЎХТАТИЛАДИ?

Мен, вилоят ИИБ Қўриқлаш бошқармаси Чироқчи туман бўлимида катта ҳисобчи лавозимда ишлар эдим. 2007 йил 29 март кун иштан қасқариши муносабати билан Ўзбекистон Республикаси Меҳнат кодексининг 100-моддаси 1-бандига асосан ишдан бўшатилдим. Шу сабабли туман аҳолини бандликка кўмаклашиш ва ижтимоий ҳимоя қилиш бўлимига иш сўраб мурожаат эдим. Иш топилмагач, улар мен-

дан тегишли ҳужжатларни олишиб, 2008 йилнинг 1 май кундан 58 ёшга етганимни сабабли нафақага тайинланди. 2009 йилнинг 1 мартига қадар мазкур ёшга доир нафақани олиб турдим.

Аммо, 2009 йилнинг 12 мартидан эътиборан Чироқчи туман ижтимоий таъминот бўлимидагилар пенсиянгизни вилоят ижтимоий таъминот бошқармаси томонидан тўхтатилади, деган мазмунда хабар

қилдилар.

Ишдан бўшашим муносабати билан тўпланган ҳужжатлар, менга нафақа тайинлашни, ёшимга доир оралик муддатлар ҳаммаси тегишли қонуналарга мос келиб турса-ю, нафақа тўлови нега тўхтатилади?

Муҳиддин СИДДИКОВ,
Чироқчи тумани

Юқоридаги каби мазмунда Қашқадарё вилояти, Нишон туманидан фуқаро В.Собировнинг мурожаати юзасидан Қашқадарё вилоят прокуратураси томонидан қуйидагича жавоб олдик:

— Аниқланишича, фуқаро В.Собиров вилоят "Қишлоқхўжаликкимё" Нишон туман филиалининг 11.01.2008 йилдаги 5-Х-сонли буйруғига кўра, у билан тузилган меҳнат шартномаси Меҳнат кодексининг 100-моддаси 1-бандига асосан бекор қилинган.

Туман Бандликка кўмаклашувчи Маркази томонидан 04.10.2008 йилда фуқаро В.Собировга муддатидан олдин пенсия тайинлаш ҳақида туман ижтимоий таъминот бўлимига тақдимнома киритилган.

Мазкур тақдимномага кўра, туман ижтимоий таъминот бўлими томонидан Ўзбекистон Республикасининг "Фуқароларнинг давлат пенсия таъминоти тўғрисида"ги Қонуни 14-моддасига асосан фуқаро В.Собировга муддатидан олдин ёшга доир пенсия тайинлаш бўйича тўпланган ҳужжатлар вилоят меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш бош бошқармасига юборилган.

Вилоят меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш бош бошқармаси томонидан ушбу ҳужжатлар ўрганиб чиқилиб, фуқаро В.Собировга муддатидан олдин пенсия тайинлашни "Фуқароларнинг давлат пенсия таъминоти тўғрисида"ги Қонуннинг 14-моддасига асосан рад этилганлиги аниқланган.

М.АЗИМОВ,
Қашқадарё вилоят прокуратурининг ўринбосари

қартирилиши ёки корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар тугатилиши муносабати билан ишдан бўшатилган ва "Ишсиз" мақомига эга бўлган шахсларга муддатидан олдин ёшга доир пенсия тайинлаш назарда тутилган.

"Муддатидан олдин ёшга доир пенсия технологиядаги, ишлаб чиқариш ва меҳнатни ташкил этишдаги ўзгаришлар, ҳолимлар сони (штати) ёки иш ҳуусеиятининг ўзгаришига олиб келган ишлар ҳажмининг қисқарганлиги ёхуд корхонанинг тугатилганлиги муносабати билан доимий иш жойидан 58 ёш (пенсия ёши арафаси)да маҳрум бўлган эркакларга туман (шаҳар) Бандликка кўмаклашувчи марказ томони-

дан белгиланган тартибда "Ишсиз" деб эътироф этилган тақдирда ижтимоий таъминот бўлими томонидан пенсия таяинланади".

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигида 1999 йил 7 январда рўйхатга олинган 588-сон Йўриқноманинг 13-бандига мувофиқ муддатидан олдин тайинланган пенсиялар ишламайдиган фуқароларга тўланади. Бундай пенсияни олаётган фуқаролар умумий асосларда пенсия олиш ёшига (эркаклар 60 ёшга) етунига қадар ишга кирган ҳолларда муддатидан олдин тайинланган пенсия тўлови тўхтатилади.

Қашқадарё вилоят Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофа-

за қилиб бош бошқармасининг маълумотига кўра, Чироқчи туман Бандликка кўмаклашувчи марказ томонидан фуқароларни "Ишсиз" деб эътироф этилиши назорат тартибда ўрганилганда, "Аҳолини иш билан таъминлаш тўғрисида"ги Қонуннинг 25-моддаси 11-қисми талаблари бузилган ҳолда марказнинг 78-сон Тақдимномаси билан "Ишсиз" деб эътироф этилганлиги аниқланган ва 2008 йил 1 майдан "Фуқароларнинг давлат пенсия таъминоти тўғрисида"ги Қонуннинг 14-моддасига асосан тайинланган пенсия тўлови 2009 йил 1 мартдан тўхтатилади.

А.МҲИНОВ,
Бошқарма бошлигининг ўринбосари

ТАХРИРИЯТДАН

Юқоридаги каби ҳолатларда пенсия таъминоти Ўзбекистон Адлия вазирлигида 1999 йилнинг 7 январда рўйхатга олинган "Аҳолида асосларга кўра меҳнат шартномаси бекор қилинганда ишдан бўшатилган ходимларга муддатидан олдин пенсия тайинлаш тартиби тўғрисида"ги 588-сонли Йўриқнома талаби бўйича амалга оширилиши учун фуқаро туман (шаҳар) Бандликка кўмаклашувчи маркази томонидан белгиланган тартибда ишсиз деб эътироф этилиши ҳамда пенсия таъминоти тўғрисидаги қонуни ҳужжатларига мувофиқ пенсияга чиқиш учун талаб этила-

диган умумий меҳнат стажига эга бўлиши лозим. "Фуқароларнинг пенсия таъминоти тўғрисида"ги Қонуннинг 14-моддасига мувофиқ, муддатидан олдин пенсия таъминоти олиш учун эркакларнинг ёши 58 дан 60 ёшгача бўлиши ва сукурта қилинган бўлиб, умумий меҳнат стажига йилларга беш йилдан кам бўлмаслиги, аёлларнинг эса умумий меҳнат стажига йилдан кам бўлмаслиги ҳамда ёши 53 дан 55 ёшгача бўлиши даркор. Лекин бунинг учун авоала, бундай шахслар меҳнат шартномаси бекор қилинган кундан сўнг ўн кун ичида ўзларининг яшаш жойидаги Бандликка кўмаклашиш

марказига иш қидирувчи шахс сифатида мурожаат қилсалар, Бандликка кўмаклашиш маркази ходимлари бундай шахсларга уч ой муддат ичида, агарда улар ўн календар кундан кейин мурожаат қилсалар ўн кун ичида мақбул келадиган ишни топишда ёрдам беришлари керак.

Агар иш қидирувчи шахсларга Бандликка кўмаклашиш маркази томонидан тилда олинган муддат ичида икки марта мақбул келадиган иш таклиф қилинмаса, бундай ҳолда улар иш қидирувчи шахс сифатида рўйхатга олинган кундан бошлаб ишсиз деб эътироф этилдилар.

Меҳнат бўлими ишсиз деб эътироф этилган ва муддатидан олдин ёшга доир пенсияга

чиқиш ҳуқуқига эга бўлган фуқароларга 4-шаклдаги тақдимнома тайёрлайди ва 5 кун муддат ичида тегишли туман (шаҳар) ижтимоий таъминот бўлимига топширади.

Меҳнат бўлими томонидан берилган тақдимнома ижтимоий таъминот бўлими томонидан муддатидан олдин ёшга доир пенсия тайинлашга асос бўлиб ҳисобланади.

Муддатидан олдин тайинланган пенсиялар ишламайдиган фуқароларга тўланади. Бундай пенсияни олаётган фуқаролар умумий асосларда пенсия олиш ёшига (эркаклар 60 ёшга, аёллар 55 ёшга) етугунга қадар ишга қирадиган бўлса, унда уларга берилган пенсия таъминоти тўхтатилади.

Ишсиз деб эътироф этиш

"Аҳолини иш билан таъминлаш тўғрисида"ги Қонуннинг 3-моддасига кўра, ўн олти ёшдан бошлаб то пенсия билан таъминлашни ҳуқуқини олишгача бўлган ёшдаги, ишга ва иш ҳақига (меҳнат даромадига) эга бўлмаган, иш қидирувчи шахс сифатида маҳаллий меҳнат органида рўйхатга олинган, меҳнат қилишга, касбга тайёрлаш ва қайта тайёрлашдан ўтишга, малакасини оширишга тайёр меҳнатга қобилиятли шахслар ишсиз деб эътироф этилади.

Шахсларни ишсиз деб эътироф этиш тўғрисидаги қарор маҳаллий меҳнат органи томонидан улар иш қидираётган шахс сифатида рўйхатга олинган кундан эътиборан ўн биринчи кундан кечиктирмай қабул қилинади.

Куйидагилар ишсиз деб эътироф этилмайди:
— меҳнат органида рўйхатга олинган кундан бошлаб ўн кун ичида таклиф этилган мақбул келадиган ишнинг икки марта рад этган шахслар;

— рўйхатга олинган кундан бошлаб ўн кун ичида мақбул келадиган ишнинг қидириш мақсадида узрсиз сабабларга кўра меҳнат органига келмаган шахслар.

Таклиф этилган ишдан бош торган кундан ёки мақбул келадиган ишнинг қидириш мақсадида узрсиз сабабларга кўра меҳнат органига келмаган кундан бошлаб ўттиз календар кун ўтганидан кейингида шахс иш қидираётган сифатида қайта рўйхатдан ўтишга ҳақиқи бўлади.

Фуқароларни ишсиз сифатида рўйхатга олиш тартиби қонун ҳужжатлари билан белгиланади.

Мақбул келадиган иш

Биринчи марта иш қидираётган, касби (мутахассислиги) бўлмаган шахслар учун дастлабки касб тайёргарлигини талаб қилмайдиган иш, бундай ишнинг топиб бериш имконияти бўлмаган тақдирда эса, уларнинг ёши ва бошқа ҳусусиятларини ҳисобга олган ҳолда ҳақ тўланган бошқа иш, шу жумладан, вақтинчалик иш мақбул келадиган иш деб ҳисобланади. Шунингдек, ишдан ва иш ҳақидан (меҳнат даромадидан) маҳрум бўлган шахслар учун уларнинг касб тайёргарлигига мос бўлган, ёшнинг, соғлиғи ҳолатини, меҳнат стажини ва аввалги мутахассислиги бўйича тажрибасини, янги иш жойининг транспортда қатнаш жиҳатидан қулайлигини инобатда олдуви иш мақбул келадиган иш деб ҳисобланади.

Ушбу Қонун 27-моддасининг учинчи қисмида назарда тутилган ишсизликнинг дастлабки даври тугатилган сўнг касбига (мутахассислигига) мос иш топиб бериш мумкин бўлмаган тақдирда, унинг қобилиятини, кучини, оқининг тажрибасини ва унга қулай

бўлган ўқитиш воситаларини инобатга олган ҳолда касбини (мутахассислигини) ўзгартиришни талаб қиладиган иш мақбул келадиган иш деб ҳисобланиши мумкин.

Куйидаги ҳолларда иш мақбул келадиган иш деб ҳисобланиши мумкин эмас, агар:

— иш янаш жойини ўзгартириш билан боғлиқ бўлса;

— таклиф этилган иш доимий янаш жойидан анча узоқ бўлса ва транспортда қатнаш жиҳатидан қулай бўлмаса.

Иш жойининг транспортда қатнаш жиҳатидан қулайлигини (йул қўйилиши мумкин бўлган узоқликни) мазкур жойда жамоат транспорти тармоқининг ривожланганлигини ҳисобга олган ҳолда маҳаллий давлат ҳокимияти органи аниқлайди;

— таклиф этилган ишда иш ҳақи шу мутахассислик ва малака учун белгиланган тартибда аниқланган энг кам миқдордан оз бўлса;

— ишнинг рад этиш узрли сабаблар билан асосланган бўлса.

Қашқадарё вилояти Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш бош бошқармасининг маълумотига кўра, фуқаро М.Сиддиқовга унинг мурожаати асосида тайинланган пенсиянинг оранд бир йил ўрни бекор қилиниши унинг иш ўсти қисқариб, мурожаат этган вақтда у 57 ёшда бўлганлиги ҳисобга олинмасдан, белгиланган меъёрий ҳужжатларга зид равишда туман Бандликка кўмаклашувчи Маркази томонидан 2008 йилнинг 2 майдан "ишсиз" деб эътироф этилган. Яъни, М.Сиддиқов мурожаат этган вақтда муддатидан олдин пенсия таъминоти олиш учун белгиланган 58 ёшга тўлмаган.

Мазкур ҳолат Қашқадарё вилоят меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш бош бошқармаси томонидан назорат тартибда ўрганилганда, туман Бандликка кўмаклашувчи марказ томонидан Ўзбекистон Республикасининг «Аҳолини иш билан таъминлаш тўғрисида»ги Қонуннинг 25-моддаси ҳамда "Фуқароларнинг давлат пенсия таъминоти тўғрисида"ги Қонуннинг 14-моддаси талаблари бузилган тарзда пенсия тайинлаш учун тақдим этилган.

(Давоми. Бошланиш 1-бетда).

Касб-хунар коллежлари ва академик лицей битирувчиларига меҳнат қилиш фаолияти билан боғлиқ ҳуқуқ ва мажбуриятларини тушунтириш, мақбул келадиган ишларни тақлиф этиш мақсадида бандликка кўмаклашувчи марказлар билан ҳамкорликда меҳнат ярмаркалари ўтказиш орқали уларнинг бандлигини таъминлашга устувор вазифа сифатида қаралди.

Утган 5 ойда 5861 та бўш иш ўринларини тақлиф этган 1264 та ҳужжатли юритувчи субъектлар иштирокида 54 марта меҳнат ярмаркалари ўтказиш орқали 3092 нафар фуқаро иш билан таъминланди. Ишга жойлашганларнинг 1766 нафарини ёшлар ташкил этди. Мутасадди муассасалар билан ҳамкорликда меҳнат бозоридан вазият ва муайян их-

Саҳифамизда Андижон вилоят прокуратураси органлари

прокурорнинг қарорига асосан марказ мутахассиси М.Жалоловага нисбатан Жиноят кодексининг 228-моддаси 1-қисми билан жиноят иши қўзғатилиб, дастлабки тергов ҳаракатларини олиб бориш туман ИИБ тергов бўлинига топширилган.

Эки 2008 йилда Хўжаобод туман бандликка кўмаклашувчи марказ мансабдор шахслари ҳақиқатда фаолият юритмаётган "Д-Ординал" хусусий фирмасига 15 нафар фуқароларни уста-шоғирд йўналиши бўйича қайта касбга ўқитишга йўналтирилганлиги ҳақида ҳужжатларни сохта-лаштириб, бу мақсадлар учун сарфланган 1 млн. 20 минг сўм маблагни ўзлаштирганлар. Шунингдек, смета-ҳаражатларида назарда тутилмаган мақсадлар учун 6.8 млн сўмни сарфлаганлар. Туман прокурорининг қарорига асосан марказ мансабдор шахсларига нисбатан Жиноят кодексининг 167-моддаси 2-қисми "в.г." бандлари ва бошқа моддалар билан жиноят иши қўзғатилган.

Айрим ҳолларда банк муассасаларидан олинган имтиёзли кредит маблағларини бошқа мақ-

олиш учун 300 минг сўм пул ва 1000 АҚШ доллари олганлиги аниқланган. Шаҳар прокурорининг қарори асосида Х.Умматовга нисбатан Жиноят кодексининг 214-моддаси билан жиноят иши қўзғатилиб, дастлабки тергов ҳаракатлари олиб борилмоқда.

Мазкур қонунчилик ижроси юзасидан ўтказилган текшириш натижаларига кўра, қонунбузарликларни бартаф этиш ҳақида 16 та тақдимнома киритилиб, 16 нафар мансабдор шахс маъмурий, 15 нафари интизомий жараёнларга тортилди, 12 нафари оғоҳлантирилди, жиддий қонунбузарликлар юзасидан 5 та жиноят иши қўзғатилган.

Асака ва Бўз туманлари ижтимоий таъминот бўлимида фуқароларга пенсия тайинлаш ва тўлаш юзасидан ўтказилган текшириш материаллари ҳудудий прокурорларга топшириқ бериш орқали ўрганилди. Ўрганиш жараёнида пенсия тайинлаш ва тўлашда жиддий қонунбузарликларга йўл қўйилганлиги тасдиқ-

нинг қарорига кўра Асака туман ижтимоий таъминот бўлими ва почта алоқа тармоғи мансабдор шахсларига нисбатан Жиноят кодексининг 207-моддаси 1-қисми билан жиноят иши қўзғатилган.

Вилоят прокуратураси органлари томонидан "Аҳолини иш билан таъминлаш тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикасининг қонуни ижроси юзасидан ҳам назорат тадбирлари олиб борилмоқда. Бунда асосий эътибор аҳолини иш билан таъминлаш, фуқароларни ишсиз шахс сифатида рўйхатга олиш, ҳисобини юритиш, ижтимоий ҳимояга муҳтож, меҳнат бозорига тенг шароитларда рақобатлашишга қодир бўлмаган шахсларга кўшимча кафолатларни таъмин-

қароларни мажбурий меҳнат билан шугуллантириш мақсадида фойдаланиш учун республикада ҳудудий яширин равишда олиб чиқиш кетилмаётганлиги сир эмас.

Асака тумани, "Дўрмон" маҳалласида яшовчи Р.Мирзалиев одамлардан фойдаланиш мақсадида Ж.Сулаймонов ва бошқа жами 20 нафар фуқарони ёллаб, Россия Федерациясининг Оренбург шаҳрида шартнома асосида иш топиб бериш, хавфсиз меҳнат шароитларида ишлаш, ойлик иш ҳақларини тўлаш, уй-жой ва озиқ-овқат билан таъминлашни ваъда қилиб, алдаш йўли билан олиб кетган ҳамда 6-7 ой давомида улардан қурилиш ишларидан фойдаланиб, иш

ҚОНУНИЙЛИК — АСОСИЙ ЭЪТИБОРДА

тисосликлар бўйича кадрларни қайта тайёрлаш ва касбга ўқитиш чоралари қўрилмоқда. Хусусан, 2009 йилнинг утган даврида 179 нафар фуқаро, шу жумладан 10 нафар фуқаро бичувчи-тикувчи, 124 нафари тикувчилик, 10 нафари бошқа мутахассислик бўйича касб-хунар коллежлари қошида таълим этилган курсларда ўқитилмоқда.

Соҳавий йўналишда ўтказилган назорат тадбирлари айрим ҳудудий бандликка кўмаклашувчи марказлар томонидан ишсиз деб эътироф этилган шахсларга нафақаларни тайинлаш ва тўлаш тартиблари бузилаётганлиги, иш сўраб мурожаат қилган шахсларни қайта хунар ўрганишга ўқитиш, жамоат ишларига юбориш ишлари тўғри йўлга қўйилмаганлиги, ушбу мақсадлар учун ажратилган маблағлар талон-торож қилинганлигини кўрсатмоқда.

Хусусан, Улугнор туман бандликка кўмаклашувчи марказ мутахассиси М.Жалолова 2008 йил июль ойида тумандаги "Шодлик фазл транс" масъулияти чекланган жамиятида ишчи вазифасида ишлаб келаётган фуқаро Ж.Фаниев номидан марказ директори номига ишсиз эканлиги, иш билан таъминлашга ёрдам бериш ҳақида ариза ёзиб, имзони сохталаштириб тақдим этган.

Бунинг натижасида Адлия вазирлигида рўйхатга олинган "Меҳнат органларида фуқароларни рўйхатга олиш, уларни иш билан таъминлаш, ишсизлик бўйича нафақани тайинлаш ва тўлаш тартиби тўғрисида"ги Низом талаблари бузилиб, Ж.Фаниева 2009 йил 1 январига қадар 144,3 минг сўм ишсизлик нафақаси сифатида тўланган. Туман

садларга сарфлаш йўли билан ўзлаштириб юборилганлиги аниқланди, айбор шахсларга нисбатан жиноий жазонинг муқаррарлиги таъминланган.

Улугнор тумани, "Оқ-олтин" ҚФЙ, Шаҳриобод маҳалласида яшовчи Д.Турғунов АТ "Пахта-банк" Оқ-олтин бўлимида сартарошлик фаолияти билан шугулланиш учун олинган 4 млн. сўм имтиёзли кредит маблағларини ўзининг шахсий эҳтиёжлари учун сарфлаб, ўзлаштириш йўли билан талон-торож қилган. Туман прокурорининг қарори асосида Д.Турғуновга нисбатан Жиноят кодексининг 167-моддаси 2-қисми "а" банди билан жиноят иши қўзғатилган. Дастлабки тергов натижаларига кўра, Д.Турғунов Жиноят кодексининг 167-моддаси 2-қисми "а" банди, туман бандликка кўмаклашувчи маркази бандлик бўлими бошлиғи М.Абдуллаев Жиноят кодексининг 208-моддаси, 209-моддаси 1-қисми билан айбланди, жиноят иши суд муҳокама-сига юборилган. Жиноят ишлари бўйича Улугнор туман судининг ҳукми билан айборларга жазо муқаррарлиги таъминланган.

Фуқароларни ишга қабул қилишда таъмағирлик ҳолатлари кузатилди. Андижон шаҳар прокуратураси томонидан ўтказилган текширишда фуқаро Х.Умматов РШТБМ Андижон филиалининг кардиреанимация бўлими бошлиғи вазифасида ишлаб келиб, 2008 йил ноябрь ойида фуқаро М.Нажмидиновани ишга олиш учун унинг опаси М.Набиевадан 300 АҚШ доллари, фуқаро Б.Холматовани 2008 йил июн-июль ойларида бўлимга ҳамширалик лавозимида ишга

ланди.

Хусусан, Бўз туман ижтимоий таъминот бўлими ҳамда почта алоқа тармоғи масъул мансабдор шахслари ўзaro олдидан жиноий тил бириктириб, 2007 йил сентябрь ойидан 2008 йил декабрга қадар булган даврда ижтимоий таъминот бўлими ҳисотида бўлмаган 15 нафар фуқарога пенсия тайинланганлиги ҳақида қайнонамаларга сохта ёзувлар киритиб, жами 8,4 млн. сўмни ўзлаштириш йўли билан талон-торож қилганлар. Шунингдек, И.Боймирзаева ва бошқа 12 нафар фуқаро номига такроран пенсия ҳисобини, ижтимоий таъминот бўлимининг компьютер базасидаги нафақа тайинлаш қайнонамаларига сохта маълумотлар ва ёзувлар киритиш йўли 1,3 млн. сўмни ўзлаштириб юборганлар. Бундан ташқари, туман ижтимоий таъминот бўлими мансабдор шахслари томонидан фуқароларга нафақаларни ортқича ҳисобини, тўлаб юборилиши натижасида 5,2 млн. сўм растрата йўли билан талон-торож қилганлар.

Туман прокурорининг қарори билан туман ижтимоий таъминот бўлими ва почта алоқа тармоғи мансабдор шахслари нисбатан Жиноят кодексининг 167-моддаси 3-қисми "а.г." бандлари ва 209-моддаси 1-қисми билан жиноят иши қўзғатилган. Шу каби Асака туман ижтимоий таъминот бўлими ва почта алоқа тармоғи мансабдор шахслари хизмат вазифаларига лоқайлик ҳамда виждонсизларча муносабатда бўлганликлар натижасида 2008 йил 1 апрелдан 2009 йил 1 майга қадар 19,6 млн. сўм пенсия ва нафақаларга ортқича тўлаб юборилган. Ҳудудий прокурор-

ларини, янги иш ўринларини яратиш, ишсизларга нафақалар берилиши ва мақсадли кредит маблағларидан фойдаланишнинг қонунийлигига қаратилмоқда.

2008 йилда мазкур қонунчилик ижроси юзасидан ўтказилган текшириш натижаларига кўра, қонунбузарликларни бартаф этиш ҳақида 59 та тақдимнома киритилиб, 69 нафар мансабдор шахс маъмурий, 41 нафари интизомий жавобгарликка тортилди, 124 нафари оғоҳлан-тирилди, жиддий қонунбузарликлар юзасидан 12 та жиноят иши қўзғатилган.

Назорат тадбирларида бандликка кўмаклашувчи айрим марказларда фуқаролар бандлигини таъминлаш ишлари тўғри ташкил этилмаганлиги ва етарли эътибор берилмаётганлиги, соҳавий йўналишда жиддий қонунбузарликлар келиб чиқишига сабаб бўлаётганлиги аниқланди.

Хусусан, Шаҳрихон туман бандликка кўмаклашувчи марказ раҳбари Б.Хидиров ҳамда бош ҳисобчи И.Мирзаевлар 2 нафар ҳодимга берилиши лозим бўлган 107,8 минг сўм иш ҳақи ва 18 нафарига йўл ҳақи, сафар харажатлари учун ҳисобланган 155,3 минг жами 265,2 минг сўм маблағларни ўзлаштириш орқали талон-торож қилганлар. Туман прокурори қарори асосида Б.Хидиров ва бошқаларга нисбатан Жиноят кодексининг 167-моддаси 2-қисми "в.г." бандлари билан жиноят иши қўзғатилган ва айборларга жиноий жазонинг муқаррарлиги таъминланган.

Бугунги кунда олиб борилган тартибот тадбирларига қарамай дунёда глобал муаммага айланиб бораётган одам савдоси билан боғлиқ жиноятларда фу-

қакларини бермасдан келган. Туман прокурорининг қарори асосида Р.Мирзалиевага нисбатан жиноят кодексининг 135-моддаси 2-қисми "б" банди билан жиноят иши қўзғатилган. Шу каби Андижон шаҳрида яшовчи Б.Умаров фуқаро Н.Муҳаммедовани алдаш йўли билан Россия Федерациясининг Қозон шаҳрига олиб бориб, 2008 йил 1 апрелдан 31 июлга қадар, 4 ой мобай-нида иш ҳақи бермасдан ишла-тиб келган. Шаҳар прокурорининг қарори асосида Б.Умаровга нисбатан Жиноят кодексининг 135-моддаси 2-қисми "б" банди билан жиноят иши қўзғатилган.

2009 йилда мазкур қонунчилик ижроси юзасидан ўтказилган текшириш натижаларига кўра, қонунбузарликларни бартаф этиш ҳақида 12 та тақдимнома киритилиб, 14 нафар мансабдор шахс маъмурий, 14 нафари интизомий жавобгарликка тортилди, 12 нафари оғоҳлан-тирилди, жиддий қонунбузарликлар юзасидан 2 та жиноят иши қўзғатилган.

Соҳавий йўналишда ўтказилган назорат тадбирлари айрим ҳудудий бандликка кўмаклашувчи марказлар томонидан иш сўраб мурожаат қилган шахсларни қайта хунар ўрганишга ўқитиш, жамоат ишларига юбориш ишлари тўғри йўлга қўйилмаганлиги, ушбу мақсадлар учун ажратилган маблағлар талон-торож қилинганлигини кўрсатмоқда.

Зеро, мамлакатимизда инсон ҳуқуқ ва эркинликлари ҳамда давлат ва жамият манфаатларини ҳимоя қилишга сафарбар этилган кучларнинг имкониятлари етарли. Қонуни бузган ҳеч бир шахс жазодан қутулиб қололмайди!

Кундан кунга обод бўлиб бораётган шаҳар ва қишлоқлар, ишга туширилган янги корхоналар, замонавий лицей ва коллежлар, магистрал йўллар, боғ ва хиёбонлар, энг муҳими, одамларнинг эртанги кунга муносабати ўзгараётгани ҳеч шубҳасиз, мустақиллигимизнинг самараси дейиш мумкин. Бундай ишлар айниқса "Қишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги йили" давлат Дастури доирасида янада кенг қўламда давом эттирилмоқда. Дастурга асосан қишлоқ хўжалигида иқтисодий ислохотларни чуқурлаштириш, фермерлик ҳаракатини қўллаб-қувватлаш, уларнинг моддий ва маънавий аҳолини мустақамлаш, имтиёзлар яратиб, қишлоқдаги тadbиркорлар ва ишбилармонлар манфаатларини ҳимоя қилиш, чорвачиликни ривожлантиришга катта аҳамият берилмоқда.

ГЎЗАДЛАШАЁТГАН ЮРТИМ

Туманда "Қишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги йили" давлат Дастури юзасидан туман ҳокимининг ҳарорига асосан режа ишлаб чиқилган. Дастурнинг молиявий режаси 15 млрд. 794 млн. сўмни ташкил қилади.

Жорий йилнинг 5 ойи давомида дастур ижросини таъминлаш бўйича 5 млрд. 400 млн. сўм маблағ сарфланди. Жумладан, Имомота сув иншооти қурилиши якулиниб, фойдаланишга топширилди. Унга 840 млн. сўм, ҳомийлар ҳисобидан эса 26 млн. сўм маблағ сарфланди, 700 га экин майдони ва 3100 нафар фуқаро хонадонни сув билан таъминланди. «Узун кўча», «Бешкарма», «Қурама», «Қутарма» маҳалларида ички йўллари таъмирлаш ишлари бажарилиди. Жорий йилнинг 1-чорагида аҳоли ва ҳомийлар (12,5 млн. сўм) маблағлари эвазига 1,5 км ичимлик суви тармоғи тортилди ҳамда 60 млн. сўм давлат маблағи ҳисобига «Олтин водий» ҚФЙ ҳудудидаги «Гулистон» маҳалласида 1 га артизан қудуқ қавланиб, ишга туширилди.

Қишлоқ аҳолисини табиий газ билан таъминлаш ва электр энергиясини таъминотини тубдан яхшилаш мақсадида виллоят "Водийгазтаъминот" унитар корхонаси ва "Узтрансгаз" акциядорлик компаниясининг 116 млн. сўм маблағи ҳисобига туманда

Хўжаобод газтаъминот корхонаси томонидан 2,8 км табиий газ тармоғи тортилди. Бундан ташқари аҳоли пунктларида 2,3 км табиий газ тармоқлари (45 млн. сўм эвазига) ҳомий тadbиркор ва аҳоли маблағлари ҳисобидан газлаштирилди.

Туман электр тармоқлари корхонаси томонидан жорий йилнинг 5 ойи давомида "Имом ота" ҳудудига янги трансформатор ўрнатилди. Бундан ташқари Хўжаобод шаҳридаги «Гулистон» ва «Баҳрин» МФЙлардаги трансформаторлар алмаштирилди. «Эгамбердиобод» ва «Анджон» маҳаллалари кўчаларига янги электр сим тармоқлари тортилди.

Давлат дастурига асосан жорий йилда туманда давлат маблағлари ҳисобига 1 млрд. 71 млн. сўмлик лойиҳа қийматига эга 16- ва 26-мактаблар қайта қурилади, реконструкция қилинмоқда. 24-, 18- ва 32-мактаблар эса мукамал таъмирланди. Хўжаобод шаҳар марказидаги мусиқадаги иختисослаштирилган мактаб қайта таъмирланди, 150 ўринли янги концерт залини қурилиши охирига етказилмоқда.

Туман прокуратураси томонидан ўтказилган текширишда бу борадаги ишларни амалга оширишда доқайлиқ ва сўзсизликка йўл қўйилмаётганлиги ҳам аниқланди. "Қамбар ота" сўз ҳавасини капитал реконст-

рукция қилиш ва 4,75 км узунликда тоза ичимлик суви тармоғи қурилишини амалга ошириш бўйича ҳеч қандай ишлар амалга оширилмаган.

Хўжаобод туманида тоза ичимлик суви таъминоти оғир бўлган «Манак» ҚФЙда 32262 нафар аҳоли истиқомат қилади. Шундан 24 минг аҳоли "Қамбар ота" булогидан келадиган тоза ичимлик сувидан фойдаланади. Мазкур ичимлик суви иншоотининг ер майдони махсус тўсиқлар билан ўралиб, ҳимояланмаган. Иншоотда санитария назор-

рат пости ташкил этилмаганлиги сабабли сув тўпланиб, майдон қаровези ҳолга келиб қолган. Туман ҳокимлиги томонидан 2004 йилда таъмирлаш учун 414 млн. сўмлик, 2008 йилда эса қайта ҳисобланиб, 665 млн. сўмлик лойиҳа ҳужжатлари тайёрланган бўлса-да, маблағ йўқлиги учун текшириш кунига қадар таъмирлаш ишлари олиб борилмаган.

Хўжаобод шаҳрининг "Бешкарма", "Навоний" МФЙ ҳудудигаги ичимлик сувини тўплаш ва тарқатиш иншоотлари ҳам мукамал таъмирга муҳтож. Сўз ҳаваси ва тозалаш қурilmалари эскириб, тўла қувват билан ишламаётганлиги сабабли айрим кўп қаватли уйларга ичимлик суви етказиб беришда бир қатор муаммолар келиб чиқмоқда.

Ўтказилган текшириш якуни бўйича аниқланган қонунбузилишларни бартараф этиш юзасидан туман ҳокимлиги, электр тармоқлари ва газ корхонаси раҳбарлари номига тақдирнома киритилди. "Қамбар ота" сўз ҳаваси участка бошлиғига нисбатан МЖТКнинг 53-моддаси билан маъмурий жавобгарликка доир иш қўзғатилди. Йўл қўйилган камчиликлар прокуратура аралашуви билан бартараф этилди.

Акрамжон МАМАДАЛИЕВ,
Хўжаобод туман прокурори

ҚОНУНИЙ ФАОЛИЯТГА КЎМАҚДОШМИЗ

Виллоят ҳудудида яширин ишлаб чиқаришга қарши курашини самардорлигини ошириш, солиқ базасини кенгайтириш, ноқонуний нақд пул айланмаларининг олдини олиш ҳамда иш ўринларини кўпайтириш мақсадида бир қатор ишлар амалга оширилди. Жумладан, 19 та микрофирма, кичик корхоналар ва якка тартибдаги тadbиркорлар рўйхатга олинди. Улар томонидан 74 та қўшимча иш ўринлари ташкил этилди.

Анджон тумани бўлими ходимлари томонидан олиб борилган тезкор тadbир натижасида Анджон шаҳридан Умиджон Исақов белгиланган тартибда давлат рўйхатидан ўтмасдан, ўзбошимчилик билан ноқонуний равишда цех ташкил қилиб, нон ишлаб чиқариш фаолияти билан шуғулланиб келганлиги аниқланди. Мазкур ҳолат юзасидан бўлим ходимлари томонидан солиқ ва бошқа мажбурий тўловларнинг бюджет ва бюджетдан ташқари бошқа мақсадли жамғармаларга тўлиқ тушириш, солиқ солиқ базасини кенгайтириш, янги иш жойларини ташкил қилиш мақсадида ўтказилган профиллактик, тарғибот-ташвиқот ишлари ҳамда қўрсатилган амалий ёрдам натижасида ушбу яширин цех "Нурли дарё тўхфаси" хусусий корхонаси сифатида давлат рўйхатига олинди. Цехда фаолият қўрсатаётган 5 нафар ходим бўйруқ асосида корхонага ишчи сифатида қабул қилиниб, ҳар бири ойлик маош билан таъминланди.

Бундан ташқари, янги ташкил этилган "Нурли дарё тўхфаси" хусусий корхонаси ҳамда электр-энергия таъминоти корхоналари ўртасида шартномалар расмиyllаштирилиб, электр энергиясидан қонуний фойдаланилиши таъминланди. Натижада бир йилда бюджетга 6745,0 минг сўм солиқ ва мажбурий тўловлар, 72000,0 минг сўмлик ишлаб чиқариш маҳсулот савдосидан тушган нақд пуллар банк муассасасига ва 2400,0 минг сўмлик маблағлар электр тармоқлари корхонасига тўлиниши таъминланди.

Хўжаобод шаҳри Баҳрин кўчаси 31-уйда яшовчи фуқаро Дилшод Абдувалиев якка тартибдаги тadbиркор сифатида рўйхатдан ўтиб, ўзининг трикотаж тикув цехида 3 нафар ишчиларни ёллаб, фаолият қўрсатиб келган.

Солиқ қонунчилигига риоя этилиши, солиқ базасини кенгайтириш юзасидан олиб борилган тарғибот-ташвиқот тadbирлари натижасида якка тартибдаги

тadbиркор Д.Абдувалиевнинг фаолияти қонун ҳужжатлари талабларига мувофиқлаштирилиб, ўзининг таъсисчилик сифатида "SARBON HAMKOR TEXTIL" хусусий фирмасининг давлат рўйхатидан ўтказилди.

Бунинг натижасида "SARBON HAMKOR TEXTIL" хусусий фирма раҳбари Д.Абдувалиев Хўжаобод туман ДСИ дан 2009 йилда белгиланган тартибда ягона солиқ тўловчиси сифатида қайд этилди.

Департамент Хўжаобод туман бўлими ходимлари кўмаклашувида ишлаб чиқаришни ривожлантириш дастурига мувофиқ Халқ банки туман бўлимидан 2 йил муддатта 7,0 млн. сўм кредит маблағлари ажратилиш масаласи ижобий ҳал этилди.

Ўтказилган тарғибот тadbирлари натижасида "SARBON HAMKOR TEXTIL" хусусий фирмаси раҳбари Д.Абдувалиев янги иш ўринларини яратиб, доимий тарзда 4 нафар ва касаначилик асосида 3 нафар ишчини иш билан таъминлади.

Бошқарма ва Избоскан туман бўлими ходимлари томонидан Избоскан туман Пойтуғи шаҳар Амир Темур маҳалла фуқаролар йиғини гузаридида фуқаро Феруза Ғайббердиевнинг қандалот маҳсулотларини ишлаб чиқариш ва уларни тайёрлашни ўргатиш бўйича ташкил этган фаолияти ўрганилди. Ғайббердиева 4 нафар ишчилари билан қандалот маҳсулотларини ишлаб чиқариш билан шуғулланиб келаётганлиги аниқланди. Олиб борилган тарғибот ва тушунтириш ишлари натижасида у қонун талаблари асосида "Бедлона стии" хусусий корхонаси ташкил этиб, 4 нафар ишчини доимий иш билан таъминлади ва уларга ойлик маош белгиланди.

Эркинжон ҲОЛМАТОВ,
Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси ҳузуридаги СВОЖДЛҚК Департаменти Анджон виллоят бошқармаси бошлиғи

Қишлоқ хўжалиги соҳаси Улугнор туман иқтисодиётининг асосий тармоғи ҳисобланади. Мустақиллик шарофати тудайли қишлоқ хўжалиги фойдаланувида бўлган ер майдонларининг хусусий мулкдорлар ихтиёрига берилиши қисқа муддатда ўз самарасини берди. Янги қишлоқ мулкдорлари ҳисобланган фермерлар мамлакатимизда яратилган қўлай ижтимоий-ҳуқуқий шарт-шароит натижасида қишлоқ хўжалиги соҳасини ривожлантириш йўлига кирдилар. Ҳосилдорлик йил сайин ортиб бормоқда.

Қишлоқ хўжалигида дастлабки ҳосил пилла ҳисобланади. Улугнорликлар "Қишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги йили"да марралдан ўзини. Меҳнат ютуғига Мирзааҳмедов номли, "Улугнор", "Шаҳрихон", "Гулистон"

бўлиқ ҳосил яратилди. Ҳудудлардаги сув насослари унумли ишлаши билан галлазорлар яшнади. Бугедай бошоқларни салмоқли етилди. Ҳосил бараксидан ҳамма хурсанд. Эзгу ният билан сидқидилдан қилинган меҳнат самарасининг қувончи чексиз.

Туманда 2009 йил бошоқли дон экинлари ҳосилини қисқа муддатларда сифатли қилиб йиғиштириб олиш ва давлат ресурсларига галла сотиш бўйича контрактация шартномаларини бажариш ҳамда виллоят ҳокимининг

Мана икки йилдирки, йиғим-терим чоғида отряд усулида иш олиб бориш ҳар томонлама қўлайлиги, самарали ва афзаллиги билан ўзини оқлаб келмоқда. Бу йил ўрим-йиғим мавсумини уюшқоқлик билан ўтказиш учун туманда 7 та отряд шакллантирилди. Ҳар бир отрядга тумандаги тажрибали ва етуқ билимга эга бўлган ходимлардан раҳбарлар тайинланиб, уларга мавсум давомида бажариши керак бўлган вазифалари ўқитиб ўтилди. Дон ўрими-йиғимида қатнашаётганларнинг ҳар бири маъсулйат ва фидойиллик билан ишлаша ҳосил кирмон ортади. Тартиб-интизом, уюшқоқлик қутилган натижани таъминлайди.

Халқ риёз-рўзи бўлган бугедайни ташкил давлат автотранспорт ҳайдовчиларидан исроф-

«ЮТУҚЛАРДА ҲИССАМИЗ БОР»,

максивлариди фермер хўжаликлари пиллакорларининг қўшган ҳиссалари баракали бўлди. "Салмоқли қалам" фермер хўжалиги туманда биринчи бўлиб пилла сотиш шартномавий режасини ушладди. "Улугнор дилхумори сари" пиллачиликка иختисослашган фермер хўжалиги пиллакор Халидов Назарова еттиштирган пилла хирмони 1002 килограмми ташкил қилди. Муродилло Йигиталев раҳбарлик қилаётган "Йигиталевлар оиласи" фермер хўжалиги 315 килограмм пилла топширди.

Ҳар бир меҳнатинг ва мавсумнинг ўз сарҳисоби бор. Ўтган йили туманимизда давлатга буғдой топшириш шартномавий режаси бажарилмаган эди. Шубҳос, қуздан астойдил ҳаракат бошланди. Туман бўйича 5 минг 437 гектар майдонга "Чиллаки", "Супер элита", "Кропка", "Пловчанка", "Краснодар-99" каби буғдой навлари сифатли экилди. Буғдой текис ундирилгани, парвариши вақтида амалга оширилгани тудайли

дейди Улугнор туман прокурори Рустамжон ҲОМИДОВ

"Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2009 йил 12 майдаги 1111-сонли қарори тўғрисида"ти қарори бажарилишини таъминлаш мақсадида туман ҳокимининг шу мазмундаги қарори қабул қилиниб, 16 та дон ўриш комбайнлари тўлиқ таъмирдан чиқарилиб, шай ҳолатга келтирилди. Бунинг учун "Анджонавтотехмаркази"дан 32 млн 344 минг сўмлик, Тошкент виллояти Чиноз туманидаги "Пахтабаза"дан 30 млн.695 минг сўмлик, Қўрғонтепа шўба корхонасидан 14 млн 73 минг сўмлик эҳтиёт қисмлар олиб келиниб, таъмирдан чиқарилиди.

Шуниси қувонарликки, 12 та "Кейс"дан 1 таси "Мамажонбува" фермер хўжалиги ва 4 та "Класс" русумли комбайнларни "Дилшод", "Эъзоз", "Олтин чанок", "Журабек" фермер хўжаликлари сотиб олиши учун "Агробанк"нинг туман бўлими томонидан узоқ муддат-

ли кредитлар ажратиб берилган.

Ҳа, бутун қишлоқ мулкдори учун ҳукматимиз томонидан қатор имтиёз ва шароитлар яратиб берилмоқда. Шундай имтиёзлардан яна бири солиқ соҳасидаги имтиёзлардир. Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Иқтисодиётнинг реал сектори тармоқларини қўллаб-қувватлаш тўғрисида"ги фармойишига асосан "Жасурбек-4", "Улугнор баракиси", "Ишонч" ва "Ҳамкор-стар" фермер хўжаликлари назорат қилувчи органларнинг мувофиқлаштирувчи кенгашининг қарорига асосан 2009 йил учун тасдиқланган текширишлар режасидан чиқарилган. Бундан ташқари Солиқ кодексининг 367-моддасига асосан 10 та фермер хўжалигига ягона ер солиғидан икки йил муддатта имтиёз берилган.

(Давоми. Бошланғичи 1-бетда).
"Халқ сўзи" газетасининг 2009 йил 15 апрель сонидан чоп этилган "Жаҳон молиявий инқирозининг салбий таъсири ва унга қарши курашиш чора-тадбирлари хусусида" сарлавхали мақолада қайд этилишича, 2008 йилда АҚШ ташқи қарзининг янги ички маҳсулотга нисбатан оқилона сиёсат қилиб 90 фоизни ташкил этган бўлса, бу кўрсаткич Россияда 37 фоизга, Қозоғистонда 102, Украинада 64 ва Қирғизистонда 81 фоизга тўғри келганлиги, бу борада Ўзбекистон Республикасида тескари тенденциянинг кузатилиши, амалга оширилган оқилона сиёсат натижасида ташқи қарзларнинг янги ички маҳсулотдаги улуши атиги 13,3 фоиз-

Саҳифамизда Қашқадарё вилоят прокуратураси органлари

нингдек, маърузада мамлакатимиз иқтисодиёти, жумладан, унинг реал сектори, корхоналари ва тармоқларининг барқарор ва узлуксиз ишлашини таъминлаш учун мустаҳкам заҳиралар яратилгани, зарур ресурслар мавжуд эканига атрофлича тўхталиб ўтилди.

Жаҳон молиявий инқирози муносабати билан Халқаро валюта жамғармаси вакиллари деярли барча давлатларга бориб, улардаги ҳақиқий иқтисодий вазиятни ўрганиш ва тегишли мамлакатлар ҳукуматлари билан биргаликда баёнотлар берди. Бунинг сабаби икки-уч. Биринчидан, ушбу молиявий муаммаса дунёдаги иқтисодий қудратли давлатлар, турли иқтисодий-молиявий тўзимлар каби ҳозирги инқироздан чиқиб олиш, унинг глобал иқтисодий инқирозга айланиб кетмаслиги учун зарур чоралар қўриш ҳаракатида. Чунки бундан унинг ўзи ҳам манфаатдор - аввало, ривожланаётган мамлакатларга берган қарзини қайтариб олиши, иложи бўлса, фойдаси билан қайтариб олиши керак. Ик-

тундорлиги, бозор муносабатларини жорий этиш билан бир вақтда аҳолини ижтимоий ҳимоялаш юзасидан олдиндан таъсирчан чоралар қўрилиши ҳамда бозор иқтисодиёти объектив иқтисодий қонунлар талабларини ҳисобга олган ҳолда пухта ўйлаб, босқичма-босқич амалга оширилиши кераклиги мамлакатимизни иқтисодий инқирозлардан сақлаш ва бошқа давлатларга тобе бўлмастикнинг мустаҳкам кафолатидир.

2008 йил 28 ноябрда Президентимиз томонидан "Иқтисодиётнинг реал сектори корхоналарини қўллаб-қувватлаш, уларнинг барқарор ишлашини таъминлаш ва экспорт салоҳиятини ошириш чора-тадбирлари дастури тўғрисида" Фармон қабул қилинди. Унда жаҳон молия-иқтисодий инқирозининг салбий оқибатларини бартараф этиш, экспортни амалга оширувчи корхоналарга айланма маблағларни тўлдирishi учун им-

ни фойда солиғидан, мулк ва ягона солиқ тўловлари, Республика Йўл жамғармасига мажбурий ажратмалар тўлашдан озод этиш ва бошқа қатор имтиёзлар белгиланди.

Жаҳон молиявий-иқтисодий инқирози салбий оқибатларини бартараф этишга қаратилган норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар, аҳолининг ижтимоий ҳимоясини таъминлашга қаратилган қонунчилик талабларининг барча мутасадди идоралар томонидан сўзсиз бажарилишини таъминлаш, инсон ҳуқуқ ва эркинликларининг, жамият ва давлат манфаатларининг ҳимояси, қайд этилган Фармон ва қарорларнинг ижросини таъмин-

мунал-ҳўжалик ва энергетика соҳасидаги тўловларнинг истемолчилар томонидан ўз вақтида тўла-ниши, экспорт қилувчи корхоналарнинг барқарорлигини ошириш мақсадида тижорат банклари томонидан имтиёзли кредитларнинг монетаризм берилишини таъминлаш ҳамда берилган кредит маблағларининг мақсадли ишлатилиши устидан назоратни кучайтириш лозим.

Айтилганлардан хулоса шунки, Ўзбекистонда истиқдолга эришилгандан буён амалга оширилаётган ислохотлар ва тарихий ўзгаришларнинг асосий мақсади - халқимизнинг мустақил тараққиёт бўли-

ИҚТИСОДИЙ ИНҚИРОЗ

ЁХУД УНИ БАРТАРАФ ЭТИШДА ЎЗБЕК МОДЕЛИНИНГ АҲАМИЯТИ

ни ташкил қилганлиги баён этилган. Демак, режали иқтисодиётдан бозор иқтисодиётига ўтаётган давлатлар учун ўзбек моделида ўрганишга лойиқ жиҳатлар етарли.

Президентимиз Ислам Каримов Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганлигининг 16 йиллигига бағишланган тантанали маросимдаги маърузасида дунёда юз бераётган молиявий ва иқтисодий инқироз Ўзбекистон иқтисодиётига қай даражада таъсир кўрсатади, деган саволга ҳар томонлама аниқ-равшан жавоб берди:

-мамлакатимизда иқтисодий ислохотларни ўтказишда узок ва даровми миллий манфаатларимиз кўзда тутилиб, "шок терапияси"ни четдан туриб киритишга уринишлардан ва бозор иқтисодиёти ўзини-ўзи тартибга солиди, деган ўта жўн ва алдамчи тасавурлардан воз кечилди;

-ислохотларни изчи ва босқичма-босқич амалга ошириш йўли танланди;

-парокандалик ва бошбошдоқлик таъсирига тушиб қолмаслик учун ўттиш даврида давлат зиммасида бош ислохотчи масъулияти юклатилди.

Анжуманда истиқлолнинг биринчи кунлариданоқ юртимизнинг барқарор тараққиётини таъминлаш, юзага келиши мумкин бўлган кескин муаммоларни ечишда танланган бошқарув усуллари ва ёндашув тўлиқ ўзини оқлаганини қайд этиб, Юртбошимиз шундай деди: "Биз танлаган тараққиёт модели, мамлакатни ислоҳ этиш, модернизациялаш, техник ва технология янгилаш, иқтисодиётни диверсификация қилиш бўйича амалга оширилаётган пухта ўйланган сиёсат бугунги кунда ўз самарасини бермоқда, деб айтишга барча асосларимиз бор ва бу сиёсат юртимизни турли салбий жараёнлар ва инқирозлар таъсиридан сақлайдиган мустаҳкам ва ишончли ҳимоя воеитаси бўлиб хизмат қилади". Шу-

кинчидан, Халқаро валюта жамғармаси содир бўлган инқироз учун, юқорида айтилган сабабларга қўра, маълум даражада ўзини жавобгар деб ҳисоблаши лозим.

Мазкур ташкилот вакиллари 2008 йил 19 декабрда Ўзбекистонда бўлиб, мамлакатимиз ҳукумати билан биргаликда қўшма баёнот берди. Унда бутун дунёда мураккаб инқироз жараёни кечаётганига қарамай, Ўзбекистон иқтисодиётида ўсиш суръатлари сақланиб қолаётганига ҳолис баҳо берилди ва қуйидаги фикрлар алоҳида таъкилланди: "... расмий идоралар томонидан ички талабни рағбатлантириш мақсадида кенг қамровли иқтисодий сиёсатнинг амалга оширилиши, хусусан, кенг қўламли солиқ-бюджет сиёсати ва пухта ўйланган пул-кредит сиёсати натижасида 2009 йилда иқтисодий ўсиш бироз пасайса-да, иқтисодий ривожланиш истиқболларининг ижобийлиги, савдо ва тўлов балансининг ижобий салдоси ва бюджет профицити сақланиб қолади".

Айтиш мумкинки, бу фикрлар мамлакатимизда ҳар томонлама пухта ўйлаб амалга оширилаётган иқтисодий сиёсатнинг, жамиятни ислоҳ қилиш бўйича биз танлаган ўзбек модели қанчалик тўғри эканининг халқаро миқёсдаги яна бир амалий эътирофидир. Шу жиҳатдан қараганда, инқирозларнинг келиб чиқиш сабаблари, оқибатлари ва уларни бартараф этишга йўналтирилган чоралар асосида республикамизда олиб борилаётган иқтисодий сиёсат нечоғли тўғрилиги аён бўлади.

Зеро, Президентимиз Ислам Каримов "Ўзбекистон - бозор муносабатларига ўтишининг ўзига хос йўли" номи асарига давлат қурлиши ва иқтисодиётни ислоҳ қилиш бўйича белгилаб берган ва амалиётга изчил таъбиқ этилаётган бешта тамойил, яъни иқтисодиёт сиёсатдан устуни туриши, давлат бош ислохотчи бўлиши, қонун ус-

тиёзли кредитлар ажратиш, материаллар ва энергия сарфини ҳамда бошқа харажатларни камайтириш ҳисобига маҳсулот таннархини камида 20 фоизга арзонлаштириш, электр энергияси ва асосий коммунал хизматлар нархларининг ўсиш даражаси 6-8 фоиздан ошиб кетишига йўл қўймаслик ва бошқа қатор таъбирларнинг амалга оширилиши қайд этилди.

Ушбу Фармоннинг ижросини таъминлаш бўйича Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан бир қатор қарорлар қабул қилиниб, 2009-2011 йилларда ноозик-овқат истемол товарлари ишлаб чиқаришни ривожлантириш, Дастурга киритилган корхоналар-

лаш биз прокуратура ходимлари зиммасига ҳам катта масъулият юклайди.

Қабул қилинган Фармон ва қарорларда аҳолининг ижтимоий ҳимоясига оид қонунчиликнинг оғишмай ижро этилиши, айниқса, касаначиликни ва кичик бизнесни ривожлантириш орқали янги иш ўринлари яратиш, аҳоли бандлигини таъминлаш, иш ҳақи, пенсия ва нафақаларнинг тўланишига эътибор қаратиш, бу ҳақдаги қонун талабларини бузган шахсларга нисбатан кескин чоралар қўриш талаб қилинади.

Шунингдек, муддати ўтган дебитор ва кредитор қарздорликни бартараф этиш, шу жумладан, ком-

дан изчил боришини таъминлаш, ҳуқуқий демократик давлат, фуқаролик жамияти имкониятларидан аҳолини кенгрок баҳраманд этиш, ватандошларимизнинг ҳаёти, кадр-қиммати, ҳуқуқ ва эркинлигини тўла кафолатлаш ҳамда мамлакатимизнинг халқаро майдондаги нуфузини янада оширишдан иборат. Бу ҳақиқатни юртимизда, ҳаётимизнинг барча соҳаларида кечаётган кенг қўламли ислохотлар ҳам тасдиқлаб турибди. Вазифа ана шу ислохотларни янада чуқурлаштиришдан иборат. Ҳар биримиз ўзимизнинг ҳалот ва филокорона меҳнатимиз билан мустақилликни мустаҳкамлашга ҳисса қўшишимиз лозим.

Бутунжаҳон молиявий-иқтисодий инқироз таъсирига тушиб қолган бир пайтда солиқ, валюта соҳасидаги жиноятларга ва жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга қарши курашишни янада кучайтириш талаб этилади. Шу боис, бошқарма ва унинг ҳудудий бўлиmlари ходимлари бу соҳадаги қонуьбузарликларни бартараф этишга аввалидан ҳам масъулиятгироқ тарзда ёндашмоқдалар. Жорий йилнинг ўтган даврида 167 та жиноят ва 10 та маъмурий иш қўзғатилиб, ҳуқуқбузарлардан 157857 млн. сўмлик товарлар олиб қўйилди.

лоқхўжаликкимё" АЖ Косон тумани филиали бош ҳисобчиси Н.Ҳасанов ва бошқа мансабдор шахсларга нисбатан жиноят иши қўзғатилган. Филиалда ўтказилган ҳужжатли тафтиш давомида 133,6 млн. сўм миқдорда қўшимча солиқ ва молиявий жари-малар ҳисобланиб, тўлигича ундириб олинган.

Бошқарма ва унинг ҳудудий бўлиmlари томонидан Департамент органларининг асосий вазифаларидан бири бўлган жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштириш ҳолатлари ҳам фош этилган.

Жумладан, "Гузор таъмир қилиниш сервис" хусусий корхонасида ўтказилган текшириш материали ўрганилганда, корхона мансабдор шахслари 525,5

ИМКОНИЯТЛАР

Ҳўжалик юритувчи субъектлар томонидан солиқ тўлашдан бўйин товлаш ҳолатларини фош этиш борасида олиб борилган тезкор таҳлилий ва қидирув ишлари натижасида 48 та жиноят иши қўзғатилиб, давлат бюджетига 5,73 млрд. сўм миқдорда қўшимча маблағлар ҳисобланиб, унинг 2,75 млрд. сўми давлат бюджетига ундирилди.

Хусусан, бошқарма ходимлари томонидан "Қишлоқхўжаликкимё" АЖ Косон тумани филиалида ўтказилган текширишда филиалнинг 2008 йилги фаолияти юзасидан туман ДСИга тақдим этилган ҳисоботларда маҳсулотлар сотишдан тушган соф тушум 26, 895 млн. сўмга камайтириб қўрсатилганлиги аниқланган.

Мазкур ҳолат юзасидан СВОЖДЛКК Департаментининг Косон тумани бўлими томонидан "Қиш-

млн. сўмлик харидорғир маҳсулотларни нақд пулга сотиб, нақд пулни банкка топширмадан савдо қоидаларини қўлол равишда бузганлиги аниқланган.

Корхонанинг солиқ ва мажбурий тўловлардан 48,3 млн. сўм божуманда қарзи бўлса-да, унинг таъсисчиси Д.Йўлдошев бюджетга умуман солиқ ва бошқа тўловларни тўламаган. У тумандаги "Ал-Азиз Баракат плюс" хусусий фирмасининг устав фондиди шакллантириш учун 20 млн. сўм, Касби туманида "Қнико-матрос" хусусий фирмасини таъсис этиб, ушбу фирманинг устав фондиди шакллантириш учун "Гузор таъмир қилиниш сервис" ҳисоб-рақамидан 100 млн. сўм пул маблағи қўчириб, жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштир-ган.

UZBEKISTON

05.55 Курсувалар дастури. 06.00, 12.00 "Ассалом, Ўзбекистон!" 07.00, 12.50, 22.50 "Икким"

19.30 "Ахборот", /рус/ 20.45 "Ватанимни куйлайман"

YOSHILAR

06.55 "Yoshlar salomi". 07.00, 14.30 "Ешлар майдони"

13-iyul Dushanba

13.20 "Миллий мультфильм". 13.30 "Хабт завки". 14.05 Тошкент - 2200 ёшда:

TOSHKENT

7.25 Курсувалар тартиби. 7.30, 13.00 "Салом, Тошкент!"

8.30 "Дуёт, шеърда сактар". Б/ф. 9.20, 17.45 "Карвонсар". 9.30 "Жаҳон ширки, Масси"

SPORT

7.00 "Бодрое утро". 8.00 "Талкин". 8.35 "Малахов +".

10.30 "Вилает спорти". 11.30 "Профринг". 12.30, 14.10 Футбол. Ўзбекистон чемпиони...

TV-MARKAZ

07.00, 08.30, 10.30, 13.20, 16.30, 18.00, 20.00 Ўзбек навалари 08.00, 18.30 Т/с "Жасига ухшаш йук"

Уйқучи ўғри

Кузбассе транспорт милицияси ходимлари жиноят жойида ухлаб қолган ўғрини қўлга олдлар. Унинг ёнида ўғирлаб кетмоқчи бўлган нарсалари уюлиб турарди.

ЛЎТТИБОЗ ДЎХТИР

Томск шаҳрининг Советский райони суди ноқонуний равишда докторлик фаолияти билан шуғулланган хусусий тадбиркор устидан айблов ҳужми чикарди, деб хабар беради Россия Бош прокуратураси матбуот хизмати.

РОССИЯ

04.00, 08.05 "Доброе утро". 08.00, 11.00, 14.00, 02.00 Новости 08.30 Малахов +

ТВ

04.00 "Сегодня утром". 06.05 Т/с "Лебедный рай"

ТВ

07.00 "За секунду до катастрофы". 08.00, 10.30 М/ф 08.30 М/с "Гаджет и гаджетина"

DTV

5.00, 1.00 "Клуб детектива". 5.55 "Музыка". 6.00-7.30 М/ф 7.30 "Тысяча мелочей"

DTV

5.00 Т/с "Эрика". 5.55 М/с "Смешарики". 6.30, 8.30, 15.30, 18.00 Т/с "Палани дочки"

UZBEKISTON

05.55 Курсувалар дастури. 06.00, 12.00 "Ассалом, Ўзбекистон!" 07.00, 12.50, 22.50 "Икким"

ТВ

17.15 "Худудлар ҳаёти". 17.35 "Эрталар - ахшиликка етаклар"

14-iyul Seshanba

15.55 "18 ёшиг муборак!". 16.00 "Давр". 16.10 "Давриг боласи"

TOSHKENT

7.25 Курсувалар тартиби. 7.30, 13.00 "Салом, Тошкент!"

9.40, 14.55 "Тошкент 2200". 9.45 "Тошкентда латифа". 9.50, 14.50, 17.30, 20.20, 21.50 "Анонс"

SPORT

7.00 "Бодрое утро". 7.50 "Гет-а-тет". 8.00, 18.30 "Хабарлар" (рус)

18.00 "Халқ уйлари". 18.10 "Бизнинг авлод". 18.55 Кўл жағи бўйича халқро турнир

TV-MARKAZ

07.00, 07.40, 08.30, 10.30, 13.50, 17.00, 18.10, 20.00 Ўзбек навалари 07.30 Prime time (рус)

РОССИЯ

04.00, 08.05 "Доброе утро". 08.00, 11.00, 14.00, 02.00 Новости 08.30 Малахов +

ТВ

04.00 "Сегодня утром". 06.05 Т/с "Лебедный рай"

ТВ

07.00 "За секунду до катастрофы". 08.00, 10.30 М/ф 08.30 М/с "Гаджет и гаджетина"

DTV

5.00 "Клуб детективов". 5.55 "Музыка". 6.00-7.10 М/ф 7.30 "Тысяча мелочей"

DTV

5.00 Т/с "Эрика". 5.55 М/с "Смешарики". 6.30, 8.30, 15.30, 18.00 Т/с "Палани дочки"

UZBEKISTON

05.55 Кўрсатувлар дастури.
06.00 12.00 "Ассалом, Ўзбекистон!"
07.00 12.50, 22.35 "Икким"
07.05 "Изоҳ"
07.10, 08.30, 10.35, 12.55, 15.55, 17.10, 17.10, 20.00,
24.50, 22.40 ТВ - анонс.
07.15 Театр "Қор одам воқеаси".
07.45, 18.00 "Олтин мерос".
08.00 "Абботор".
08.35 "Экспедиция".
09.20 - 10.20 "Мамнавият" дастури.
10.20 "Худудлар ҳаёти".
10.40 "Ягона оилада".
11.00, 14.00, 17.00, 21.00 "Абботор".
11.10, 19.20 "ТВ - шифокор".
11.15, 20.05 "Қирол Сажоғи". Т/с.
11.50 "Юртим бўйлаб" дастури.
"Қашқадарё соҳиллари бўйлаб".
13.00, 18.05 Т/с "Чоррадаги уй".
13.30 "Эски альбом".
13.35 "Ака-ука Гримм эрталакларини". М/с.
14.20 "Олтин дунё".
14.40 "Эркин ихтилод".
15.00 "Нам ва одам" дастури.
"Фазодаги Эйнштейн".
15.55 "Хайт манзаралари".
16.00, 23.50 "Оғил дарс". Тоқ-шоҳ.
16.40, 05.05 "Ики дара сўрашди".
17.15 "Таялғима эътибор - келажакка эътибор".
17.35 "Эртақлар - аҳшиликка етаклар".
17.55 "Сизнинг адвокатиңиз".
18.35 "Геолог қўриқона".

18.55 Тошкент - 2200. "Боқий Тошкент".
19.00 "Тарих қагуғиси".
19.25, 19.55, 20.55 Эълонлар.
19.30 "Абботор". /рус/.
20.45 "Затанни". /рус/айланман".
21.30 Эркин мавзу.
21.50 "Қора тулпорнинг қайтиши". Б/ф, 1-қисм.
22.45 "Турон". Б/ф, 1-қисм.
23.00, 18.00 "Тунги наволар".
"Uzbekistan".
23.45 Курсувалар дастури.
00.30 "Рафинг дунё".
00.50 "Очун".
01.00 "Абботор". /рус/.
01.30 "Ешлар майдони".
02.00 - 04.00 "Мамнавият" дастури.
04.00 "Абботор".
04.30 ТВ - анонс.
04.35 Театр "Қор одам воқеаси".
05.25 "Истыёда".
05.40 - 05.55 Тонгги наволар.

YOSHILAR

06.55 "Yoshlar" salomi.
07.00, 14.30 "Ешлар майдони".
07.30, 18.10 "Мехмонхоналардан айланган". Т/с.
08.10 "Рақсар гулдастаси".
08.20 "Тасвир ва таассурот".
08.40 "Умар боқори".
09.00, 21.00 "Шероқар". Т/с.
09.30, 18.00 "UzEx".
09.55 "Истиқлол шукри".
10.00, 13.00, 16.00 "Давр".
10.10, 13.10, 16.10 "Давринг боласи".
10.20 "Кавитон Крос". Б/ф.
10.20 "Автопарул".

15-IYUL Chorshanba

11.10 "Қишлоқдаги қалдрон".
11.20 "Соғлик - бойлик".
11.40 "Дуториалар".
12.00 "Ешлик баёзи".
12.10, 19.30 "Хажуқи". Т/с.
12.55 "Тошкент-2200".
13.20 "Миллий мультфильм".
13.30 "Келажак эгалари".
13.40 "Сехри қўллар".
14.00 "Нахшлар камалаги".
14.20 "Хайтбахш наволар".
15.00 "Тошкент таронаси".
15.10, 18.05 "Ўзбек адабиёти".
15.15 "Навоий". Х/ф, 1-қисм.
15.45 "Қитоб - одат".
15.55 "18 ёшинг мубораки".
16.20 "Суви асранги".
16.30 "Айжика Гами". М/ф.
16.50 "Афсона ва ҳақиқат".
17.40 "Қишлоқ таракити".
18.50, 21.50 "Ватан меҳри".
19.00, 22.00 "Давр".
20.20 "Автопарул".
20.40 Адабиёт даври. "Семург ёки Парижд ва Бунёд". 4-қисм.
21.25 "Кўнги".
21.55 "Кўнги".
22.30 Киноклассика: "Ўрдақул воқеаси".
23.35 "Юрт тинчилиги".

TOSHKENT

7.25 Курсувалар тартиби.
7.30, 13.00 "Салом, Тошкент!".

8.30, 19.40 Бизнес-"Пойтахт".
8.35, 18.50 "Муҳаббат ҳахваси". Т/с.
9.20, 17.45 "Карвонсарой".
9.30, 15.00, 18.30, 21.30 "Пойтахт".
9.40, 14.55, 19.55 "Тошкент-2200".
9.45 "Репортаж". /рус/.
9.55, 21.25 "Уларим".
10.00, 17.55, 21.55 "Телекўрер-маркет".
10.20 "Тошкентда латифа".
10.25, 14.50, 15.20, 18.25, 20.20, 21.50 "Анонс".
10.30, 20.00 "Пойтахт". /рус/.
10.40 "Милларос". Т/с.
11.10 "Қонқу таракити".
11.25 "Булка мавқеаси". Б/ф.
14.00 "Дунё" теледастури.
15.25 "Қусто командаси". Х/ф.
16.15 Егзи таътил кунарида: "Булам, Акан ва мен". Б/ф.
17.35 "Ака-ука Гримлар". М/ф.
18.15 "Саломат бўлинг!".
19.45 "Дурдона".
20.25 "Анчик ёлғон". Т/с.
21.00 "Интервью". /рус/.
21.10 Тошкент шаҳрининг 2200 йиллиги: "Менинг шаҳрим".
22.15 "Қино SMS со звездами".
22.20 - 23.50 "Реальный папа". Х/ф.

SPORT

7.00 "Бодрое утро".
7.50 "Халқ ўйинлари".
8.00, 18.30 "Хабарлар" (рус).
8.25 "Малахов +".
9.05 "Фазовий футбол". М/с.

9.30, 21.30 "Хабарлар" (узб).
9.55 "Бархил авлод".
10.10 "Спортлук".
10.25, 18.55 Қўл жанги бўйича халқаро турнир.
10.55 Футбол. Мавсумнинг энг яхши ўрашувлари ЦСКА - "Астон Вилла".
12.30 - 14.00 Теннис.
18.00 "Тет-а-тет".
18.10 "Олимп сари йуи".
19.25 "Футбол мудиал".
19.50 "Спортлук".
20.00 Современное пятиборье. Кубок мира.
20.30 Енгил атлетика. Греция гран - приси.
21.55 Футбол "Милан" - "Вердер".
23.30 Велоспорт "Тур де Франс".
24.00 "Тунингиз оуда бўлинг".

TV-MARKAZ

07.00, 08.30, 10.30, 13.30, 15.00, 16.30 Ўзбек наволари.
08.00, 18.30 Т/с "Жасгига ўхшаш йуқи".
09.30, 19.00 Т/с "Софлик".
11.30 Х/ф "Осамы в Нью Йорке".
14.20 Prime time (рус).
14.30 "Киноқурьер".
15.00 Х/ф "ЗВЕЗДНЫЕ ВОЙНЫ".
15.35 Сериал "ТАЙНЫ СМОЛ-ВИЛЛЯ".
20.00 "М-Files".
20.30 Сериал "Кайл ХУ".
21.30-00.00 Киноколлекция: "Стиляги".

ТЕЛБАЛААР

2008 йил сентябрь ойида "Лента.ру" ўзларининг ахмоқлиги ёхуд узокни кўра билмасликларига оқибатида муваффақиятсизликка учраган босқинчилар тўғрисида бир туркум мақолалар эълон қилган эди. Орадан бир йилга экин вақт ўтган бўлса-да, киноатчлар ақлли бўлиб қолмадилар. Улар томонидан содир этилаётган ахмоқгарчиликлар кўпайса кўпайдики, аммо қамайгани йўқ. Эътиборингизга шундай воқеалардан баъзиларини ҳавола этмоқдамиз.

Франциялик бир гуруҳ босқинчилар Парижнинг Лотин даҳасидаги Япония ресторани кассасидан пуллар бизга текин ўлжа бўлади, деб қаттиқ адашдилар. Маълумки, Шарқ яккакураши усулидан хабардор бўлмаган ёшларнинг Япония ресторанига, айниқса уларнинг хориждаги филиалларига офицант бўлиб ишга олиниши камдан кам учрайдиган воқеа. Бу сафар ҳам шундай бўлиб қикди. Франциялик босқинчилар ресторани эгасидан барча пулларни беринчи талоб қилишларида ресторани ҳодимлари босқинчиларнинг бурунларини яхшилаб ерга ишқаб қўйишди. Ресторан залида ҳушдан кетиб, чўзилиб қолган босқинчини полиция хибста олди, гуруҳ бошлиғи эса олган зарбаларига оқибатида касалхонада ҳаётдан қўз юмди.

Висконсия штатида истиқомат қилувчи босқинчининг бироз омади чопди.

Кўзларни ёноқларни шибиб, тўртта тиши тўқилиб тушган бўлса-да, аммо тирик қолди. Унинг босқинчилик қилиш учун негиз маҳаллий тақвондо мактабининг танланганлигининг сабаби ҳеч қимга маълум эмас. Босқинчи мактабга кириб келганда устоз шогирди билан яккама якка шуғулланган эди. У шогирдига қарата "ўрганганларининг амалда синаб қўриш учун Худо сенга имконият яратиб берди", деди ҳолос. Устознинг хар бир сўзини буйруқ деб билдирган садақатли шогирд кўз очиб-юмгунча босқинчининг "жойини солди". Сўнгра судраб мактаб ташқарисидан ариқ бўйига ётқизиб қўйди. Бироздан кейин ҳушига келган босқинчи ариқнинг лойқа сувига юз-қўлини ювганча жуфтаниш ростлади. Айтганча, бирон нарсга ўмарши мақсадида машхур актёр Долф Лундгренинги уйига босқинчиликка кирган испаниялик "шоввозлар" анча ақлли экан. Авалгига улар бу қаср қимга тегишли эканлигини аниқламастан бостириб кириб, Лундгренинги хотинини стулга ўтиригизиб, махкам боғлаб қўйиб, қатта ҳатога йўл қўйишди. У-бу нарсга ахтаришаётганда эса етол устиди Долфнинг хотини билан бирга тушган суратини қўриб қолшган. Боғлаб қўйилган аёл суратда паҳлавон ўзининг эри эканлигини тасдиқлагандан кейин эса шундай шаталок отиб қочшган-ки, хатто аёлнинг қўлларини ечиб кетип ҳам эсларига келмаган. Эҳтимол улар "Рокки-4" фильми суратга олинаётганда Лундгренин Сильвестер Сталлонеи бир уриб ўлдириб қўйишига сал қолганлигини эшитишган, шекилли.

РОССИЯ

04.00, 08.05 "Доброе утро".
08.00, 11.00, 14.00, 02.00 Новости.
09.00 Малахов +
09.30 Модный приговор.
10.25 Контрольная закупка.
11.15 Сериал "Агент национальной безопасности".
12.20 "Детективы".
13.00 Друзие новости.
13.25 Понять. Простить.
14.15 "Хочу знать".
14.50 "Давая покемимонсы".
15.55 Федеральный судья.
17.00 Вечерние новости.
17.20 Сериал "След".
18.05 "Пусть говорят".
18.55 Сериал "Обручальное кольцо".
20.00 "Время".
20.30 Сериал "Морской патруль".
21.35 "След". "Городские легенды".
22.20 "Обмани меня".
23.15 "Массовка".
23.50 Триллер "Гамбитоны".
01.25, 02.05 Х/ф "Любушка".

РОССИЯ

04.00 Доброе утро, Россия!
07.55 "Один день Александры Пахмутовой".
08.50, 11.00 Сериал "Улицы разбитых фонарей".
09.50, 16.50, 03.45 Вести. Дежурная часть.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Вести.
10.25, 16.25 Вести.
10.45 Мультфильм.
12.00 Сериал "Гонка за счастьем".
13.20, 19.30 Вести.
13.40 Сериал "Возвращение Турецкого".
14.35 Суд идет.
15.30 Сериал "Кулагин и партнеры".
17.00 Сериал "Однажды будет любовь".
18.00 Сериал "Кармелита. Шыганская страсть".
19.50 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Сериал "Легуачи отряд".
21.50 "По ту сторону жизни и смерти. Ад".
22.50 Фестиваль "Славянские бazaar-2009".
23.55 Вести +
00.15 Х/ф "Меченые".
02.50 Сериал "Правосудие".

УВАЖАЕМЫЕ ТЕЛЕЗРИТЕЛИ!

Уважаемые телезрители! В связи с профилактическими работами, вещание телеканала начинается в 07:00. Принимое изменение за причиненные неудобства.
08.00, 11.00, 14.00, 17.00, 21.00 Сегодня.
08.20 События.
09.00 Средний класс.
10.00 Суд присяжных.
11.35 Т/с "Возвращение Мухомора".
13.30, 16.30 Обзор. Чрезвычайное происшествие.
14.30 Т/с "Улицы разбитых фонарей".
17.30 Т/с "Правило лабиринта".
19.15 Т/с "Псевдоним "Албанец-2".
20.10 Счная ставка.
21.20 Детектив "Абсолютная власть".
23.40 Главная дорога.
00.15 Т/с "Возвращение Мухомора".
02.00 Т/с "Холм одного дерева" (США).
03.10-04.00 Т/с "Аэропорт".

16-IYUL Payshanba

11.40 "Қишлоқ таракити".
12.00 "Ешлик баёзи".
12.10, 19.30 "Хажуқи". Т/с.
12.55 "Тошкент-2200".
13.20 "Миллий мультфильм".
13.30 "Улугбек расадхонаси".
13.40 "Ранглар фалсафаси".
14.10 "Сўзана".
14.20 "Хайтбахш наволар".
15.00 "Тошкент таронаси".
15.10, 18.05 "Ўзбек адабиёти".
15.15 "Навоий". Х/ф, 2-қисм.
15.40 "Тоқ-Махал".
15.55 "18 ёшинг мубораки".
16.20 "Қиноклассика: "Зита ва Гита". 1-қисм.
16.30 "Айжика Гами". М/ф.
16.50 "Афсона ва ҳақиқат".
17.40 "Уйимдаги фаршанга".
18.50, 21.50 "Ватан меҳри".
19.00, 22.00 "Давр".
20.20 "Чемпион".
20.40 Адабиёт даври. "Семург ёки Парижд ва Бунёд". 4-қисм.
21.25 "Кўнги".
21.55 "Кўнги".
22.30 Киноклассика: "Зита ва Гита". 1-қисм.
23.40 "Юрт тинчилиги".

TOSHKENT

7.25 Курсувалар тартиби.
7.30, 13.00 "Салом, Тошкент!".
8.30, 19.40 Бизнес-"Пойтахт".
8.35, 18.50 "Муҳаббат ҳахваси". Т/с.

SPORT

7.00 "Бодрое утро".
7.50 "Халқ ўйинлари".
8.00, 18.30 "Хабарлар" (рус).
8.25 "Малахов +".
9.05 "Фазовий футбол". М/с.
9.30, 21.30 "Хабарлар" (узб).
9.55 "Бархил авлод".
10.10 "Спортлук".
10.25, 18.55 Қўл жанги бўйича халқаро турнир.
10.55 Футбол. Мавсумнинг энг яхши ўрашувлари ЦСКА - "Астон Вилла".
12.30 - 14.00 Теннис.
18.00 "Тет-а-тет".
18.10 "Олимп сари йуи".
19.25 "Футбол мудиал".
19.50 "Спортлук".
20.00 Современное пятиборье. Кубок мира.
20.30 Енгил атлетика. Греция гран - приси.
21.55 Футбол "Милан" - "Вердер".
23.30 Велоспорт "Тур де Франс".
24.00 "Тунингиз оуда бўлинг".

TV-MARKAZ

07.00, 07.40, 08.30, 10.30, 13.50, 15.00, 16.30 Ўзбек наволари.
07.30, 18.00 Prime time.
08.00, 18.30 Т/с "Жасгига ўхшаш йуқи".
09.30, 19.00 Т/с "Софлик".
11.30 Х/ф "Осамы в Нью Йорке".
14.20 Prime time (рус).
14.30 "Киноқурьер".
15.00 Х/ф "ЗВЕЗДНЫЕ ВОЙНЫ".
15.35 Сериал "ТАЙНЫ СМОЛ-ВИЛЛЯ".
20.00 "М-Files".
20.30 Сериал "Кайл ХУ".
21.30 Х/ф "СЮИЧИ".
23.05 Миксер.

РОССИЯ

04.00, 08.05 "Доброе утро".
08.00, 11.00, 14.00, 02.00 Новости.
09.30 Малахов +
09.30 Модный приговор.
10.25 Контрольная закупка.
11.15 Сериал "Агент национальной безопасности".
12.20 "Детективы".
13.00 Друзие новости.
13.25 Понять. Простить.
14.15 "Хочу знать".
14.50 "Давая покемимонсы".
15.55 Федеральный судья.
17.00 Вечерние новости.
17.20 Сериал "След".
18.05 "Пусть говорят".
18.55 Сериал "Обручальное кольцо".
20.00 "Время".
20.30 Сериал "Морской патруль".
21.35 "След". "Городские легенды".
22.20 "Обмани меня".
23.15 "Массовка".
23.50 Х/ф "Лучшие планы".
01.25, 02.05 Х/ф "Вариант Зомби".
03.00 Сериал "Богатство".

РОССИЯ

04.00 Доброе утро, Россия!
07.55 Тайны кремлевской кухни.
08.50, 10.55 Сериал "Улицы разбитых фонарей".
09.50, 16.50, 03.45 Вести. Дежурная часть.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Вести.
10.25, 16.25 Местное время.
10.45 Мультфильм.
12.00 Сериал "Гонка за счастьем".
13.20, 19.30 Вести.
13.40 Сериал "Возвращение Турецкого".
14.35 Суд идет.
15.30 Сериал "Кулагин и партнеры".
17.00 Сериал "Однажды будет любовь".
18.00 Сериал "Кармелита. Шыганская страсть".
19.50 Спокойной ночи, малыши!
20.00 "Роман с Карчевым".
20.30 Грустный клоун.
22.50 Фестиваль "Славянские бazaar-2009".
23.55 Вести +
00.15 Х/ф "10".
02.35 Горячая десятка.

УВАЖАЕМЫЕ ТЕЛЕЗРИТЕЛИ!

Уважаемые телезрители! В связи с профилактическими работами, вещание телеканала начинается в 07:00. Принимое изменение за причиненные неудобства.
08.00, 11.00, 14.00, 17.00, 21.00 Сегодня.
08.20 События.
09.00 Средний класс.
10.00 Суд присяжных.
11.35 Т/с "Возвращение Мухомора".
13.30, 16.30 Обзор. Чрезвычайное происшествие.
14.30 Т/с "Улицы разбитых фонарей".
17.30 Т/с "Правило лабиринта".
19.15 Т/с "Псевдоним "Албанец-2".
20.10 Счная ставка.
21.20 Х/ф "Искушение".
23.35 Т/с "Смешной".
00.30 Острокожеветный фильм "Темные воды".
02.15 Т/с "Холм одного дерева".
03.10-04.00 Т/с "Аэропорт".

16-IYUL Payshanba

11.40 "Қишлоқ таракити".
12.00 "Ешлик баёзи".
12.10, 19.30 "Хажуқи". Т/с.
12.55 "Тошкент-2200".
13.20 "Миллий мультфильм".
13.30 "Улугбек расадхонаси".
13.40 "Ранглар фалсафаси".
14.10 "Сўзана".
14.20 "Хайтбахш наволар".
15.00 "Тошкент таронаси".
15.10, 18.05 "Ўзбек адабиёти".
15.15 "Навоий". Х/ф, 2-қисм.
15.40 "Тоқ-Махал".
15.55 "18 ёшинг мубораки".
16.20 "Қиноклассика: "Зита ва Гита". 1-қисм.
16.30 "Айжика Гами". М/ф.
16.50 "Афсона ва ҳақиқат".
17.40 "Уйимдаги фаршанга".
18.50, 21.50 "Ватан меҳри".
19.00, 22.00 "Давр".
20.20 "Чемпион".
20.40 Адабиёт даври. "Семург ёки Парижд ва Бунёд". 4-қисм.
21.25 "Кўнги".
21.55 "Кўнги".
22.30 Киноклассика: "Зита ва Гита". 1-қисм.
23.40 "Юрт тинчилиги".

TOSHKENT

7.25 Курсувалар тартиби.
7.30, 13.00 "Салом, Тошкент!".
8.30, 19.40 Бизнес-"Пойтахт".
8.35, 18.50 "Муҳаббат ҳахваси". Т/с.

SPORT

7.00 "Бодрое утро".
7.50 "Тет-а-тет".
8.00, 18.30 "Хабарлар" (рус).
8.25 "Малахов +".
9.05 "Фазовий футбол". М/с.
9.30, 21.30 "Хабарлар" (узб).
9.55 "Олимп сари йуи".
10.10, 18.55 Қўл жанги бўйича халқаро турнир.
10.55 Футбол. Мавсумнинг энг яхши ўрашувлари ЦСКА - "Астон Вилла".
12.30 - 14.00 Теннис.
18.00 "Тет-а-тет".
18.10 "Олимп сари йуи".
19.25 "Футбол мудиал".
19.50 "Спортлук".
20.00 Современное пятиборье. Кубок мира.
20.30 Енгил атлетика. Греция гран - приси.
21.55 Футбол "Милан" - "Вердер".
23.30 Велоспорт "Тур де Франс".
24.00 "Тунингиз оуда бўлинг".

TV-MARKAZ

07.00, 07.40, 08.30, 10.30, 13.50, 15.00, 16.30 Ўзбек наволари.
07.30, 18.00 Prime time.
08.00, 18.30 Т/с "Жасгига ўхшаш йуқи".
09.30, 19.00 Т/с "Софлик".
11.30 Х/ф "Осамы в Нью Йорке".
14.20 Prime time (рус).
14.30 "Киноқурьер".
15.00 Х/ф "ЗВЕЗДНЫЕ ВОЙНЫ".
15.35 Сериал "ТАЙНЫ СМОЛ-ВИЛЛЯ".
20.00 "М-Files".
20.30 Сериал "Кайл ХУ".
21.30 Х/ф "СЮИЧИ".
23.05 Миксер.

ХАФЛИК ЭЛЕ ДАСТУРЛАР

UZBEKISTON

05.55 Курсатувлар дастури.
06.00, 12.00 "Ассалом, Ўзбекистон!"
07.00, 12.50, 22.50 "Иқлим".
07.05 "Халқ".
07.10 Телур: "Нобё нуска".
07.15, 18.55 "Олтин мерос".
08.00 "Аборот".
08.30, 12.55, 13.35, 14.15, 15.30, 16.35, 17.10, 20.00, 20.50, 22.55 ТВ - анонс.
08.35 "Экспедиция".
09.20-10.20 "Манавият" дастури.
10.20 "Болалар дуниси".
10.40 "Талимга эътибор - келажакка эътибор".
11.00, 14.00, 17.00, 21.00 "Аборот".
11.10, 19.20 "ТВ - шифокор".
11.15, 20.05 "Қирол Сежон", Т/с.
11.50 "Ноҳир хазина".
13.00, 18.05 Т/с "Чорраҳадаги уй".
13.30 "Хайт манзаралари".
13.40 "Ака-ука Гримм эртаклари", М/с.
14.20 "Бир ўлка ки...".
14.40 "Денгиз тубидаги сингалар".
15.35 "Олтин бешик".
15.55, 24.00 "Хамон ёдимда...".
16.40, 05.15 "Йузи даре оралиқ".
17.15 "Саломатлик дастури".
17.35 "Эртақлар - яхшиликка етаклар".
17.55 "Сизнинг адвокатингиз".
18.00 Тошкент - 2200.

18.35 "Муқаддас қадимжолар".
19.00 "Эми" студияси: "Этиқом муваққиллиги йўли".
19.25, 19.55, 20.55 Ўзлар.
19.30 "Аборот". /рус/.
20.45 "Ватаними куйлайман".
21.30 "Буюк аждодларимиз".
Беруни.
21.55 Жаҳон киноси дурдоналарида. "Тушлар".
23.00 "Турон". Б/ф 3-қисм.
23.00 "23.55 Тунги навалар".
"Uzbekistan".
23.55 Курсатувлар дастури.
00.40 "Бир ўлка-ки...".
01.00 "Аборот". /рус/.
01.30 "Ёшлар майдон".
02.00-04.00 "Манавият" дастури.
04.00 "Аборот".
04.30 ТВ - анонс.
04.35 Телур: "Нобё нуска".
05.35 - 05.55 Тунги навалар.

YOSHILAR

06.55 "Yoshlar" салони.
07.00, 14.30 "Ёшлар майдон".
07.30, 18.10 "Мехмонлардан айланай", Т/с.
08.10 "Рақсар гулдастаси".
01.30 "Тасвир ва таассурот".
08.40 "Умр бахори".
09.00, 21.00 "Шероҳрак", Т/с.
09.50, 18.00 "УЭХ".
09.55 "Истиклол шухури".
10.00, 13.00, 16.00 "Давр".
10.10, 13.10, 16.10 "Давринг боласи".
10.20 "Кавинтон Кросс". Б/ф.
11.10 "Келажак эгалари".

17-IYUL Juma

11.20 "Автоматруль".
11.40 "Чемпион".
12.00 "Ёшлик баёни".
12.10, 19.30 "Хаққуш", Т/с.
12.55 "Тошкент-2000".
13.20 "Миллий мультфильм".
13.30 "Зулфия издошлари".
13.40 "Олтин тупроқ".
14.10 "Жанк".
14.25 "Хайтбахш навалар".
15.00 "Тошкент таронаси".
15.10, 18.05 "Ўзбек адабиёти".
15.15 "Мўйқалб сеҳри".
15.35 "Илком қанотлари".
15.55 "18 ёшинг мубораки".
16.20 "Китоб - орфот".
16.30 "Айица Гаим", М/ф.
16.50 "Арсона ва ҳақиқат".
17.40 "Сўниқма қўлулари".
18.50, 21.50 "Ватан меҳри".
19.00, 22.00 "Давр".
20.20 "Бугундан эсдалик".
20.40 Адабиёт дарси. "Семурғ ёки Паркизов ва Бунёд". 5-қисм.
21.55 "Кўнгли".
22.30 Киноклассика: "Зита ва Гита". 2-қисм.
23.40 "Юрт тинчлиги".

TOSHKENT

7.25 Курсатувлар тартиби.
7.30, 13.00 "Салом, Тошкент!".
8.30, 19.40 Бизнес-"Поштак".
8.35, 18.50 "Мурбаб қавқаси", Т/с.

9.20, 17.45 "Карвонсарой".
9.30, 15.00, 18.30, 21.30 "Поштак".
9.40, 14.55, 19.45 "Тошкент-2000".
9.45 "Дунё ўзбек оператори нигоҳида: Таиланд", Т/ф.
9.55, 21.25 "Уйларим".
10.00, 17.55, 21.55 "Телекурёр-маркет".
10.20 "Репортаж".
10.30, 20.00 "Поштак", /рус/.
10.40 "Миллагрос", Т/с.
11.10, 14.50, 16.20, 20.20, 21.50 "Анонс".
11.15 "Ғурур ва андиша". Б/ф.
14.00 "Дунё" теледастури.
15.20 "Иқтисод-ревью". /рус/.
15.30 "Қусто командаси", Х/ф.
16.25 Егиз тавил кунларида: "Жонли қамалак", Б/ф.
17.35 "Ака-ука Гриммлар", М/ф.
18.15 "Маърифат фидойилари".
19.55 "Саломат бўлинг!".
20.25 "Аниқ элгон", Т/с.
21.00 "Интервью".
21.10 "Эртагим эгалари".
22.15 "Кино SMS со авъдадими".
22.20-23.30 Индийское кино: "Анатомия любви", Х/ф 1-қисм.

SPORT

7.00 "Бодро удро".
7.50 "Халқ ўйинлари".
8.00 "Халқ Ҳабарлар" (рус).
8.25 "Малаҳол +".
9.10 "Баркамол авлод".
9.30, 21.30 "Ҳабарлар" (узб).
9.55 "РИНГ".
10.25 Қўл жанги бўйича халқаро турнир.
11.00 Футбол. Мавсумнинг энг яхши учрашувлари "Удинезе" - "Зенит".
12.35 - 13.35 Спортинво кино: "Легенда Багера Ванса", 2 - часть.
18.00 "Тет-а-тет".
18.10 "Баркамол авлод".
18.55 "Ўзбек жанг санъати".
19.15 Академическая гребля.
Кубок мира.
19.45 "ТОЛ".
20.45 "Съезд боксе". Ток - шоу.
21.55 Футбол. Мавсумнинг энг яхши учрашувлари "Зенит" - "Удинезе".
23.30 Велоспорт "Тур де Франс".
24.00 "Тунингиз осуда бўлинди".

TV-MARKAZ

07.00, 08.30, 10.30, 13.00, 18.00 Ўзбек навалари.
08.00, 18.30 Т/с "Жассига ўхшаш йўк".
09.30, 19.00 Т/с "Софлик".
11.30 Б/ф "Суюниги".
14.20 Prime time (рус).
14.30 "M-Files".
15.00 В дни школьных каникул "ХАЛК".
17.30 Премьера (рус).
20.50 "Тўнлар муборақ".
20.50 Сериал "Қайи Хў".
21.30 Х/ф "СУМЕРКИ" 23.50 Миксер

РОССИЯ

04.00, 08.05 "Доброе утро".
08.00, 11.00, 14.00 Ново-сти.
08.30 Малахов +
09.30 Модный приговор.
10.25 Контрольная закупка.
11.15 Сериал "Агент национальной безопасности".
12.20 "Детективы".
13.00 Другие новости.
13.25 Понять. Простить.
14.15 "Жену звать".
14.50 "Давай поженимся!".
15.55 Федеральный судья.
17.00 Вечерние новости.
17.20 Сериал "Снед".
18.05 "Пусть говорят".
18.55 "Плюс чудес".
20.00 "Время".
22.30 Х/ф "Люди X: Последняя битва".
22.20 Х/ф "Выбор капитана Корелли".
00.30 Х/ф "На край света".
01.10 Комедия "Лучший любовник в мире".
03.40 "Панды на свободе".

РОССИЯ

04.00 Доброе утро, Россия.
07.55 "Мой серебряный шар". Георгий Товстоногов.
08.55, 11.00 Сериал "Улицы разбитых фонарей".
09.50, 16.50 Вести. Деурная часть.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Вести.
10.25, 16.25 Местное время. Вести-Московская область.
10.45 Мультфильм.
12.00 Сериал "Гонка за счастьем".
13.20, 19.30 Вести-Москва.
13.40 Сериал "Возвращение Турецкого".
14.35 Суд идет.
15.30 Сериал "Кулагин и партнеры".
17.00 "Сериал "Однажды будет любовь".
18.00 Сериал "Карелина. Цыганская страсть".
19.50 Спокойной ночи, малыши!
20.00 "Курьмал". Фестиваль юмористических программ.
21.55 Закрытие Международного фестиваля "Славянский базар в Витебске".

TR

23.30 Х/ф "Смокинг по-американски".
01.30 Х/ф "Операция "Феникс".
03.40 Сериал "Правосудие".
04.00 "Сегодня утром".
06.05 "Москва - Ялта - Транс".
08.00, 11.00, 14.00, 17.00 Сегодня.
08.20 Шурц вокруг света.
09.00 Средний класс.
10.00 Суд приставов.
11.35 Т/с "Возвращение Мухтара".
13.30, 16.30 Обзор. Чрезвычайное происшествие.
14.30 Т/с "Улицы разбитых фонарей".
17.30 Следствие вели...
18.30 Детективный Т/с "Дорожный патруль".
20.55 Детектив "Игра в сорок".
22.50 "Ты смешной!".
23.40 Стросюжетный фильм "Мертвый штиль".
01.35 Т/с "Колм одного дерева" (ШШ).
02.30-03.20 Т/с "Аэропорт".

TR

07.00 "За секунду до катастрофы".
08.00 М/ф.
08.30 М/с "Гаджет и гаджетини".
09.00 М/с "Приключения мультяшек".
09.30 М/с "Озорные анимашки".
10.00, 18.15 Т/с "Андромеда".
11.00 Т/с "Звездные врата".
12.15 Д/ф "Затерянные миры. Монстры ледниковых периодов".
13.15 Т/с "Кости".
14.15 Д/ф "Тайные знаки. Мертвая зона актера Александра Кайдановского".
15.15 Т/с "Досье детектива Дубровского".
16.15 Фильм "Последний заход 2".
19.05 Т/с "Поли-фактор".
20.00 Фильм "Солдат Джейн".
23.00 Фильм "Рой".
01.00 Т/с "Бабки из склепа".
05.40 "Комната страха".
06.00 "Релакс".

DTV

5.00, 1.00 "Клуб детективов".
5.55 "Музыка".
6.00-7.30 М/ф.
7.30 "Тысяча мелочей".
8.00, 13.00, 20.00 "Вне закона".
8.30, 15.00 Т/с "Морская полиция. Спецотдел 4".
9.30 Х/ф "Роман в русском стиле".
11.10 "Смешнее, чем кролики".
11.30, 18.30 "Самое смешное видео".
12.00, 16.00 "Судебные страсти".
13.30, 17.00, 20.30 Т/с "Безмолвный свидетель".
14.00 Т/с "Родня ждет".
17.30, 0.00 Т/с "Охота на убийцу".
19.00, 19.30 "Брачное видео взрослых".
21.00 Т/с "Родина ждет".
22.00 Т/с "Закон и порядок. Преступное намерение 6".
23.00 "Брачное видео. Для взрослых".
23.30 "Голые приколы".
3.00 Т/с "Лос-Вегас 4".
3.45 Т/с "Детектив Нэш Бриджес".

DTV

5.00 Т/с "Эврика".
5.55 М/с "Смешарики".
6.30, 8.30, 15.30, 18.00 Т/с "Палины дочки".
7.00, 19.00 Т/с "Кремлевские курсыны".
8.00 Т/с "6 кадров".
9.00 Т/с "Любовь - не то, что кажется".
10.00 Т/с "Моя прекрасная няня".
11.00, 16.30 "Галлео".
11.30 Т/с "Кадетство".
12.30 М/с "Инь, Янь, Йо!".
13.00 М/с "Ким Пят-спласском".
13.30 М/с "Чародейки".
14.00 М/с "101 далматинец".
14.30 Т/с "Все тип-топ, или Жизнь За и Коди".
15.00 Т/с "Сабрина - маленькая ведьма".
17.30, 22.30 Т/с "Даешь молодежь!".
23.30 Х/ф "Дракула-2000".
1.20 Х/ф "В лучах славы".
3.35 Т/с "Завтра наступит сегодня".

UZBEKISTON

05.55 Курсатувлар дастури.
06.00, 12.00 "Ассалом, Ўзбекистон!"
07.00, 13.00 "Иқлим".
07.05 Б/ф "Тоглик кувё". 1-қисм.
08.50 "Тунги навалар".
08.00 "Аборот".
08.30 "Диснеринг саргузушлари". М/с.
10.00 "Эми" студияси: "Этиқом муваққиллиги йўлида".
10.20 "1. Чинсең". 2. "Майи".
11.00 "Оналар мактаби".
11.20, 20.05 "Қирол Сежон", Т/с.
11.55, 13.05, 14.15, 17.05, 18.30, 20.00, 21.35, 23.30 ТВ - анонс.
13.10 Т/с "Чорраҳадаги уй".
13.40 "Юртим бўйлаб" дастури: "Тупроқдаги мўйизча".
14.00 "Аборот".
14.20 "Жаҳонга бисотдан".
14.45 "Оливер Твист", Б/ф.
14.55 "Эртақлар - яхшиликка етаклар".
17.10 "Хомий". Ушвейи фильм.
18.10 "Саломатлик сирлари".
18.35 "Рагин дунё".
18.55 "Ҳашира ёли".
19.20 ТВ - шифокор".
19.25, 19.55, 20.55, 21.30 Ўзлар.
19.30 "Аборот". /рус/.
19.45 "Шарқ тароналари".
21.00 "Аборот".

21.40 Тошкент - 2200. "Ватан поштак".
22.05 "Омадсиллар", Б/ф.
23.25 - 23.45 Тунги навалар. "Uzbekistan".
23.45 Курсатувлар дастури.
23.50 "Буюк аждодларимиз". Беруни.
00.15 "Оқарабоб".
00.55, 04.30 ТВ - анонс.
01.00 "Аборот". /рус/.
01.30 "Ёшлар майдон".
02.00 "Рагин дунё".
02.20 Б/ф "Мехрибонгинам".
04.00 "Аборот".
04.35 Б/ф "Қўзларнинг маъвос". 1-қисм.
05.35 - 05.55 Тунги навалар.

YOSHILAR

06.55 "Yoshlar" салони.
07.00, 14.30 "Ёшлар майдон".
07.30 "Мехмонлардан айланай", Т/с.
08.10 "Рақсар гулдастаси".
08.20 "Тасвир ва таассурот".
08.40 "Бугундан эсдалик".
09.00, 21.00 "Шероҳрак", Т/с.
09.50, 18.00 "УЭХ".
09.55 "Истиклол шухури".
10.00, 13.00, 16.00 "Давр".
10.10, 13.10, 16.10 "Давринг боласи".
10.20 "Кавинтон Кросс". Б/ф.
11.10 "Динотопия", Б/ф.
11.30 "Юшлар-FM".
12.00 "Ёшлик баёни".

18-IYUL Shanba

12.10, 19.30 "Хаққуш", Т/с.
12.55 "Тошкент-2000".
13.20 "Миллий мультфильм".
13.30 "Зулфия издошлари".
13.40 "Олтин тупроқ".
14.00 "Йимдаги фаршлар".
14.20 "Хайтбахш навалар".
15.00 "Тошкент таронаси".
15.10, 18.20 "Ўзбек адабиёти".
15.15 "Таранум".
15.55 "18 ёшинг мубораки".
16.20 "Навоий набиралари".
16.30 "Айица Гаим", М/ф.
16.50 "Арсона ва ҳақиқат".
17.00 "Эртақлар оламиди".
18.30 "Чемпион".
18.50, 21.50 "Ватан меҳри".
19.00, 22.00 "Давр".
20.20 "Айица Гаим".
20.40 "Каллоқ". Хажвия.
21.55 "Кўнгли".
22.30 Жаҳон киноси: "Сеники, меники, бизники".
23.50 "Юрт тинчлиги".

TOSHKENT

7.25 Курсатувлар тартиби.
7.30, 13.00 "Салом, Тошкент!".
8.30, 19.40 Бизнес-"Поштак".
8.35, 18.50 "Мурбаб қавқаси", Т/с.
9.30, 18.30, 21.30 "Поштак".

9.40, 16.10, 19.55 "Тошкент-2000".
9.45 "Интервью".
9.55 "Уйларим".
10.00, 17.55, 21.55 "Телекурёр-маркет".
10.20 "Саломат бўлинг!".
10.30, 20.00 "Поштак", /рус/.
10.40 "Миллагрос", Т/с.
11.10, 21.50 "Анонс".
11.15 "Найранг". Б/ф.
11.45 "Эртагим эгалари".
14.00 "Дунё" теледастури.
14.50 Туризм ҳақида. Т/с /рус/.
15.20 Республика иқтисодлаштирилган санъат мактаб интернати қошидаги Миллий олгу саркистри концерти.
15.35 "Қусто командаси", Х/ф.
16.15 "Мулоҳаза учун мавзу".
16.45 "Бруклиннинг сир". М/ф.
17.35 "Ака-ука Гриммлар", М/ф.
18.15 "Истеъдод".
19.45 "Репортаж".
20.20 "Кийлоқ тараққийоти ва фаровонлиги йили" Давлат дафурунинг ижроси юзасидан "Тошкент ва телеклублар".
21.00 "Аниқ элгон".
22.15 "Кино SMS со авъдадими".
22.20-23.25 "Анатомия любви", Х/ф 2-қисм.

SPORT

8.00 "Бодро удро".
8.50 "Тет-а-тет".
9.00, 18.30 "Ҳабарлар".
9.25 "Соғлом оила".

10.00, 21.30 "Ҳабарлар" (узб).
10.25 "Баркамол авлод".
10.40 "ТОЛ".
11.40 "Тақдир чигирлари".
12.20 "Фоторевю".
12.40-14.40 Футбол. Мавсумнинг энг яхши учрашувлари "Зенит" - "Удинезе".
18.00 "Жасур болалар".
18.55 "Военное дело".
19.15 Академическая гребля.
Кубок мира.
19.45 "Ади Ифори".
20.25 "Тайшет". Восточные единоборства.
20.55 "Ринг".
21.55 Футбол. мавсумнинг энг яхши учрашувлари ЦСКА - "Шхтёр".
23.30 Велоспорт "Тур де Франс".
24.00 "Тунингиз осуда бўлинди".

TV-MARKAZ

07.00, 07.40, 11.00, 13.30, 17.00 Ўзбек навалари.
07.30 Prime time (рус).
09.30 Мультфильм.
10.30 Baby hits.
11.30 Х/ф "Сумерки".
14.30 "Тўнлар муборақ".
15.00 Х/ф "НЕВЕРЮЯТНЫЙ ХАЛК".
18.00 Prime time (рус).
18.10 Ўзбек навалари.
18.50 "Бизнинг музика".
21.00 "Премьера" (узб).
21.30 Х/ф "Трансформеры".

18.00, 18.30 "Брачное чтение".
19.00 Х/ф "Егерь".
21.00 Т/с "Стилет", 1 с.
22.00 Т/с "CSI: Место преступления Нью-Йорк 3".
23.00 "Брачное чтение. Для взрослых".
4.00 Д/с "Безумства храбрых".

TV-MARKAZ

5.00 Х/ф "Поведение животного".
6.40 М/с "Двойничка".
7.20 М/с "Смешарики".
7.30 М/с "Леонардо".
8.00 М/с "Том и Джерри".
8.30 Анимас. фильм "Дикая семейка Фортберри".
9.00, 15.00, 15.30 Т/с "Душа молодая".
18.00 Т/с "Палины дочки".
20.00 Х/ф "Давайте познакомимся".
22.00 Т/с "6 кадров".
23.00 Х/ф "Таксист".
1.15 Х/ф "Мозги небекерны".
3.00 Х/ф "Ну и дела!".

TV-MARKAZ

07.00, 07.40, 11.00, 13.30, 17.00 Ўзбек навалари.
07.30 Prime time (рус).
09.30 Мультфильм.
10.30 Baby hits.
11.30 Х/ф "Сумерки".
14.30 "Тўнлар муборақ".
15.00 Х/ф "НЕВЕРЮЯТНЫЙ ХАЛК".
18.00 Prime time (рус).
18.10 Ўзбек навалари.
18.50 "Бизнинг музика".
21.00 "Премьера" (узб).
21.30 Х/ф "Трансформеры".

Хона-донларга ўғирликка тушадиган британиялик икки ўғирни транспорт масаласида бироз оқсаб қолди. Бир кишининг уйини шип-шидон қилганларидан кейин шахсий машиналари бўлмаганлиги сабабли тўридан-тўғри жиноят содир этилган уй олдида тақси буюртма беринди. Хайдовчи аёл киши экан. Борадиган манзилларини айтгандан кейин улар машинанинг орқа ўриндига ўтиришганча, ўмарган нарсаларини бирма бир кўра бошлади. Уларнинг асосий қисми аёлларнинг кийим-кечакларидан иборат эди. "Нега аёлларнинг нарсаларини кўтариб юрибизлар?" - деган савола улар қулиб қўя қолишди. Хайдовчи уларни айтилган манзила элтиб қўйди, сўнгра четроққа ўтиб полицияга кўнгирик қилди. Кейинроқ аниқлашганча, уларнинг иккови ҳам гиёҳвандлик моддаларини истеъмол қилишар, пул топиш учун эса одамларнинг квартираларига ўғирликка тушишар экан.

Баъзи жиноятчилар ўзларининг қаллаварамлиги туғайли терговчиларининг ишнини осонлаштирадидлар, ҳолос. Уларнинг баъзилари жиноят жойида ҳужжатларини эсдан чиқариб қолдириб кетадилар. Америкалик бир босқинчи бир сумка пулни қўлга қиритганидан шунчалар хурсанд бўлиб кетгани, банк пештахтаси устида паспорти билан ҳаёнини қолдириб кетган. Унинг москвалик "хамқасби" эса зарғарлик магазинида бир ҳовуч тилла буюмларни ўмарган, аммо машинасининг қалти ва паспортини дўконда қолдириб, поенида қўздан ғойиб бўлишга ҳаракат қилган. Энди уни қидириб топиш милиция учун писта қақшиқек гап-да. Вашингтонлик ўғирлар эса бир кишининг уйига ўғирликка тушганлариди, машиналарини уйнинг шундоқ бикинида тўхтайтиб қўйишган, ҳатто қалит ҳам машинада қолган. Уй эгаси бу пайтда гаражда экан. Уйига бегона кишилар кириб кетганини кўргач, секин бориб уларнинг машинасига ўтирган ва уни уч-тўртта бекат нарироққа ҳайдаб бориб, тўхтайтиб қўйган ва полиция қачқирган. Уйни ўмарган ўғирлар шунча юкни орқалида писта кетолмайдилар-ку. Полициячилар уларни ҳаш-паш дегунча қўлга олишган. Минг номдор ўғри бўлсам, қалла ишламас қийин экан-да.

UZBEKISTON

05.55 Кўрсатувлар дастури.
06.00, 12.00 "Ассалом, Ўзбекистон!"
07.00, 13.00 "Йиллим".
08.30, 09.55, 14.00, 17.05, 20.00, 20.50, 22.10 ТВ - анонс.
08.35 "Бизнинг кутубхона".
08.55 "Буза бурининг саргузаштлари". М/ф.
10.00 "Саломатлик сирлари".
10.20 "Минг бир хунар".
10.35, 01.35 "Оқидин ҳаёти". Тоқшоу.
11.20 "Шарқ тароналари".
11.35 "Буюк аждодларимиз". Бериунли.
13.05, 03.20 "Оқиқ дастурхон".
13.35 "КиноТеатр".
14.05 "Севги мактаби". Б/ф.
15.45 "101 Даматинлар". М/ф.
17.10 "Оҳанрабо".
17.50 "Шўрданак". Ҳажвий кўрсатуви.
18.20 "Минг бир риоват".
18.25 "Оталар сўзи - ақлнинг кўзи".
19.25, 20.55 Эълонлар.
19.30 "Тахлилнома". /рус/.

20.05 Т/с "Денгиздан томчи".
20.35 "Кўнгли кўйиқ истайди".
21.00 "Тахлилнома".
21.40 "Азизим".
22.15 "Жаноб". Б/ф.
23.45-23.55 Тунги наволар.
"Uzbekistan".
23.55 Кўрсатувлар дастури.
24.00 "Минг бир хунар".
00.15 "Ҳамон едимда...".
00.55, 01.30 ТВ - анонс.
01.00 "Тахлилнома". /рус/.
02.20 "Оталар сўзи - ақлнинг кўзи".
03.50 "Тоқшиқ оқшом оқшудан".
04.00 "Тахлилнома".
04.40 Б/ф "Кўларинг маънос".
2-қисм.
05.50 - 05.55 Тонги наволар.

QYOSHLAR

06.55 "Yoshlar" салони.
07.00 "Ақшанба нуноҳтаси".
07.20, 17.20 "Ватан меҳри".
07.30 "Ҳаёт сўмоқлари".
08.00 Киноклассика: "Бошқиз навалдо".
09.35, 14.15, 17.25 "Ўзбек адабиети".
09.40 "Соғлиқ - бойлик".
10.00 "Ватанпарвар".
10.40 "Шероқат". Т/с.
11.25 "18 ёшинг муборак".
11.30 "Кунг-фу панда". М/ф.

19-iyul Yakshanba

13.00 "Ўзбегим матолари".
13.20 "Тоқшиқ таронаси".
13.30 "Ҳаққуш". Т/с.
14.20 "Ватан меҳри".
14.30 "Инсон психологияси".
15.00 "Ўзбегим".
15.30 "Илҳом ханотлари".
15.45 "Айланай...".
16.00 "Қамолот".
16.10 "Жулмон". Т/с.
17.30 "Кун". Спектакль.
18.55 "Истиқлол шукухи".
19.00 "Давр". Ҳафта ақуи.
19.30 "Рўзгор мактаби".
20.00 "Тараннум".
20.40 "Тоқшиқ-2000".
20.45 Хинд киноси: "Қалбим санкиндир, жоним".
23.40 "Юрт тинчлиги".

TOSHKENT

7.25 Кўрсатувлар тартиби.
7.30, 13.00 "Салом, Тошкент!".
8.30 Бизнес-Пойтахт".
8.35 "Муҳаббат қаҳваси". Т/с.
9.20, 16.05 "Қарвонсарой".
9.30 "Пойтахт".
9.40 "Репортаж".

9.50, 18.05 "Тошкент-2000".
9.55, 16.40, 19.45 "Телекуръор-маркет".
10.15 "Истёвдо".
10.30 "Пойтахт". /рус/.
10.40 Ёзи таътил кунларида: "Ўт учирувчилар". Б/ф.
12.30, 14.00, 16.35, 17.20, 19.40, 20.35 "Анонс".
12.35 "Саргузаштлар ороли".
14.05 "Кувейлар конкурси".
Муқимий номидида муслиқий драма театрининг спектакли.
16.15 Тоқшиқ шаҳрининг 2200 йиллигига: "Менинг шахрим".
17.00 "Болалikka кайтиб".
17.25 "Нима учун?".
18.10 "Менинг катта онаона тўйим". Б/ф.
20.05 "Тоқшиқ оқшомлари".
20.40 - 22.45 "Я Сэм".
"Казино рояль".
"Хороший год".

SPORT

8.00 "Болдоое утро".
9.00 "Ҳабарлар" (рус).
9.20 "Кувнок стартлар".
10.00 "Ҳабарлар" (Ўзб).
10.25 "Сезон охоти". М/ф.
12.00 Чемпионат мира по футболу. Курс - Южная Африка.
12.20 "Аёл ифори".
13.00 - 14.40 Футбол. Мавсум-

нинг энг яқши учрашувлари ЦСКА - "Шахтёр".
18.00 "АВТОграф".
18.30 "Берис".
19.05 "Спорт - менинг ҳаётим".
19.30 Кишлоқ қарқуёти ва фаровонлиги Тилки - "Вилот спорт".
20.30 "Профринг".
21.30 "Талкин".
22.00 Футбол. Мавсумнинг энг яқши ўрашувлари "Сент-Этьенн" - "Велдер".
23.35 Велоспорт "Тур де Франс".
24.00 Тунингиз осуда бўлисин!

TV-MARKAZ

07.00, 14.00 Ўзбек наволари.
09.30 Мультифильм.
10.30 "Baby Terra Landiya".
11.00 "Jannat Makon".
11.30 X/ф "Трансформеры".
15.00 X/ф "ВОЗВРАЩЕНИЕ СУПЕРМЕНА".
17.30 "M-Files".
18.00 Prime time (рус).
18.10 Ўзбек наволари.
20.30 "Кинокурьер".
21.00 "Премьера" (рус).
21.30 X/ф "Железный человек".
23.50 Миксер

Уважаемые телезрители!
Принимая извинения за перерыв в вещании до 05.00 в связи с профилактическими работами

05.00, 09.00, 11.00 Новости.
05.10 М/ф "Сказка о попе и о работнике его Балде".
05.45 X/ф "Принцесса Лебедь. Тайна замка".
07.00 Смак.
07.40 Армейский магазин.
08.15 "Играй, гармонь любимая!".
09.20 "Непутевые заметки".
09.40 "Пока все дома".
10.25 Фазенда.
11.10 Ералаш.
11.45 "Сокровище дачи".
12.55 "КВН". Премьер-лига.
14.25 X/ф "Нежданно-негаданно".
16.00 "Александр Ширвиндт. Счастливая жизнь счастливого человека".

17.05 "Две звезды". Лучшее.
20.00 "Время".
20.20 "Большая разница".
21.20 X/ф "Падение Черного ястреба".
23.50 X/ф "Перекресток".
01.30 X/ф "В полосе прибоя".
03.00 Профилактика.

РОССИЯ

05.00, 08.35 Мультифильм.
05.55 X/ф "Отпуск за свой счет".
10.00, 13.00 Вести.
10.10 Местное время. Вести-Москва. Неделя в городе.
10.50 X/ф "Невеста".
12.15 Парламентский час.
13.20 Вести-Москва.
13.30 Вести. Дежурная часть.
14.00 "Честный детектив".
14.35 К юбилею. "Моя желанная леди". Татьяна Лызова.
15.35 "Смеяться разрешается".
17.10 Сериял "Всегда говори всегда".
19.00 Вести недели.

22.05 X/ф "Вторжение".
22.05 X/ф "Смертельное оружие".
03:40 Детектив "Игра азарта".
05:30 "Дикий мир" с Тимофеем Баженовым.
06:00, 08:00, 11:00, 14:00, 17:00 Сегодня.
06:20 Лотерея "Русское лото".
06:45 Их нравы.
07:25 Едим дома.
08:20 Спассатели.
08:50 "Quattro ruote".
09:25 Борьба за самостоятельность.
10:00 Дачный ответ.
11:20 Детектив "Дело Румишцева".
13:05 Своя игра.
14:20 Репортаж А. Зинченко. Лучшие Фильмы.
15:10 Т/с по выходным. Детективный Т/с "Закон и порядок".
17:25 Чтосерсереднее признание.
18:00 Многосерийный фильм "Гоним: женская доля".
21:55 "Наказание. Рус-

ТЕБЕ

07.00, 11.00 Т/с "80 чудес света".
08.00 М/ф.
08.30 М/с. "Гаджет и гаджетники".
09.00 М/с "Джимми-супергерой".
09.30 М/с "Человек-паук".
10.30 М/с "Кураж - трусливый пёс".
12.00 Фильм "Последний заход 2".
14.00 Т/с "Досье детектива Дубровского".
16.00 Д/ф "НЛО. Подводные пришельцы".
17.00 Фильм "Рой".
19.00 Фильм "Вавилон 5. Призыв к оружию".
21.00 Фильм "Вавилон 5. Легенда о рейнджерах".
23.00 Фильм "Вавилон

ская тюрьма вчера и сегодня".
22:30 Футбольная ночь.
23:05 Боевик "Мстители".
00:50 X/ф "Гамлет" (Франция - США).
03:10-04:00 Т/с "Аэропорт".

ТЕБЕ

07.00, 11.00 Т/с "80 чудес света".
08.00 М/ф.
08.30 М/с. "Гаджет и гаджетники".
09.00 М/с "Джимми-супергерой".
09.30 М/с "Человек-паук".
10.30 М/с "Кураж - трусливый пёс".
12.00 Фильм "Последний заход 2".
14.00 Т/с "Досье детектива Дубровского".
16.00 Д/ф "НЛО. Подводные пришельцы".
17.00 Фильм "Рой".
19.00 Фильм "Вавилон 5. Призыв к оружию".
21.00 Фильм "Вавилон 5. Легенда о рейнджерах".
23.00 Фильм "Вавилон

5. Затерянные сказки.
01:00 Фильм "Безликий".
03:00 "Покер после полудни".
05:00 Фильм "Камера смертников".
06:45 "Relaks".

DTV

5.00, 2.00 "Клуб детективов".
3.55 "Музыка".
6.00-13.00 "Каламбур".
7.00 "Тысяча мелочей".
7.30-10.40 М/ф.
10.40 X/ф "Роман в русском стиле".
13.30, 0.00 X/ф "Крыша мира".
15.30, 16.30 Т/с "Тени прошлого". Т/с.
17.30, 23.30 "Смешнее, чем кролики".
18.00, 18.30 "Бранное чтение".
19.00 X/ф "Кожа саламандры".
21.00 Т/с "Стилет". 2 с.
22.00 Т/с "CSI. Место преступления Нью-Йорк 3".
23.00 "Бранное чтение. Для взрослых".

Спорт // Спорт // Спорт // Спорт // Спорт // Спорт // Спорт // Спорт // Спорт // Спорт // Спорт // Спорт

Судьянинг ўлими

Жанубий Уэльс штати чемпионати доирасида "Суонси" ва "Ллангеннех" жамоалари ўртасида шанба кунини ўтказилган крикет ўйини фожиа билан тугади. 72 ёшли судья Алкуин Женкеннинг бошига келиб теккан крикет тўпунининг ўлимига сабабчи бўлди. Судьянинг зулиқ билан самолётда касалхонага элтишди, аммо у ўзига келмасдан ҳаётдан кўз юмди.
Жанубий Уэльс штати крикет ассоциацияси фахрий президенти Нейл Хоббзининг айтишича қараганда, умрининг чорак асри крикетга бахшида этган Жен-

кенс ҳудуддаги энг машҳур сулялардан бири бўлган. Хоббз Женкеннинг ўлими хусусида гапирар экан, "бу крикет майдонидан ўз берган, кўз кўриб қулоқ эшитмаган катта фожиадир", деб таърифлади.
Уайн ўтказилган "Сенат Хеленс" стадиони 1873 йилда ишта туширилган. Крикетдан ташқари бу майдонда регби мусобақалари ҳам ўтказилди. Жанубий Уэльс полицияси жиноят иши кўзга-тиш учун биронга арзирли асос топмади, шу боис "судья бахтсиз ҳодиса тўғрисида ҳаётдан кўз юмди", деган ҳулосага келди.

Юрий Жирков «Челси»да

Бу ҳақда "Челси"нинг мураббийи Карло Анчелотти хабар берган. Жирков Москвадан ЦСКА жамоасига 2003 йилда Тамбонинг "Спартак" жамоасидан ўтган эди. 2005, 2006 йилларда у икки марта Россия чемпиони бўлди, тўрт марта Россия кубогини қўлга киритди. 2005 йилда ЦСКА УЕФА кубогини ҳам қўлга киритганди.

Россиялик тўпурар Юрий Жирков тиббий кўрикдан муваффақият билан ўтгач, Москвадан ЦСКА жамоасини тарк этиб, Англиянинг "Челси" жамоаси аъзоси бўлди. У Англия клуби билан шартнома тузган.
Россиялик тўпурар Юрий Жирков тиббий кўрикдан муваффақият билан ўтгач, Москвадан ЦСКА жамоасини тарк этиб, Англиянинг "Челси" жамоаси аъзоси бўлди. У Англия клуби билан шартнома тузган.

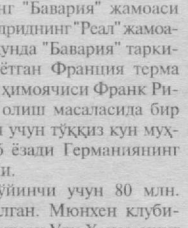
Мозли Пақьяодан кўрқадими?

директори Ричард Шефер хабар берган. Ҳар ҳолда Мозлининг Пақьяо билан жанг қилишини рад этгани "Мозли Пақьяодан кўрқди", деган маънони англатмас керак. Шу билан бирга Шейн Мозли Ричард Шефердан шу йилнинг ўзида WBC йўналиши бўйича ўрта ярим оғирлиқдаги чемпион Андре Берто билан эки WBO йўналиши бўйича биринчи ўрта оғирлиқдаги чемпион Пол Вильямс билан учрашув ташқиқ қилишини иттимос қилди. Шунингдек, ўрта ярим оғирлиқдаги собиқ жаҳон чемпиони, ганалик Жошуа Клотти ва пуэрторикалик Кермит Цинтронлар билан ҳам учрашув ўтказиш режалаштирилган.

WBA йўналиши бўйича ўрта ярим оғирлиқдаги америкалик чемпион Шейн Мозли филиппинлик Мэнни Пақьяо билан рингга чиқишини рад этди. Бу ҳақда Golden Boy Promotion промоутерлик компанияси ижрочи директори Ричард Шефер хабар берган. Ҳар ҳолда Мозлининг Пақьяо билан жанг қилишини рад этгани "Мозли Пақьяодан кўрқди", деган маънони англатмас керак. Шу билан бирга Шейн Мозли Ричард Шефердан шу йилнинг ўзида WBC йўналиши бўйича ўрта ярим оғирлиқдаги чемпион Андре Берто билан эки WBO йўналиши бўйича биринчи ўрта оғирлиқдаги чемпион Пол Вильямс билан учрашув ташқиқ қилишини иттимос қилди. Шунингдек, ўрта ярим оғирлиқдаги собиқ жаҳон чемпиони, ганалик Жошуа Клотти ва пуэрторикалик Кермит Цинтронлар билан ҳам учрашув ўтказиш режалаштирилган.

«Реал»га қўйилган уттиमतум

Мюнхеннинг "Бавария" жамоаси раҳбарияти Мадриднинг "Реал" жамоасига ҳозирги кунда "Бавария" таркибидан тўп сураётган Франция тарма жамоаси ярим ҳимоячиси Франк Риберини сотиб олиш масаласида бир қарорга келиш учун тўққиз кун муҳлат берди, деб ёздаи Германиянинг "Билд" журнали.
"Бавария" уйинчи учун 80 млн. евро талаб қилган. Мюнхен клубининг бош менежери Ули Хенеснинг сўзларига қараганда, бу нарх ҳеч қандай ҳолатда ўзгартирилмайди. Европада трансфер тўйнути 31 августда ёпилишига қарамастан "Бавария" "Реал"дан Риберини сотиб олиш масаласини 16 июлгача ҳал қилишни талаб қилди.
Илгари Хенес "Бавария" Франк Риберини умуман сотиш ниятида эмас, деган фикрни баён этганди. Июлнинг бошларида Рибери "Реал" жамоасига ўтиш ниятида эканлигини айтган эди. Бироз кейинроқ эса у "менинг гапларимни нотўғри таъкиқ этишди, мен умуман "Бавария"ни тарк этмоқчи эмасман", деган гапларни айтган.
"Реал" Риберини қўлга киритиш учун "Бавария"га голландиялик ярим ҳимоячигар Велси Снейдер ҳамда Арьен Роббенни бериши ва қўшимча равишда 17 млн. евро тўлаши мумкинлигини билдирган.

Мюнхеннинг "Бавария" жамоаси раҳбарияти Мадриднинг "Реал" жамоасига ҳозирги кунда "Бавария" таркибидан тўп сураётган Франция тарма жамоаси ярим ҳимоячиси Франк Риберини сотиб олиш масаласида бир қарорга келиш учун тўққиз кун муҳлат берди, деб ёздаи Германиянинг "Билд" журнали.
"Бавария" уйинчи учун 80 млн. евро талаб қилган. Мюнхен клубининг бош менежери Ули Хенеснинг сўзларига қараганда, бу нарх ҳеч қандай ҳолатда ўзгартирилмайди. Европада трансфер тўйнути 31 августда ёпилишига қарамастан "Бавария" "Реал"дан Риберини сотиб олиш масаласини 16 июлгача ҳал қилишни талаб қилди.
Илгари Хенес "Бавария" Франк Риберини умуман сотиш ниятида эмас, деган фикрни баён этганди. Июлнинг бошларида Рибери "Реал" жамоасига ўтиш ниятида эканлигини айтган эди. Бироз кейинроқ эса у "менинг гапларимни нотўғри таъкиқ этишди, мен умуман "Бавария"ни тарк этмоқчи эмасман", деган гапларни айтган.
"Реал" Риберини қўлга киритиш учун "Бавария"га голландиялик ярим ҳимоячигар Велси Снейдер ҳамда Арьен Роббенни бериши ва қўшимча равишда 17 млн. евро тўлаши мумкинлигини билдирган.

уийга ўғирликка тушди. Энди нарсаларини тўплаб бўлганда, эшиқ вичирлаб, уй эгалари келиб қолди. Шошиб қолган ўғри дархол кийим жовонига кириб яширинди. Уй эгалари узок сафардан келган эмасми, кунбўйи уйда қолишиб, ювинишиб, таранишиб, кечкурун уйкуга ётишди. Душанба кунини тонг пайти кийиниб йуца кетиш мақсадида кийим жовонини очган эр донг қотиб ётган ўғрини кўриб қолди. "Ўйнашингни жовонга яшириндигми?" деб хотинига ташлаанай деса, кеча тонгда бирга сафардан қайтишган, кунбўйи ҳеч қаёқка чиқмаган, ноилож полиция қақиршига мажбур бўлди. Полиция ўғрининг 24 соатдан бери жовонда донг қотиб ётганини аниқлаб, унинг қўлларига кишан урди.

АМЕРИКАЧА СТРИПТИЗ

Шимоллий Каролинадан Калифорнияга учаётган самолётнинг Нью-Мексико штатининг Альбукерк аэропортига мажбурий қўндиришга тўғри келди, чунки йўловчилардан бири самолёт салонидида америкача стриптиз кўрсата бошлаган. Гувоҳларнинг айтишича, Кейт Райт деган йўловчи кийимларини ечиб ташлаб, салон йўллага у ёқдан бу ёққа югура бошлаган. Стюардларнинг танбехларига қулоқ солмаган. Улар яланғоч эркекнинг эгнига ёпишич ёпиб, ўтиризмозки бўлганларида, Кейт улар билан муштлашиб кетган. Кейт билан ёнма-ён ўриндикни эгаллаган Матт Макгиннис исмли йўловчининг сўзларига қараганда, у ҳам стюардларга ёрдамлашмоқчи

бўлганида юз-қўзига уч-тўрт мушт еган, шу боис Кейтнинг қўлларига кишан урилган ва самолётнинг мажбурий қўндиришган.
Аэропортида Кейтин ФТБ (ФБР) ходимлари қўлга топширилган. Дастлабки таҳминларга қараганда у спиртли ичимликлар таъсирида вурт маст бўлган. Бошқа таҳминлар бўйича унинг бу вайратибий ҳагги-харақатлари доим ичиб юрадиган тишчлангирувчи хандорилар қабул қилмаганлиги оқибатида ҳам юзага келган бўлиши мумкин. Кейтнинг қанақа касали борлиги хусусида ҳеч ким ҳеч нарса билмайди.
Бир соатлик мажбурий танаффусдан кейин самолёт Лос-Анжелесга учиб кетди. Агар Кейтда қандайдир руҳий касаллик аломатлари топилса, унга айб эълон қилинмаслиги ҳам мумкин.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2004 йил 11 мартдаги "Қишлоқ хўжалигида ислохотларни амалга оширишга қаратилган қонунлар ижросини таъминлашга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги Фармони аграр тармоқда ислохотларни амалга оширишга қаратилган қонунлар ижроси устидан прокурор назоратининг самардорлигини оширишда муҳим дастуриламал бўлиб келмоқда. Мазкур ҳужжат таллаблари асосида мунтазам иш олиб борилиб, қишлоқ хўжалигида қонунийликни таъминлашга ва ҳужжат юритувчи субъектларнинг

матта тушиди. 34 та фермер хўжалиги ҳамда туман МТП ДАЖ томонидан жами 407,4 гектар майдонга бошоқли дон экинларини экиб, давлатга 973,4 тонна дон сотиш юзасидан контрактация шартномаси тузилган эди. Мазкур шартномадаги шундайгина экиб, бошганки, шартнома шартларига амал қилинмасдан белгиланган майдонларга фалла экилмасдан қолган.

Шунингдек, "Ипак йўли" ММТП ҳудудидаги "Авазбобо ўғли Шомурод" фермер хўжалиги 16 гектар, "Ҳолиқбобо набираси Суннат" фермер хўжалиги 10,5 гектар

ларда ҳам бир қатор қонунбузарликларга барҳам берилди. Жумладан, тумандаги "Ипак йўли" ёнлиги тарқатиш шохобчаси бош тақсимловчиси вазифасида ишлаган Ф.Омонов фермер хўжаликларида тегишли бўлган жами 7631 ёнлигини талон-торож қилганлиги аниқланди. Унинг устидан жиноят иши кўзга тилиб, тергов даврида жами 12780,4 минг сўм миқдоридаги етказилган зарар ундирилди, жиноят иши эса айблов ҳулосаси билан суғла юборилди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2008 йил 4 сентябрда

ДОИМИЙ ЭЪТИБОРДАГИ СОҶА

қонуний манфаатларини ҳимоялашга катта аҳамият берилмоқда.

Ўтган йили туман прокуратураси томонидан қишлоқ хўжалиги соҳасидаги қонунлар ижроси юзасидан 44 та текшириш ўтказилиб, натижаларига қўра 1 та протест, 40 та тақдирнома киритилди, 805 та оғоҳлантирув чораси қўлланилди, 74 та интизомий, 223 та маъмурий ишлар кўзга тилиб. Етказилган 1142,0 минг сўм миқдоридagi зарарлар ихтиёрий қопланди. Фуқаролик ишлари бўйича судларга 19556,0 минг сўмлик 112 та давво аризалари киритилди. Аниқланган қўпол қонунбузилишлар юзасидан 7 та жиноят иши кўзга тилиб, жазо муқаррарлиги таъминланди.

Масалан, туман ҳокимлиги, туман ер ресурслари ва давлат қаласири ҳамда қишлоқ ва сув хўжалиги бўлимлари масъул мансабдор шахслари

ерга чигит эмаган бўлса-да, ўтказилган мониторинг ҳужжатларида мазкур фермер хўжаликлари дала-ларида чигит униб чиққанлиги кўрсатилган. Бундай қўзғувмачилик иқтисодий жиҳатдан қанчалик зарар келтиришини тушуниш қийин эмас.

Мазкур ҳолат юзасидан туман ҳокимлиги, туман ер ресурслари ва давлат қаласири ҳамда қишлоқ ва сув хўжалиги бўлими бошлиги Г.Рўзимуродовлар қонунга мувофиқ жазога тортиди.

Қишлоқ хўжалиги оид қонунлар ижросини таъминлаш соҳасида жорий йилнинг ўтган ойлари давомида ўтказилган текшириш-

ги "2009 йил ҳосили учун қўзғи бошоқли дон экинларини экиш, навларини жойлаштириш ва харид қилишнинг ташкилий чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарори ижросини таъминлаш юзасидан ўтказилган текширишда бошоқли дон экилган айрим майдонлардаги ўсимликлар занг қасалигига чалинганлиги, бегона ўтлар босганлиги каби ҳолатлар аниқланди. Бу ишга масъул агрономлар ўз вазифаларини лозим даражада бажармаганликлари учун уларга нисбатан интизомий жавобгарлик масаласи ҳал этилди.

Умуман айтганда ер, сув, техниканан фойдаланиш, экинларни экиш ва парваришлаш, агротехника қоидаларига риоя этиш, ҳосилини йиғиб-териб олиш масалалари туман прокуратурасининг доимий эътиборида турибди.

Тоғмурод МУРОДОВ,
Қарши туман прокурори

МУВОЗАНАТ БУЗИЛМАСИН

Ер юзидagi жамий тирик жон учун ўрмон ва бошқа ўсимликлар дунёси ҳаёт-мамат масаласи эканлигини мактаб ўқувчиси ҳам яхши билади. Нетаки, ҳаёт учун энг бирламчи зарурат бўлиши ҳаво билан сув ўрмонсиз ҳосил бўлмайди. Биз нафас оладиган кислород дарaxтларнинг ям-яшил баргларида "туғилади". Демак, ўрмонлар, энг аввало, мусаффо ҳаво манбаи. Иккинчидан, қалин ўрмонлар бўлмаса, осмондан ёққан қор қиш бўйи Она замин бағрини ойнақ кўрпага, баҳорги ёмғирлар эса кўм-кўк майсага ўраб ётмайди. Демакки, ўрмонлар бўлмаса, сизу бизни обин ҳаёт билан таъмин этувчи минглаб чашмалар кўз очмайди. Чашмалар кўз очмаса соғлар ҳам, дарёлар ҳам сувсиз қолади. Учинчидан, ўрмон инсониятга ҳам бошпана, ҳам уни боқувчи ноз-неъматлар етиштириб беради. Кўраинисми, жамий тириклик манбаи бўлган Она табиат қонунилари эъро мувозанат занжирлари орқали бир-бири билан нақадар мустаҳкам боғланиб турибди. Бу мувозанатни бузиш, унинг қонунийлари сирини англамаслик инсон фарзандини ҳалокат ёқасига етаклайди. Афсуски, айрим юртодларимиз буни англаб етмаганлигира ёки англаши истамаганлигира.

Китоб туман прокуратурасига тумандаги "Башир" маҳалла фуқаролар йиғини ҳудудида кўп йиллик чинор дарaxтларининг ноқонуний равишда кесилганлиги тўғрисида маълумот келиб тушди. Ушбу маълумотномада ҳудуддан оқиб ўтувчи Қашқадарё дарёси муҳофаза зонасида ўсиб турган кўп йиллик ноёб дарaxтлар турига киритилган чинор дарaxтлари хўжасизларча кесиб кетилган, дарё муҳофаза зонаси ҳисобланган ҳудудлар ўзбошимчалик билан эгаллаб олинганлиги кўрсатилган. Дов-дарaxтлар тегишли тормоққа эгалларига хатлаб берилмаганлиги оқибатида дарaxтларни номаълум шахслар кесиб олиб кетаётганлиги, уларни аниқлаб тегишли чора кўриш лозимлиги қайд этилган.

Таҳлил жараёнида "Башир" қишлоғида яшовчи фуқаро Ф.Ҳайитов Қашқадарё дарёси муҳофаза зонасида 15 сотих ер майдонини ноқонуний эгаллаб олиб, 2 туп чинор дарaxтини ўзбошимчалик билан кесиб, ўсимлик дунёсига 302 минг 832 сўмлик зарар етказганлиги аниқланди. Шу қишлоқда яшовчи фуқаро У.Раҳимов 1 туп чинорни кесиб 235 минг 536 сўмлик зарар етказган.

Фуқаро Ш.Муродов эса 2 туп чинорни кесиб, ҳар бирини 4 метр узунликда 6 та бўлакка ажратиб уйи олдида ошқора хатлаб қўйган. Унинг бу ўзбошимчалиги оқибатида ўсимлик дунёсига 474 минг 72 сўмлик зарар етган.

"Башир" қишлоғида яшовчи Д.Холов муҳофаза зонасида 10 сотих ер майдонини ноқонуний эгаллаб олиб, 1 дона чинор дарaxтини кесиб, ўтин сифатида фойдаланган. Бунинг оқибатида эса 325 минг 264 сўмлик зарар етказилган.

О.Турсунов ҳам 10 сотих ер майдонини ноқонуний эгаллаб, 1 туп чинор дарaxтини кесиб, ўтин сифатида ёқиб қоборган.

Фуқаролар Э.Одинаев ва Б.Эсановлар ҳам қишлоқдошларидан "ўрнак" олишиб, 1 тадан чинор дарaxтларини кесиб, ўсимлик дунёсига зарар етказишган.

Бу ҳақи ҳовла экан. Шу қишлоқда яшовчи Қ.Шеров муҳофаза зонасида 12 сотих ер майдонини ноқонуний эгаллаб олгани етмагандек, дарё муҳофаза зонасида 5 та чинор дарaxтини ўзбошимчалик билан кесиб, ўсимлик дунёсига 2 млн. 355 минг 360 сўмлик зарар етказган.

Таҳлил натижаси бўйича фуқаролар Ш.Муродов, У.Раҳимов, Э.Одинаев, Қ.Ҳайитов, Д.Холов, О.Турсунов, Қ.Шеров ва Б.Эсановларга нисбатан маъмурий жавобгарликка доир иш кўзга тилиш ва ўсимлик дунёсига етказилган жами 4 млн. 172 минг 548 сўмлик зарарларини ундириш ҳақида фуқаролик ишлари бўйича Шаҳрисабз туманлараро судига ариза киритилди.

Қурьон каримнинг "Фурқон" сураида "Аллоҳ ҳамма нарсаи яратди ва ўлчовини муқаммал қилди" (2-оят) дейилади. Биосфералаги ҳар бир нарса — сув, тупроқ, ҳаво, тоғ, ҳайвонот, наботот ва кичик жонзотлар муайян ўлчов билан боғлиқ, мутаносиб ҳолда яратилган. Шундай экан, табиатнинг бизга инъом этилган бебаҳо бойлигини асраб-авайлашлик ва ҳайвонот ҳамда наботот дунёсини келажак авлодларга бешиқат етказайлик.

Баҳодир ЭРКАЕВ,
Китоб туман прокурори,
Норбўта ФОЗИЕВ,
журналист

Мазкур ҳолат юзасидан хусусий корхона бошлиги Й.Давлатов, бош ҳисобчиси Ш.Дусмуратов, Гўзор тумани солиқ инспекцияси бош инспектори Б.Исмаилов ва "Микрокредитбанк" Янги Нишон филиали мансабдор шахсларига нисбатан ЖКНинг тегишли моддалари билан жиноят иши кўзга тилиб.

Валютага оид жиноятларга қарши курашини таъминлаш борасида олиб борилган тезкор тадбирларда 16 та ҳолатда қонунбузарликлар аниқланиб, 13 та жиноят ва 3 та маъмурий иш кўзга тилиб ҳамда ҳуқуқбу-

Мазкур ҳолат юзасидан 2009 йил 11 февраль кўни фуқаро Худойкул Ҳамидовга нисбатан жиноят иши кўзга тилиб, суд ҳукми билан жазо тайинланган.

Яширин равишда маҳсулотлар ишлаб чиқариш ва муомалага киритилишининг олдини олиш борасидаги олиб борилган тадбирлар натижасида 26 та ҳолатда яширин цеҳлар фож этилиб, ҳуқуқбузарлардан 36,9 миллион сўмлик маҳсулотлар ва асбоб-ускуналар олиб қўйилган.

Хуеусан, бошқарманинг Китоб тумани бўлими ходимлари туман ИИБ ходимлари

Фуқаролар ва талбиркорларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари ҳамда қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш борасида олиб борилган тезкор тадбирлар натижасида 2 та ҳолатда таъмағирлик қилиш йўли билан пора олиш жинояти фож этилди.

Жумладан, талбиркор У.Қаландаровнинг аризаси юзасидан 2009 йил 3 апрель кўни бошқарма ва унинг Муборак тумани бўлими ходимлари томонидан ўтказилган тезкор тадбирда Муборак тумани молия бўлими бош ҳисобчиси вазифасини бажарувчи А.Эшқуватов шахс бўлгани ҳолда ўз хизмат вазифасидан фойдаланиб, фуқаро У.Қаландаров томонидан ташкил этилган "Муборактранс" МЧЖнинг солиқ туловларидан ортиқча тўлгандан 2,1 млн. сўмини жамият ҳисоб-рақамига қайтариб ўтказиб бериш эвазига 70 минг сўмини пора сифатида олаётганда ушланиб, бошқарманинг Муборак тумани бўлими томонидан жорий йилнинг 3 апрелида фуқаро А.Эшқуватовга нисбатан жиноят иши кўзга тилиб.

Ўзбекистон Республикаси ҳудудида четдан ноқонуний товарларини олиб қилиниш юзасидан амалга оширилган тезкор тадбирлар натижасида 17 та ҳуқуқбузарлик ҳолатлари аниқланиб, 82,2 млн. сўмлик товар-моддий бойликлар далилий ашё сифатида олиб қўйилган.

БИРЛАШГАНДА

зарлардан 12700 АҚШ доллари, 22 дона тилла танга ҳамда 24, 2 млн. Ўзбекистон сўми олиб қўйилган.

Жумладан, жорий йилнинг 10 февралда бошқарма ходимлари Косон тумани ҳудудида ўтказган тадбирда фуқаро Х.Ҳамидов харидор Б.Бозоровга 22 дона 1899-1900 йилларда Россияда зарб этилган "Император Николай-II" тасвири туширилган 5 ва 10 рубль қийматидаги умумий оғирлиги 147 грамм тилла тангаларни 6 минг АҚШ доллари ва 2,1 млн. сўмга ноқонуний равишда сотаётган вақтида ушланиб, 22 дона тилла тангалар ашёвий далил сифатида олиб қўйилган.

билан ҳамкорликда ўтказган тадбирда тумандаги Яққатут қишлоғида яшовчи фуқаро Ж.Раҳмонов ўз уйида қўлбола усулда пахтанинг чигитини ажратадиган ускуна ясаб, электр тармоқларидан яширинча фойдаланиб, пахта чигитлаб келаятганлиги аниқланди ва ундан 120 кг пахта толеси, 17 кг пахта хомашёси, 200 кг чигит ҳамда бошқа асбоб-ускуналар, жами 1420, 3 минг сўмлик ашёвий далиллар олинган.

Мазкур ҳолат юзасидан бошқарманинг Китоб туман бўлими 2009 йил 27 март кўни фуқаро Ж.Раҳмонов ва бошқармага нисбатан жиноят иши кўзга тилиб, уларга нисбатан суд ҳукми билан жазо тайинланди.

Диний экстремизм, ақидапарастлик, одам савдоси... Ҳозирги даврнинг бу энг ўткир муаммолари давлат ва чегара тилламастиги маълум. Трансмиллий қўлам касб этган бу иллатлар бутун дунё ҳамжамиятининг жиддий таъшишга солаётгани бежиз эмас. Масалан, одам савдоси жиноятини олиб кўрайлик. Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг маълумотларига кўра, дунёда ҳар йили 2,7 миллион киши одам савдоси қурбонига айланмоқда. Ҳар йили 600 мингдан 800 минг нафарга аёллар ва болалар алдов йўли билан чет элларга олиб кетилиб, сотиб юборилапти. Одам савдоси жиноятларининг асосий жабранувчилари аёллар ва болалар бўлаётгани эса бу трансмиллий жиноятнинг хавфлилик даражасини янада чуқурлаштирмоқда. Шу боис ҳам бутун дунё тараққийпарвар халқлари инсон шаъни, эрки, қадрини таҳқирловчи бу иллатга қарши бирдамлик билан курашмоқда.

БМТ раҳнамолигида одам савдосига қарши олиб борилаётган бу курашда бизнинг мустақил мамлакатимиз ҳам фаол иштирок этмоқда. Бу борада қилинган

қарши курашни самарадорлигини ошириш чора-тадбирлари тўғрисидаги Қарори қабул қилинди. Мазкур қарор юқоридаги қонуни ҳаётга татбиқ этишни жадаллаштириш ва самарадорлигини ошириш мезони бўлиб хизмат қилди. Zero, аини шу қарор асосида мамлакатимизда 2008-2010 йилларга мўлжалланган "Одам савдосига қарши кураш бўйича Миллий Дастур" қабул қилиниб, амалга татбиқ этилмоқда. Қарорнинг 2-иловасига кўра эса "Одам савдосига қарши кураш бўйича республика идоралараро комиссияси" тўзилиб, ҳозир-

Шуни алоҳида қайд этиш мумкинки, одам савдосидек ярамас иллатга барҳам бериш, белгиланган Миллий Дастур режаларини бажариш, қонун ижросини тўлиқ таъминлашга эришиш мақсадида барча жойлардаги каби бизнинг Фарғона транспорт прокуратурасида ҳам муайян ишлар қилинмоқда. Энг аввало, прокуратура миз ходимлари ўртасида юқоридаги қонун ва қарор Миллий Дастур режалари атрофлича ўқиб ўрганиб чиқилди. Миллий Дастур асосида ўз олдимизга аниқ режалар белгилаб, уни бажаришга киришдик.

Хусусан, ўтган бир йил давомида назорат ости ҳудуди меҳнат жамоаларида, ўқув юртларида, қишлоқ ва маҳалла фуқаролар йиғинларида 76 мартаба мазкур мавзуга бағишланган суҳбат-учрашувлар ташкил этдик. Тарғибот ишлари самарадорлигини ошириш мақсадида жойлардаги хотин-қизлар кўмиталари, ёшлар ташкилотлари, маҳалла фуқаролар йиғинларида фаолият кўрсатган диний-маърифий, маънавий-ахлоқий масалалар бўйича раҳбар ўринбосарлари, маслаҳатчилар имкониятларидан кенг фойдаланяпмиз. Ёшлар, хотин-

ларимиз ҳамон борлигини кўрсатмоқда.

Шундай экан, одам савдосига қарши кураш юзасидан амалга оширилаётган ишлар самарадорлигини ошириш, айнқса ёш авлод, хотин-қизлар олдига ушбу трансмиллий иллатнинг хавфи, оқибатлари ҳақида тушунтириш ва тарғибот ишларини олиб бориш бизнинг, ҳокимликлар, меҳнат ва ўқув юртлари жамоаларининг, кенг жамоатчиликнинг бурчи эканлигини унутмаслигимиз зарур. Ҳар бир фуқарода одам савдосидек ярамас иллатга нисбатан муросасизлик кайфиятини кучайтириш, миллий қадриятларимиз, турмуш тарзимизга ёт иллатларга қарши ҳаминша оғоҳ хушёр бўлишга эришишимиз керак. Zero, оғоҳлик давр талаби, инсон ҳуқуқ ва эркинлиги эса энг олий қадриятдир.

Ҳа, инсон эрки, шаъни, ҳуқуқлари - муқаддас. Аммо, ана шу олий туйғу ва қадриятларимизни муносиб сақлаш, мустаҳкамлаш кўп жиҳатдан ўзимизга боғлиқ. Ўзга юртларда сарсон, хор-зор бўлмастик, инсонийлик шаъни тоғталишига йўл қўймаслик учун ҳар бир фуқаро оғоҳ ва

ИНСОН ШАЪНИ МУҚАДДАС...

уни асраш эса ўзимизга боғлиқ

амалга оширилаётган ишларнинг ҳуқуқий асоси, энг аввало мамлакатимиз Конституцияси асосида Олий Мажлис томонидан 2008 йил 17 апрелда қабул қилинган ва кучга кирган "Одам савдосига қарши кураш тўғрисида"ги Қонун бўлмоқда.

Мазкур қонун қабул қилингандан буён бир йилдан ортиқ вақт ўтди. Ўтган ана шу қисқа фурсатда мамлакатимизда одам савдоси билан боғлиқ жиноятларнинг олдини олиш, бу ярамас иллатга бутунлай барҳам бериш борасида қатор тадбирлар амалга оширилди.

Жумладан, юқоридаги қонуннинг кучга кириши муносабати билан Олий Мажлис Сенатининг ўн бешинчи ялпи мажлисида Жиноят кодексининг янги таҳрирдаги бир қатор моддаларга тегишли ўзгаришлар киритилди. Одам савдоси билан боғлиқ жиноят алоқатларини содир этганлиги учун жазо тайинлашнинг назарда тутувчи қилмишлар таркиби кенгайтирилди. 2008 йил 8 июлда эса Республикаимиз Президентининг 911-сонли "Одам савдосига

да самарали амалий фаолият юритмоқда. Ўзбекистон Республикаси Бош прокурори Р.Қодиоров раислигидаги бу комиссия томонидан мамлакатимизда одам савдосидек ярамас иллатга бутунлай барҳам бериш борасида кескин чоралар кўрилмоқда.

Чунончи, ўз ҳамюртларини сарсон-саргардон қилиш эвазига мўмай пул топишни кўзлаган нопоқ кимсалар қонун йўли билан жавобгарликка тортилмоқда. Одам савдоси билан боғлиқ жиноятчилик оқибатида азобланган ҳамюртларимизни муносиб ҳимоялаш, уларга ёрдам кўрсатиш ва ижтимоий реабилитация қилиш бўйича ихтисослаштирилган муассасалар ташкил этилди. Одам савдосининг олдини олишга қаратилган профилактик тадбирлар, фуқароларни оғохлантириш, уларнинг ҳуқуқий саводхонлигини оширишга қаратилган маърифий-ҳуқуқий тарғибот ишлари кучайтирилди.

Жумладан, ўтган бир йил давомида энг аввало транспорт тармоқ ички ишлар бўлими билан ҳамкорликда назорат ости ҳудудимизда ноқонуний айланма йўлларга барҳам бериш, ўтиш-чегара постлари, темир йўл бекатлари ҳамда аэропортларда назоратни кучайтириш чоралари кўрилди. Бундан ташқари темир йўл бекатлари ва аэропортларда одам савдоси ва унинг оқибатлари ҳақида мунтазам равишда видеофильмлар намойиши йўлга қўйилди.

Бу тоифадаги жиноятларнинг олдини олиш ва бутунлай бартраф этишда тарғибот асосий восита эканлигини ҳисобга олиб, биз темир йўл бекатлари, аэропортларда одам савдоси жиноятлари хавфи ва оқибатларидан оғоҳ этувчи плакатлар, варақалар ва бошқа кўргазмалли воситалар тарғиботини кучайтирдик. Жамоатчилик билан бу борадаги алоқаларимизни мустаҳкамладик.

қизлар ўртасида ижтимоий фойдала меҳнат билан бандликнинг таъминлиниши, турли бўш иш жойлари ярмаркалари ташкил этиш, аҳолининг бу борадаги саводхонлигини ошириш ҳам доимо диққат марказимизда турибди.

Кўрилаётган профилактик чоралар тўғрисида назорат ости ҳудудимизда одам савдоси билан боғлиқ жиноятлар сонини кескин камайтиришга эришдик. Хусусан, ўтган бир йилдан ортиқ вақт мобайлида назорат ости ҳудудимизда атиги битта одам савдоси билан боғлиқ жиноят қайд этилиб, айбдор шахслар суд орқали муносиб жазосини олгани ҳам шундан dalolat беради. Бироқ минг афсуски, битта бўлса ҳам мазкур ярамас жиноятнинг қайд этилиши юқоридаги оғохлантирувчи чораларга қарамай, улардан тегишли хулоса чиқармай нопоқ кимсаларнинг пуч ваъдаларига учиб, алданиб қолаётган ҳамюрт-

хушёр бўлиши лозим. Бунинг учун аввало, қонунларни билиш, улардан оқилона фойдалана олиш зарур. Лозим бўлса, ҳар бир фуқаро ўзида одам савдоси ва унинг оқибатларига қарши мафкуравий-ҳуқуқий иммунитетга эга бўлишга интилиши керак. Ўзбекистон Республикасининг "Одам савдосига қарши курашиш тўғрисида"ги қонуни, Президентимизнинг юқоридаги қарори талабларини, улардан оқилона фойдаланишни билиш эса ҳар бир инсонга ана шундай имконият бериши шубҳасиз. Демак, алданиб қолмаслик, сарсон ва саргардон бўлмаслик учун доимо хушёр, оғоҳ бўлиш, қонунларни билиш лозим.

Ўз ҳамюртларининг ўзга юртларда сарсон хориғи эвазига мўмай пул топишни кўзлаган нопоқ кимсалар эса инсон шаънини тоғташга уринган ҳар қандай шахс қонун олдига жавоб беришга мажбур эканлигини, жазо муқаррарлигини ёдда тутиши шарт!

Мирсобит МУЗАФФАРОВ,
Фарғона транспорт
прокурори

ФИРИБГАРЛАРНИНГ «ИШ» И

Кундалик турмушда баъзан одам савдосининг қурбони бўлаётганлар ўз ҳамқишлоғи ёки ўз хариндоши орқали "сотилиб" кетганини эшитиб қоламиз. Кимдир бунга ишонади, кимдир эса ишонмайди... Қуйидаги воқеамиз ҳам худди шу ҳақда. Келинг, яхшиси бўлиб ўтган воқеани одам савдоси қурбонидан эшитайлик.

Санжар Булаков, жабранувчи: "Ўтган йилнинг қиш кунларидан бирида ҳамқишлоғим Салоҳиддинни қўриб қолдим. Гап орасида у менга Россияга ишлаш учун танишлари билан бирга кетаётганини айтди.

Мен ундан:
- Россияда иш борми, бориб ишласа бўладими? - деб сўхладим.

У: - Албатта, ҳоҳласанг сени ҳам олиб кетамиз. Ўртоқларим билан таништириб қўяман, - деб ваъда берди.

Февраль ойларига мен Салоҳиддиннинг уйда унинг ўртоғи Аббосиддин билан танишим. Аббосиддин менга Россия давлатининг Иванава областига олиб бориб йўл қуришга бўлимидан иш топиб беришини, ойнага 350 доллар иш ҳақи олишимни, ётоқ жой ва озиқ-овқат билан таъминлашини айтди. Аббосиддиннинг

"Агарда ойлик маош бермасалар ўз ёнимдан бераман", деган гапларига ишониб, улар билан Россияга кетмоқчи бўлдим. Шу сабабли бозорга бир беш молимни чиқариб сотиб, Аббосиддинга йўл ҳақи учун 320 минг сўм бердим.

Шундан сўнг улар бир-неча бор ишга олиб кетишни орқага суриб юришди. Ниҳоят, 2008 йилнинг 16 апрель куни бизларни Самарқанд шаҳар Улуўбек бекатига тўплашди. Мен билан бирга ака-ука Салдулаевлар, ота-боло Ташановлар, И.Фармонов, Р.Расулов ва Ҳ.Ҳайдаров исмли кишилар бор эди. Аббосиддин ўртоғи Болибой билан биргаликда йўловчи автобусда бизларни Тошкент шаҳрининг Қўйил массивига олиб боришди. У ерда Болибой танишларига қўнғироқ қилганидан сўнг, улар иккита машинада етиб келишди. Болибой бизларни Қозғистон Республикаси

худудига олиб ўтди. Аббосиддин эса Тошкент шаҳридан ортига қайтиб кетди. Болибой бизни Жамбул вилоятига олиб бориб, Канаат исмли қозоқ кишининг уйига жойлаштирди.

Канаат исмли киши уй ва савдо дўконлари қураётган бўлиб, биз мана шу қурилиш ишларини бажариб беришимиз керак экан. Болибой бизга "Усталар 30.000 тенга, оддий ишчилар эса 25.000 тенгадан иш ҳақи олади", деб айтди. Болибой ҳам биз билан бирга бир неча кун ишлаб, кейин ортига қайтиб кетди. Биз қолдик. Канаатдан иш ҳақларимизни сўраганимизда, "Болибой сизлар учун иш ҳақларингни олиб кетди", деб айтди. 2008 йилнинг 5 август куни бизни Қозғистон ички ишлар бўлими ходимлари "депорт" қилиб, ортимизга қайтариб юборишди. Мен Аббосиддиндан 320.000 сўм пулимни қайтариб олдим, аммо тўрт ой ишлаган иш ҳақимни ололганим йўқ".

Жабранланларнинг деярли ҳаммаси худди шундай мазмунда кўрсатма берган. Ишлаш учун бир-икки марта четга чиқиб йўл-йўриғин билиб олган Аббосиддин Ар-

зикулов танишлари Абдисамат Эргашев ва Салоҳиддин Тўраевлар билан бирга мўмай пул топишнинг қабиҳ режасини ўйлаб топишган. Салоҳиддин атрофига Россияга ишлаш учун кетишни хоҳловчи ҳамқишлоқларини йиққан. Улар йигитларни "350 доллар маош оласизлар" деб алдаб, уларнинг ҳар биридан йўл қира учун 320.000 сўмдан олишган. Аммо фирибгарлар йигитларни Россияга эмас, Қозғистонга олиб бориб сотиб юборишган. У ерда тўрт ой ишлаган йигитлар пулсиз уйларига қайтиб келишга мажбур бўлишган.

Қилмиш-қилдириш деганларидек, фирибгарлар қилмишларига яраша жазосини олишди. Суд Аббосиддин Арзикулов ва Болибой Даминовларни беш йилга озодликдан маҳрум этди.

Ушбу воқеа нафақат жабранланларга, балки мақолани ўқиганларга ҳам нбрат бўлади, деган умиддамиз. Халқимиз "Ўзоқдаги буюдодан яқиндаги сомон яши", деб бежизга айтмаган.

Муҳиддин ТЎХТАЕВ,
Жиноят ишлари бўйича
Пастдаргом туман судининг раиси

ЭЪТИҚОД ЭРКИНЛИГИ КАФОЛАТЛАНАДИ

Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 31-моддасида виждон эркинлиги ҳамма учун кафолатланиши, ҳар бир инсон хоҳлаган динга эътиқод қилиш ёки ҳеч қандай динга эътиқод қилмаслик ҳуқуқига эгаллиги, диний қарашларни мажбуран синглирига, миссионерлик фаолиятига йўл қўйилмаслиги белгилаб берилган.

1998 йили янги таҳрирдаги Ўзбекистон Республикасининг "Виждон эркинлиги ва диний ташкилотлар тўғрисида"ги Қонуни қабул қилинди. Ушбу қонуннинг мақсади ҳар бир шахснинг эркинлиги ва диний эътиқод ҳуқуқини динга муносабатидан қатъи назар, фуқароларнинг тинчлигини таъминлаш, шунингдек диний ташкилотларнинг фаолияти билан боғлиқ муносабатларни тартибга солиб туришдан иборат.

Собиқ иттифоқ даврида мусулмонларга муқаддас ҳаж амалларини адо этиш у ёқда турсин, қариндош-уруғ, ота-оналаримизни сўнгги йўлга кузатиш билан боғлиқ урф-одатларимизни ҳам тўла-тўқис амалга ошира олмас эдик. Шунингдек, мусулмонларимизнинг ибодатларини масжидларда бемалол адо этишлари, қутлуг Рамазон ва Қурбон ҳайитларини, Наврўз каби миллий байрамларни ўтказишларига ҳам йўл қўйилмаган.

Ўзбекистонда ҳуқуқий демократик давлат барпо этилиши билан эътиқод эркинлигини таъминловчи — "Виждон эркинлиги ва диний ташкилотлар тўғрисида"ги Қонун ҳам давр талабига мос равишда такомиллаштирилди. Турли динларга эътиқод қилувчилар учун қонун асосида барча шарт-шароитлар яратиб берилди. Бугунги кунда пойтахтимиз Тошкентга Адлия бошқармаси томонидан 149 та диний ташкилотлар давлат рўйхатига олинган бўлиб, улар ўз йўналиши бўйича фаолият кўрсатишмоқда.

Давлатимиз диний ташкилотлар билан бўлган муносабатларини амалдаги қонунлар асосида, уларнинг ҳақ-ҳуқуқларини ҳурмат ва ҳимоя қилиш асосида олиб бо-

ради. Шу билан бирга, улардан қонун олдидаги бурч ва мажбуриятларни бажарилиши ҳам талаб этилади.

"Виждон эркинлиги ва диний ташкилотлар тўғрисида"ги Қонунга кўра, Ўзбекистон Республикаси фуқароларининг динга эътиқод қилиш, ибодат, расм-русумлар ва маросимларни биргалликда адо этиш мақсадида тузилган бирлашмалари диний ташкилотлар деб эътироф этилади.

Адлия бошқармасининг жамоат бирлашмалари ва диний ташкилотлар бўлими томонидан диний ташкилотлар усталарини давлат рўйхатидан ўтказиш ва фаолиятда унга амал қилишларини ўрганиш билан биргалликда уларга янги қонунларни тарғиб қилиш, диний ташкилотлар биналарнинг ҳовли-атрофлари озодлигига, саранжом-сариништаларига, санитария-гигиена ҳолатларига ҳам қатъа эътибор қаратишмоқда.

Тошкент шаҳар ҳокимлиги томонидан ташкиллаштирилган туманлардаги диний ташкилотлар билан Ўзбекистон мусулмонлари идораси, шаҳар ва туман диний идоралари вакиллари ҳамда адлия ходимлари иштирокида бўлиб ўтказилган семинарларда бугунги куннинг долзарб муаммосига айланган диний экстремизм, терроризм ҳаракатларининг олдинини олиш йўлида маҳалла, диний ташкилотлар, ўқув юртлири, давлат идоралари, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар жамоатчилиги билан ҳамкорликда турли маърузалар, учрашув ва суҳбатлар ўтказилмоқда.

Зухра АЗИМОВА,
Тошкент шаҳар Адлия бошқармаси
бошлиғи ўринбосари

Мамлакатимизда олиб борилаётган кенг қамровли ислохотларнинг муваффақияти кўп жиҳатдан халқнинг ҳуқуқий онги ва ҳуқуқий маданияти даражасига боғлиқдир. Шахснинг сиёсий фаолиги, унинг чинакам фуқаровий муносабати, демократик ислохотларга интилувчанлиги белгиланган мақсадларга тезроқ эришишнинг муҳим омилдир.

Юксак ҳуқуқий маданият демократик жамият пойдевори ҳамда ҳуқуқий тизим етуқлигининг ифодасидир. У жамиятдаги турли хил ҳаётий жараёнларга фаол таъсир кўрсатувчи, фуқароларнинг, барча ижтимоий гуруҳларнинг жипслашувига кўмаклашувчи, жамиятнинг яхлитлиги ҳамда батариблигини таъминловчи ва мустаҳкамловчи омил-

да ягона давлат сиёсатини олиб бориб, халқнинг ҳуқуқий маданиятини юксалтириш, ҳуқуқий маънавият тушунчаларини фуқаролар онгига синдириш орқали қонун устуворлигини таъминлашни ўзининг асосий вазифаларидан бири, деб ҳисоблайди.

Ҳуқуқий тарғиботнинг турли йўналишлари бўйича 2009 йилнинг биринчи чорагида ОАВ орқали 176 маротаба чиқиш қилинди, 22 маротаба маъруза, 297 маротаба давра суҳбати, 203 маротаба семинар ташкил этилди. Ўтказилган барча тарғибот ишларини юқори савияда ўтказишга ва кенг халқ оmmasига содда, равои тилда тушунтиришга алоҳида эътибор қаратилди. Корхона, муассаса, ташкилотларда, барча тоифадаги ўқув юртли-

ЮКСАК ҲУҚУҚИЙ МАДАНИЯТ ДЕМОКРАТИК ЖАМИЯТ ПОЙДЕВОРИ

дир. Қонунни ҳурмат қилиш ҳуқуқий жамиятнинг, сиёсий ва ҳуқуқий тизимлар самарали фаолият кўрсатишининг асосий талабларидан бири ҳисобланади.

Жамият ва давлат тараққиётининг ҳозирги ҳолати ҳуқуқий муносабатлар барча иштирокчиларнинг ҳуқуқий маданиятини, ҳуқуқий саводхонлигини ҳар томонлама оширишни талаб қилмоқда. Ҳуқуқий маданият, ҳуқуқий билим, ҳуқуқий эътиқод ва илчил амалий фаолият мажмуи сифатида жамият ва давлат олдида турган вазифаларнинг муваффақиятли ҳал этилишини таъминлайди.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг 1997 йил 29 августдаги қарори билан тасдиқланган "Жамиятда ҳуқуқий маданиятни юксалтириш Миллий дастури"нинг қабул қилиниши аҳолининг барча қатламларида ҳуқуқий саводхонликка эришиш, ҳуқуқий маданиятни шакллантиришнинг кенг қамровли мунтазам тизимини яратди.

Самарқанд вилоят адлия бошқармаси вилоятдаги барча ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари, ОАВ билан кенг қўламли ҳамкорликни йўлга қўйиб, ҳуқуқни қўллаш соҳаси-

рида, маҳалла ва қишлоқ фуқаролар йиғинларида ўтказилган очиқ, юзма-юз мулоқотларда 32 462 нафар тингловчилар иштирок этишди. Таҳлиллар шунни кўрсатадики, тадбир ўтказилган манзилда бошқа мавзуда тадбир ўтказилганда олдинги ўтказилган тадбир мавзуси бўйича фуқароларимиз тегишли ҳуқуқий кўникмалар ҳосил қилганлигини шояди бўлган. Таъкидлаш жоизки, фуқароларда ҳуқуқий билимларни нафақат билиш, балки бу билимларни ўз ҳаётига татбиқ эта олиш қобилиятини шакллантириш ўта муҳим аҳмиyatта эга. Юрбтошимиз таъкидлаганидек, "Қабул қилинган норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни муваффақият билан ҳаётга татбиқ этиш кўп жиҳатдан янгила ҳуқуқий онгни, ҳуқуқий маданиятини шакллантириш билан боғлиқ".

Мустақил юртимиз аҳолисининг ҳуқуқий онги ва ҳуқуқий маданиятини юксалтириш орқали жамиятда қонун устуворлигини таъминлашга эришиш бу интилиш ва саъй-ҳаракатлардан қутулган эзгу мақсадимиздир.

Ўлмас АХАТОВ,
Самарқанд вилояти Адлия бошқармаси
бошлиғи ўринбосари

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2008 йил 1 майдаги "Ўзбекистон Республикасида адвокатуранинг институти янада ислоҳ қилиш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Фармони суд-ҳуқуқ тизимини янада либераллаштириш, суд ишини юритишнинг ҳар қандай бошқичида фуқароларнинг малакали юридик ёрдам олшини таъминлаш, адвокатуранинг ташкилий мустақиллигига эришиш ва адвокатларнинг малакасини ошириш масалаларига қаратилган. Ушбу Фармон ижросини таъминлаш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси томонидан 2008 йил 27 майда "Ўзбекистон Республикаси Адвокатлар палатаси фаолиятини ташкил этиш тўғрисида" 112-сонли қарори қабул қилинди.

тўғрисида"ги ва "Адвокатлик фаолиятининг кафолатлари ва адвокатларнинг ижтимоий ҳимояси тўғрисида"ги Қонунларига ўзгар-

тириш ҳамда улардан маълумотномалар, тавсифномалар, тушунтиришлар ва бошқа ҳужжатларни олиш орқали тўплашга ҳақли эканлиги белгиланди.

Шунингдек, мазкур модданинг учинчи қисмига асосан, ҳимоячининг ўшбу модданинг иккинчи қисмига мувофиқ тўпланган материалларни ишга қўшиб қўйиш тўғрисидаги илтимосномаси суриштирувчи, терговчи, прокурор томонидан албатта қаноатлантирилиши кераклиги мустаҳкамланди.

Бундан ташқари, Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий жа-

чи шахс (ҳимоя остидаги шахс) манфаатларига зид бўлган вазиятни мажбуран эгаллашга эришиш мақсадида адвокатга қандай шаклда бўлмасин таъсир ўтказиш - энг кам ойлик иш ҳақининг икки бараваридан беш бараваригача миқдорда жарима солишга сабаб бўлиши белгиланди.

Мамлакатимиз қонунларининг адвокатларга берган бу каби имкониятларидан фойдаланган ҳолда, Ўзбекистон Республикаси Адвокатлар палатаси Наманган вилоят ҳудудий бўшқармаси томонидан 2009 йил 1-чорак давомида адвокатлар

да"ги 60-сонли қарорига асосан, Наманган вилоят адлия бошқармаси томонидан Ўзбекистон Республикаси Адвокатлар палатаси Наманган вилоят ҳудудий бошқармаси билан ҳамкорликда амалдаги адвокатлик тузилмаларини қайта рўйхатдан ўтказиш, уларда ишлаётган адвокатлар томонидан малака имтиҳонларининг қайта топширилиши, уларга адвокатлик фаолияти билан шуғулланиш ҳуқуқини берувчи янги намунадаги лицензиялар ва адвокатлик гувоҳномаларини бериш бўйича бир қатор ишлар бажарилди.

АДВОКАТ ВАКОЛАТИ — ИНСОН ҲАҚ-ҲУҚУҚИ ВАКОЛАТИ

Адвокатура институтининг мавқеи адвокатнинг ваколат доирасини ҳам қамраб олишини назарда тутган ҳолда, бугунги кунда адвокатнинг ҳуқуқлари доираси янада кенгайтирилиб, инсон ҳақ-ҳуқуқларини ҳар томонлама ҳимоя қилишга қаратилган, замон талабларига ҳамоҳанг шарт-шароитлар яратилди.

Ўз навбатида адвокатура соҳасида амалга оширилган ислохотлар бир қатор қонун ҳужжатларига ҳам тегишли ўзгариш ва қўшимчалар киритишни тақозо этди.

Ўзбекистон Республикасининг Жиноят кодекси, Жиноят-процессуал кодекси, Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекс, Жиноят-ижроия кодекси, "Адвокатура

тиш ва қўшимчалар киритилди. Масалан, Ўзбекистон Республикаси Жиноят-процессуал кодексининг 87-моддасида далиллар тўплаш назарда тутилган бўлиб, фақат бир қисман иборат бўлган. Ушбу модда иккинчи ва учинчи қисмлар билан тўлдирилиши натижасида далилларни тўплаш йўллари кенгайтирилди.

Модданинг иккинчи қисмида, ҳимоячи далиллар сифатида фойдаланиши мумкин бўлган маълумотларни: ишга тааллуқли ахборотга эга бўлган шахсларни сўровдан ўтказиш ҳамда уларнинг розилиги билан ёзма тушунтиришлар олиш; давлат органларига ва бошқа органларга, шунингдек корхона, муассаса ва ташкилотларга сўров

вобарлик тўғрисидаги кодекси ҳам янги 197-модда билан тўлдирилди. Хусусан, мазкур Кодекснинг 197-моддаси прокурорнинг қонуний фаолиятига тўқинлик қилиш ва унинг талабларини бажармаслик учун маъмурий жавобгарликни белгиланган бўлса, эндиликда 197-модда билан адвокатнинг профессионал фаолиятига тўқинлик қилишда ҳам маъмурий жавобгарлик юзага келиши эътироф этилди.

Ушбу моддага асосан, адвокат сўровига жавоб тақдим этмасликда ифодаланган адвокатнинг профессионал фаолиятига тўқинлик қилиш, шунингдек адвокатнинг ишда иштирок этишига тўқинлик қилиш ёки ишонч билдирув-

томонидан фуқароларга жами 1709 марта озғакчи маслаҳатлар берилди ва 339 та ҳуқуқий тусдаги ҳужжатларни тузишда уларга ҳуқуқий ёрдам кўрсатилди. Ҳуқуқий ёрдам кўрсатиш бўйича юридик шахслар билан жами 97 та шартнома тузилди. Шунингдек, гумон қилинувчи, айбланувчи, судланувчига давлат ҳисобидан юридик ёрдам кўрсатиш бўйича дастлабки тергов ва суд ишини юритиш даврида жами 103 та жиний ишларда адвокатларнинг қатнашиши таъминланди.

Шу билан бир қаторда, Вазирлар Маҳкамасининг 2009 йил 9 мартдаги "Адвокатлик фаолиятини лицензиялаш ва адвокатлик тузилмаларини ташкил этиш тартибини такомиллаштириш тўғриси-

Хусусан, Адвокатлар палатаси Наманган вилоят ҳудудий бошқармаси ва адлия бошқармасининг 2009 йил 1 апрелдаги қўшма қарорига кўра, ташкил этилган малака комиссияси томонидан вилоятдаги мавжуд адвокатлик тузилмаларида фаолият кўрсатаётган адвокатлардан малака имтиҳонлари режа асосида қабул қилиниб, унинг натижасига кўра, 100 нафар адвокатлар малака имтиҳонидан муваффақиятли ўтказилди ва уларга адвокатлик фаолияти билан шуғулланиш ҳуқуқини берувчи лицензиялар топширилди.

Жамшидхон НУРИТДИНОВ,
Наманган вилоят Адлия бошқармаси бошлиғининг биринчи ўринбосари

Улар ҳамон ўзларини айбсиз деб ҳисоблашаётган эди. Апелляция шикоят келтирилди. Вилоят суди апелляция инстанциясининг ажримси билан жиноят ишлари бўйича Фарғона шаҳар судининг ҳукми ўзгаришсиз, ҳукм этилганларнинг апелляция шикояти қаноатлантирилмасдан қолдирилди.

Халқимизда "пичоқсиз сўйди", деган ибора бор. Гийбат, иғво, бўҳтон, тўхматлар одамни руҳан мажақлайди. Ёлбўғ одам кўзига зимистондай туюлиб қолган киши тушқунликка бериллади. Буни ўз вақтида пайқаш, куюнчақлик билан дилидаги жароҳатларга малҳам қўйиб, жонига оро кириш, ҳаммаси изга тушишига умид-ишонч уйғотиш, ҳаётга қайтариш савобли амаллардандир. Ўн етти ёшида турмушга узатилган келинчақнинг теварак-атрофида ана шундай кишилар ҳам бор эди. Қўни-қўшнилари худбин ва бераҳм қайнона, қайинсинглининг зуғумлари, бедодликлари дилини вайрон қилиб қийнаётганини кўриб-билиб туришар, "ҳаммаси яхши бўп кетади" дея кўнглини кўтаришарди-ю, оқибати бу қалар аянчли тугашини хаёлларига келтиришмасди.

чиқиб кетаяпти" деб жавоб берди. Қайинсинглиси ёш боласи билан эридан ажралиб келиб қолган. Ҳар хил баҳоналар билан уруш-жанжал чиқариб, Нарғизага кун бермаган. Қайнонаси ҳам Розахоннинг тарафини олиб келиннинг доим ҳақоратларди. Шунга чидамай, ўзининг жонига қасд қилган бўлса керак.

БИЛВОСИТА ҚОТИЛИК

— Дилидагини тилига чиқармасди, — дейди битта подъездда яшовчи Ольга Смирнова (исм-шарифлар ўзгартрилди), — биринчи қаватдаги уйда ёшлар, иккинчи қаватда қайнона-қайноғаси болалари билан турди. Битта қайинсинглиси эридан ажралиб келган. Уйларида кун ора уруш, жанжал. Тўс-тўполондан кейин эрталаб зинапоёни супураётганида кўришиб қолиб, "тагин нима бўлди", деб сўрасам, Нарғизанинг кўзидан ёш думалари-ю, "ҳеч нима" деб кўя қоларди. Бир гал ўзинини қийнамай, ажралиб кўя қолган-да, десам, "уни севаман", деди. Рустам ростдан яхши йингит. "Азот" заводда ишлайди. Бир кеча-кундуз навбатчиликда туриб, икки кун дам олади. Даласи Қурбон ака ҳам яхши одам. Рустам билан даласи уйдалигида кўни-қўшнилари кўлига тинч. Улар ишдалигида, кўчага чиқиб кетганларида қиёматқошим бошланади.

— Бечора, жулжам яхши қиз эди, — дейди Ирина Петрова. — Гоҳида мен билан дардлашарди. Рустамни яхши кўрарди. Шунинг учун қайнонаси билан қайинсинглисининг хўрлашларига чиқарди. Битта подъезддаги алоҳида квартираларда яшаётган тинчлик йўқ эди. Қайнонасининг уйини супуриб, сидириб, тозалаб, овқатини пишириб берарди. Ўзи ҳам ўша ерда овқатланарди. Алоҳида рўзғори йўқ эди. Бир марта подъезд ёнида кўришганимизда атир совға қилди. Ёш боладай севинди. Сал ўтмай, уйимга кириб, атирни қайтариб берди. Қайнонаси қўшнилари билан гаплашмайсан, деб уришбди. "Уйингга бориб тур, эринг сени севса, бошқа жойдан квартира топиб, кўчириб боради", деб маслаҳат бердим. "Одамлар нима дейди, аям гал-сўзларга қандай чидайди", деб кўнмади. Ота-онасини авайларди. Ориятли эди.

— Нарғиза қўни-қўшнилари билан яхши эди, — дейди Олияхон Ҳатамова. — Тинмасди. Уйдаги палос, гиламларни кўчада ювиб-тозалар, чарчаб, ҳолислашиб қоларди. Бир марта "кечқурун кўчага нега чиқиб кетдингиз", деб сўралди. Нарғиза "Рустам ака сменадалигида Роза опа бизни квартирамизда мен билан ётади. Кечқурунлари менинг кийимларимни кийиб, айлангани

— Рустам ака ишдалигида Роза опа уйимга кириб ётапти, — деди аясига. — Кечқурун менинг кўйлақларимни кийиб, кўчага чиқиб кетаяпти. Қўшнилари уни мен деб уйлашапти. Рустам ака билиб қолса, мени кечаси кўчада саниб юрибди, деб ҳайдаб юборса, нима қиламан? Рустам акага тўғриси айтганим, қайнонам билан қайинсинглим жанжал кўтаришди. Қизимни ўғри-сувоқоққа чиқарясанми, тугмас, деб қайнонам ҳақорат қилди. Эрини, қайнонанига яна бир оғиз гап қақсанг, ҳайдаман, дедити. Ҳов бирда, эрим ишдалигида Роза опа кечаси уйимга битта йилгитни бошлаб келди. Бирга ётди. Рустам акага айтгани кўрқаяман. Қайнонам билан қайинсинглим ўзимга тўнкаб қўйишди. Менинг эмас, уларнинг гапига ишонади, уйим бузилди кетади.

деб мени укамга ёмон кўрсатишинг шартми?" дея ҳақорат қилди. "Сўраб билдим, барибир бола кўрмайсан, тугмас!" "Кувё чакирди" маросимдан кейин куда аёллар ўртасида олдидан бердим низо чиқди. Нарғизанинг акаси — қайноғаси арзимас кўйлақ қўйишбди, деган гапга жавобан Раҳима опа кувёга — Рустамжонга совға қилишган костюм-шим бир пулга қиммат экан, деб қудасининг уйига қайтариб юборди. Бу ҳам етмагандай, Раҳима опа қудасини телефонда чақириб, ўғлимни тугмас қизингиз билан яшатирайман, дея Нарғизанинг дилини баттар вайрон қилди. У ухламай тонг оттирди.

Жинойтига яраша жазо

Унинг қорнига пичоқ санчилаган, "Тез ёрдам" етиб келгунча кўп қон йўқотиб, ҳаётдан кўз юмган эди. Ушбу ҳолат бўйича жиноят иши кўзга тилиди. Дастлабки терговда барча ҳолатлар атрофлича текширилди. Ўн етти яшар, воғая етмаган Нарғиза Қирғули мавзесида яшовчи Насриддиновлар хонадонига келин бўлиб тушган эди. Ярим йил бирга яшаганларидан кейин Рустамжон билан расмий никоҳдан ўтинди. Дастлаб турмушлари ёмон эмас эди. Рустамнинг опаси Розахон эридан ажралиб, ота-онасининг уйда тура бошлагач, орага совуқчилик тушди. Рустам ишдалигида, тушида Розахон Нарғиза билан бирга ётарди. Ҳар гал у чиқиб кетганидан кейин минг-икки минг сўм пул йўқолиб қоларди. Рустамжон Нарғизадан "пул қани" деб сўраса, билмайман, мен олганим йўқ, дерди. Бир гал келиннинг зуғуни йўқолди. Нарғиза эрига айтганида, қайнонаси Раҳима опа "нега қизим Розахонни ўғри қилиясиз", деб жанжал чиқарди. Узук топилмади. Нарғиза ойда бир марта ота-онасининг уйда ётиб қолар эди.

— Ҳали ёшсан. Ўшанга ҳомилалдор бўлмаясан. Раҳимахонга мен ётиги билан айтман. Сабр қилинг, фарзандли бўлишадилар, деб кўнглини юмшатаман.

— Тугруқхонга бориб ўзимни кўрсатай, леялман.

— Эринг кўнса, бориб кўрсат.

Рустамжон Нарғиза билан тугруқхонга борди.

— Ҳалироқ келинлар, анализларга ўн уч минг сўм тўлайсизлар. Рустамжон ишга кеч қолётганлиги, Роза омам билан боришлар, дея ўн саккиз минг сўм пул берди.

Тугруқхонга бораганларида Роза пулни олиб, ўзи ҳисоб-китоб қилди.

Келаси кўни Нарғиза анализ натижасини олиш учун тугруқхонга бориб ураганида, тагин уч минг сўм тўлайсиз, лейшиди. У Рустамжонга кўнгироқ қилди.

— Ўн саккиз минг сўмни нима қилидингиз?

— Ҳаммасини Роза опага берганман.

— Қай бирингга ишонай? — дея Рустамжон ўшқирди. Нарғизанинг юраги сиқилиб, ота-онасининг уйига кетиб қолди. Роза опа телефонда чақириб, "Арзиманган уч минг сўмни

пира олмасдан хириллаб ётар эди. Қўшнилари чиқиди. Ҳамшира — қўшни аёли ярани боғлаб, "Тез ёрдам" чақирди. Шифокорлар етиб келишганида Нарғизанинг жони узилган эди.

Хонадоннинг эшик-даразалари аич берк бўлган, кундуз кўни кеугача подъезд олдига аёллар болаларини ўйнайтиб, гаплашиб ўтиришган, балқондан биров сездирмай охиб кириб, пичоқ урган бўлиши мумкин, деган тахминга ҳеч қандай асос йўқ эди. Нарғиза қайнона-қайинсинглининг муттасил равишда ҳақоратлашларига тоқат қила олмай, ўз жонига қасд қилган, ўзи қорнига пичоқ тикқанди.

Суд келишини мунтазам равишда хўрлаб, ружий ва маънавий азоб бериб, ўзини ўлдириш даражасига етказган, бевосита эмас, билвосита қотиллар — қайнона Р.Насриддинова билан қайинсингли Р.Улмаасовларнинг қилмишларига яраша жазо тайинлади. Апелляция инстанцияси ушбу ишни муфассал кўриб чиқиб, ҳукмини ўз қўлига қолдириди.

Музаффар МАМАЖОНОВ,
Фарғона шаҳар прокуратураси катта терговчиси

Умр оқар дарё дейдилар. Кимдир умр бўйи қинғир йўлни таянса, кимдир тўғри йўлдан юради. Тақдир синовлари, ҳаёт машаққатларига бардос бериб, ноҳўя ишлар қилмаган киши фарзандларини набираларига ўрнак бўлади, ўзига яраша ҳурмат ва обрў орттиради. Аксинча, жиноят йўлига кирганлар бошқаларга қандай намуна бўлар экан?

Ўқиган бошқа, уққан бошқа лейдилар. 1982 йилда Сирларё виллояти, Сайхунобод туманида тузилган Қодир Данаевнинг ота-онаси не-не орзулар билан фарзандларини воғая етказдилар. Едириб-ичирдишиб, ўқитишдо афеукеи ўқитишмади. Номмақбул фарзанд 2005 йилда талончилик жинойтини содир этиб, жавобгарликка тортилди. Бироқ, давлатимиз раҳбарлиги томонидан суд-хуқуқ соҳасида юритилаётган одил кечиримчилик сиёсати ёш талончининг жонига оро кирди. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг 2005 йил 2 декабрь кундаги амнистия тўғрисидаги қарорига асосан жазодан озод этилди. Аммо, бундай инсонпарварлик тамойилидан тегишли ҳўласа чиқармаган "қаҳрамонимиз" ўзининг жиноят оламидаги "юриниш"ни давом эттирди.

Қилаётган ишларидан қониқмаган Қодир 2007 йилнинг августда Россияга боришга қарор қилди. Унга ўқшаган инсиз шериклар билан йўлга отланиб, чегарани айланиб ўтиб, дастлаб Олма-ота шаҳрига, у ердан Россиянинг Омск шаҳрига етиб келишди. Халқимизда, "Хўроз ҳамма ерда ҳам бир хил қичқиради", деган қамт бор. Енгилроқ пул топши ниятида ўзга юртга келган Қодиржон

тез орада ҳувварани хом санаганини, меҳнат қилмай роҳатта эга бўла олмастлигини тушуниди. 10 ой давомида қурилиш фирмасида ишлаб, 19 минг рублга маблағ тўплагач, уйига қайтишга чоғланди. 5000 рубл өзвизига Э.Курбонбоева исмли таниши ёрдамида Россия чегарасидан ноқонуний йўллар билан Шимолий-Қозғистон виллоятининг М.Жумабаев туманида жойлашган "Атландия" меҳмонхонасига келди.

Келишувга мувофиқ, чегарадан олиб ўтадиган автобус тўлманлиги сабабли Данаев ва унинг шериклари Курбонбоевани шу меҳмонхонада кутиб туришлари керак эди. Вақтни бекор ўтказмасликка қарор қилган йилгитлар, меҳмонхона яқинидаги дўкандан спиртли ичимлик харид қилиб, эсимтоъл қилишди. Бир маҳал кайфи ошган Қодиржон билан ҳамроҳи Дилшод Азизовлар "дам олиш"ни истаб қолишди. Шу мақсадда сўраб суриштириб, Булаева шаҳри, Северная кўчасидаги хонадонлардан бирини яшовчи Оразбиги Тастанбекованинг уйига келишди. О. Тастанбекова эса уларнинг икки кишилигини кўриб, ҳайдаб юборди.

Эртаси кўни Дилшод кечки пайт О. Тастанбекованинг олдига қайтиб бораганини

ва ўша ерда қолиб дам олганини айтиб, мақтаниб қолди. Бугапларни эшитган Қодирнинг жаҳди чиқиб, аёлдан ўч олиш нияти туғилди. Шу мақсадда 6 июнь кўни кечки соат олтиларда савдо дўконида қайтиб келатган аёлни тугиб олади ва четта олиб чиқиб шафқатсизларча уриб-тепади. Сўнгра ҳўсиш ётган аёлнинг бошига катта тош билан бир неча марта уради...

Қодир меҳмонхонанга қайтиб келгач Дилшодга воқеани гапириб бериб, уни воқеа жойига олиб боради-ла, марҳумани таниб бўлмайдиган ҳолатга келтириш учун О. Тастанбекованинг ўз қисмига 4-5 маротаба тош билан уради. Кейин курбонбининг ёнида бўлган 20100 қозоқ тенгеси миқдоридagi буюмларни олиб, шериги билан яширинади.

Шундан сўнг, қотил айланма йўллар орқали Ўзбекистон чегарасини бузиб ўтиб, Тошкент шаҳрига келди.

Қодир бу воқеадан анча аввал, аниқроғи 2003 йилда Тошкент шаҳрида ҳарбий хизматни ўтаётган вақтда Ҳамза тумани, Строительная кўчасида яшайдиган Ольга Сарап исмли аёл билан танишиб қолган эди. Орадан беш йил ўтгач, кўчада Ольгани учратиб қолди. Учрашиб юришди. Август ойининг

ўрталарида аёлнинг уйига келиб, унга сарф қилган пулларини қайтаришини талаб қилди. Чақалогини ухлатиш ҳаракатидаги Ольгадан рад жавобини олгач, жаҳд устида унинг дуч келган жойига пичоқ уради. Аёл воқеа жойида вафот этади. Кўзи қонга тўлган Қодир эдингига бир ёшта тўлган чақалоққа ҳам раҳм қилмайди. Қотил аёлга тегишли 167 минг сўмлик "Симен" рўсумли кўл телефони олиб, воқеа жойидан қочиб қолди.

Содир этган жиноятлари ошкор бўлишидан қўрққан қонхўр Наманган виллоятига йўл олади. Наманганга келгач, Отамурод Эргашев ва Элмурод Мирзақўловлар билан танишиб, айланма йўллар билан Қирғизистон ҳудудига ўтиб, турли ишларни қилиб юришди. Ишлар тугагач, ана Наманганга қайтиб келишди ва меҳнатлари нуумли бўлганини "ювмоқчи" бўлишди. Бироздан кейин қайфларли охиб, Қодир билан Отамурод жанжаллашиб қолдишди. Жанжал зумда мушталашува айланиди ва Қодир ёнидаги пичоқ билан О. Эргашевнинг дуч келган жойига аса бошлади. Элмуроднинг аралашуви билангина фожианинг олди олинди. Шифокорларнинг сайё-ҳаракатлари туфайли Отамурод Эргашевнинг қўли саклаб қолинди.

Жиноятчи шу кўннинг ўзлаёқ ҳўбсга олинди. Дастлабки ва суд тергови лавомлида унинг барча жиноий қилмишлари фож этилди.

Суд ҳўкми билан Қодир Данаев жиноятларига яраша жазосини олди.

Обатбек АБДУЛЛАЕВ,
Бош прокуратура бошқарма катта терговчиси

СУКУНАТДАН ЭЪТИЁТ БЎЛИНГ

Ҳадемай фарзанднинг 1-синфга боради.

Баъзан шундай ҳолатга дуч келамизки, ёзишни эндигина улаштириётган ўғил ёки қизнинг уй вазифасини аксарият ҳолларда ота ёки онаси тайёрлаб беради. Бундан кимга зиёу кимга наф?

Қийналса ҳам ўқувчининг ўзи тайёрласа, юз бора аъло эмасми? Ахир бирор нарсага ҳеч қандай қийинчиликсиз эришиб бўладими? Бугун муаллимнинг яхши баҳосини олай деб, халқнинг эртанги яхши баҳосидан қуруқ қолмайдими бундай ота-оналарнинг фарзанди? Фарзанд ана шундай "тайёри"га ўрганиб қолса, унинг

мистри бошида ва охирида таҳририятлар эшиги ҳар доимидан-да кўп тақиллашдан билиш мумкин. Ун-ун беш човли талаба семестр бошида бирор таҳририятга амалиётга келади. Уларнинг айримлари университет ёлланмасини кўрсатиб, белгиланган вақт давомида келиб туришини (шунчаки келиб туришини бўлса керак, шунда ҳам келмайди) айтганча эшикни орқасидан берки-тиб, семестр якунланаётган пайтда мажбурияти эсига тушади ва яна газета, журнал ёки ТВ-радио эшигидан муралайди.

БУНДАН КИМГА НАФУ КИМГА ЗИЁН?

Бундай иш тарзига ўрганган

Бундай ҳолатга фақат талаба айбор эмас, деган мулоҳаза ҳам бор. Улар бирор таҳририятга амалиётга келганида "мезбонлар" томонидан илиқ кутиб олинмаётган ҳолатлар ҳам бўлиши эҳтимолдан холи эмасдир балки. Бундай ҳолат талабани тезроқ шу ерни тарк этишга мажбур қилиши ҳам мумкин. Албатта, бу фикрларга аниқ мисолларимиз йўқ. Яхшиси, бу ҳақда семестр бошида ва охирида эмас, балки амалиёт давомида мунтазам равишда таҳририятларга қатнайдиغان, иш ўрганишга, малакасини оширишга, кўникмасини бойитишга интиладиган талабалардан сўраш лозим. Улар бу борада аниқ жавобни айта ола-

ТАНАФФУС ЛОЗИМ БЎЛМАЙДИГАН ҲОДИСАЛАР

кељагини қандай тасаввур қиламиз? Бундай ҳолатга йўл қўётган ота-оналар бурондан олдинги сукунати уларни ҳосил қилаётганини билишармикан?

Бу — кичкина, аммо ўргатиб қўйилган, қайтариб, бартараф этиб бўлмай қолган, тез урул-ланадиган муаммолардан бири эканини унутманг, ҳадемай дил-бандингиз 1-синфга борадиган ота-оналар.

МАЪНАВИЯТНИ КЎЧИРИБ БЎЛМАЙДИ

Сиз мактабда ўқиб юрган даврингизда синфхонада қайси партада ўтирганисиз? Биринчи қатордами, ўртаққадми ёки орқадда? Албатта, бошланғич синфларда ўғил-

қизлар муаллим кўрсатган жойга ўтиради. Гўёки мевали дарахтдан узилган ҳосил дастлаб бир жойга уюлгани каби. Сўнгра улар сараланиб, алоҳида-алоҳида кутиларга жойлаштирилгани сингари ўқувчилар ҳам юқори синфга ўтган сайин сараланиб боради. Бу пайтда аксарият ҳолларда олдингидан кўра орқа парталарда ўтириш ихтиёрий равишда талаш бўлади. Чунки бу маҳалда "ғалвир сувлан кўтарилаётган" бўлади. Гўёки ювлатган меванинг салмоғи, энгилли(қурт емиргани) идишининг юзига чиқиб қолганидай, тузув-роқ ўқишга ҳафсаласи йўқ ўқувчи орқага интилади. Аниқроғи, ёшлагидан уй вазифасини биров бажариб беришига ўрганиб қол-

ган ўқувчи синфдошларининг дафтарларидан машку масалаларни кўчиришга қулай жой қидиради. Бунинг учун энг маъқул худуд — орқа парта.

Англамайдик, у дафтардан бор-йўри бирор топшириқни кўчириб олади. Бироқ билимни, маънавиятни у бошдан бу бошга кўчириб бўлмаслиги унинг ҳаёли кўчасидан ҳам ўтмайди.

ЖУРНАЛИСТ ҚАЛАМИ ҲАМ ПЕНСИЯГА ЧИҚМАЙДИ

Ана шундай ўқувчи талаба бўлиб қолса-чи? Бўлиши мумкин. Бошқа соҳада қандай, билмадиму, бироқ, журналистикада бу каби ҳолат учраб туради. Буни ўқув йилининг ҳар се-

талабанинг амалиётга мўлжалланган вақти қулоқчин орқали "тақир-тукур" муносибларини эшитиш, ўзининг пешона тери эвазига келмаган уяли телефон алпарати орқали уззу-кун кимлар биландир валақлашиш, турли гайриахлоқий фильмлар кўришга сарфланмапти, деб айтиш қийин.

Педагоглар тарбияда танаффус бўлмайди, дейишади. Халқ ёзувчиси Тоғай Мурод эса "ёзувчи пенсияга чиқмайди", деган эди. Булажак журналист ҳам нафақат бир ёки икки семестрда, балки бугун фаолияти давомида мудом амалиётда бўлиши лозимлигини, қалам ҳам пенсияга чиқмаслигини англаши шарт.

дилар.

Айтиш ўринлики, илгор ва интилувчан талабалар журналистика боғининг у дарвозасидан кириб, бу эшигидан чиқиб кетишга ошиқадиган талабалардан тубдан фарқ қилади. Бирор хорижий тилини биладиган, интернет билан бемалол ишлай оладиган, муҳими, халқаро тармоқдан ахборотларни холис танлай оладиган, унга мустақил фикрини билдира оладиган бундай талабалар сонининг ошиб бориши — бугунги ўқотар қуроудан ҳам кўра қудратли бўлган Суз қуролидан фойдаланиб, ахборот хуружлари авж олдирилаётган замонда жуда керак ҳодисадир.

Шерали НИШОНОВ

Эллиққалва туманида ана шу номда ҳар икки йилда бир марта ўтказиб келинаётган ёш кўшиқчиларнинг кўрик танлови Оролбўйи минтақасида ўзига хос мавқега эга.

Истиклолга эришган юртимизда ёш истеъодларни қўллаб-қувватлаш, уларнинг интилиш ва изланишларига хайрихоҳ бўлиш, иқтидорли ёшларни излаб топиш ва қўллаб-қувватлаш борасида Президентимиз ташаббуси билан кенг қамровли тадбирлар ўтказилаяпти. Ёшлар учун Зулфия ва "Нихол" мукофотларининг таъсис этилганлиги, булар-

бевосита ҳамкорлигида Ўзбекистон, Қорақалпоғистон, Туркменистон ва Татаристон халқ артисти Отажон Худойшукуров хотирасига бағишлаб ўтказилаётган бу тадбир доираси йил сайин кенгаймоқда.

Бунга Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси, "Халқ сўзи" ва "Народные слова" газеталари ҳамда туман ҳокимлиги ҳамкорликда ташкил этган "Ақчақул илҳомлари" ёш ижодкорларнинг танлови ҳам қўшилди. У Ватанимиз мустақиллиги айёми арафасида ўтказилаётган нуфузли санъат ва адабиёт байрамига айланди.

топиш, адабиёт ва санъатга ошувта қалбларни кашф этишга муносиб ҳисса қўшаётган ушбу анжуман иштирокчиларидан Раўаж Утар, Ўлмас Хўжаев ва Ободон Турдимуродова Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси ва Ўзбекистон Миллий университети қошида ташкил этилган Олий адабиёт курсида тахсил олишди. Хивалик Равшанбек Матёқубов, бухоролик Соибжон Ниёзов, тўртқўллик Фарҳод Жумағалиев, хоразмлик Рустам Нурметов, эллиққалвалик Сададдин Сапаев ва бошқа қўллаб ёшлар санъаткор сифатида элта танлиди.

«Нафосат — бўстоним маним»

дан ташқари, йирик ҳофизлар, таниқли шоирлар ва атоқли мусаввирлар хотирасига бағишланган анжуманлар, шеърият ва санъат фестиваллари, турли танловлар назм ва наво оламида янгидан-янги ёш истеъод эгаларини кашф этмоқда.

"Нафосат - бўстоним маним" Республика кўрик-танлови ҳам ёшлар ўртасида миллий мумтоз санъатини дурдоналарини кенг тарғиб этиш, миллиятлар дўстлик ришталарини аянада мустақамлаш, келажак авлодини буюк қадриятларимизга ва Ватанга садоқат руҳида, санъатсевар қилиб тарбиялаш мақсадида ташкил этилган. Ўзбекистон Республикаси Маданият ва спорт ишлари вазирлиги, "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати Марказий Кенгаши ҳамда туман ҳокимлигининг

Ўзбекистон ва Қорақалпоғистон халқ шоири, Ўзбекистон Қаҳрамони Абдулла Орипов, Ўзбекистон ва Қорақалпоғистон халқ ёзувчиси, Ўзбекистон Қаҳрамони Тулепберген Қайпбергенов, Ўзбекистон ва Қорақалпоғистон халқ шоири, Ўзбекистон Қаҳрамони (марҳум) Ибрайим Юсупов, Ўзбекистон халқ шоирлари Жуманиёз Жабборов, Усмон Азим, Омон Матжон, (марҳум) Муҳаммад Юсуф, Тулган Низом, Сирожиддин Сайид, Маҳмуд Тойир, атоқли шоирлар Эркин Самандар, Ошиқ Эркин, Гулистон Матёқубова, Улмамет Хўжа-назаров, Бахтиёр Генжемурод билан учрашиб, ок фотихаларини олган ёш қаламкашлар ўзларининг Ватан ва халқ олдидagi масъулиятларини янада тирароқ ҳис қилишмоқда.

Халқ орасидан истеъодли ёшларни излаб

Булларнинг бари Хоразм мумтоз кўшиқчилик санъатини кенг тарғиб этиш, таниқли ҳофиз ижро этган дилбар куй-қўшиқларни авлоддан-авлодга етказиш, ёш санъаткорларни қўллаб-қувватлаш мақсадида 1999 йилда ташкил этилган О.Худойшукуров номидаги жамгарма томонидан амалга оширилмоқда.

Бу йил ҳам Эллиққалва мамлакатимизнинг ёш хонанда ва шоирларни 6-маротаба бағрига чорламоқда.

Туман ҳокимлиги ҳомилийида ўтказилаётган бу тадбир адабиётимиз, санъатимиз, демакки, миллий маланимимиз ривожига муносиб ҳисса бўлиб қўшиливерали.

Фарҳод ИБОДУЛЛАЕВ,
Отажон Худойшукуров номидаги жамгарма раиси ўринбосари

Долзарб мавзуга бағишланган

Бу дунёда молу давлат-дан-да азизроқ, қимматлироқ бўлган умуминсоний туйғулар борки, уларни фақат идрок қилмоқ, юракдан ҳис қила билмоқ керак.

Ватанни севиш, ўз элини эълозлаш, қонун устуворлигини ҳурматлаш, ўзи ва қияларининг тақдирини бефарқ бўлмаслик шулар жумласидандир.

Бироқ, ана шундай муқаддас туйғуларни тўла англаб етмаган айрим юртдошларимиз биллиб-билмай, ҳаёт йўлларидида ҳамон адашмоқдалар. Натижада, ҳаётнинг аччиқ ва чиркин, кўнгилсиз қўнқаларида қолиб кетмоқдалар.

Таниқли ҳуқуқшунос-журналист Гулчеҳра Раззоқованинг "Адашганлар" қиссаси Республика Бош прокуратураси ҳузурдаги солиқ, валютага оид киноятларга ва жиноий даромадларни легаллаштиришга қарши курашиш Департаменти ходимлари томонидан аниқланиб, фош этилган реал воқеаларга асосланган. Асар қаҳрамонлари дуч келган ҳаёт синовлари, улар тушиб қолган аянчли ҳолатлар ва уларнинг тақдир тўқнашувлари, сиз азиз китобхонларини ҳам бефарқ қолдирмаслигига ишонамиз.

Ўтганларнинг охирати обод бўлсин!

Бош прокуратура жамоаси ва фахрийларни ижтимоий қўллаб-қувватлаш жамоатчилик маркази прокуратура фахрийси **Шукр АХМЕДОВ**нинг вафот этганлиги муносабати билан унинг оила аъзоларига чуқур таъзия изҳор этади.

Сирдарё вилоят прокуратураси жамоаси Гулистон туман прокурори **Х.Давронова** онаси **ЎҒИЛОЙ она**нинг вафот этганлиги муносабати билан таъзия билдиради.

Тошкент шаҳар прокуратураси жамоаси Учтепа туман прокуратураси катта терговчиси **З.Канглибаева** акаси **Эргаш КАНГИЛБАЕВИН**г бевақт вафот этганлиги муносабати билан таъзия билдиради.

Сурхондарё вилоят прокуратураси бўлим бошлиғи **Ф.Хуш-назарова** падари бузруквори **ЖўРА отанин**г вафот этганлиги муносабати билан чуқур ҳамдардик билдиради.

Huquq
yuridik gazeta

Ta'asischi:
O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi

Bosh muharrir:
Jahongir MAKUMOV

Tahrir hay'ati:
Yusupboy G'OIPOV,
Bahridin VALIYEV, Baxtiyor NAZAROV (Bosh muharrir o'rinbosari), Svetlana ORTIQOVA, Tohir MALIK

Tahririyat manzili:
Toshkent shahri, Yahyo G'ulomov ko'chasi, 66-uy.

Telefon: 233-98-40, 233-10-53,
Faks: 233-64-85, 233-10-53.

Tahririyatga kelgan qo'lyozma va suratlar egalariга qaytarilmaydi. Mualliflarning fikrlari tahririyat fikridan farqlanishi mumkin. Nashrimizdan ko'chirib bosilganda «HUQUQ» dan olinganligi ko'rsatilishi shart. Tijorat ahaliyatiga molik materiallar belgisi ostida chop etiladi.

Buyurtma Г — 855. 16 062 nusxada bosiladi. Gazeta tahririyat kompyuter bazasida teriladi va sahifalandi. «HUQUQ» original maketi.

Sahifalovchi: X.HAMIDOV
Navbatchi muharrir: M.DUSIYOROVA
Navbatchi: G.DEHQONOV
Musahhib: A.MUSTAFOYEVA

Gazeta haftaning payshanba kunlari chiqadi.

Sotuvda kelishilgan narxda

Gazeta «Sharg» NMAK bosmaxonasida o'set usulida chop etiladi. Korxonalar manzili: Toshkent shahar, Buyuk Turon ko'chasi, 41-uy.
Bosmaxonaga topshirish vaqti: 21.00. Topshirildi: 22.30 1 2 3 4 5 6 7 8 9